

KRONIKA
MĚSTA KOLÍNA

1982

DÍL I.

Ú V O D

Rok 1982 byl druhým rokem sedmé pětiletky a současně i druhým rokem nového volebního období všech zastupitelských sborů v naší republice. Byl rokem, v němž celé pokrokové lidstvo spolu se sovětským lidem oslavilo 65. výročí Velké říjnové socialistické revoluce a 60. výročí založení Svazu sovětských socialistických republik. Náš český národ v něm s pietou vzpomínal 40. výročí vyhlazení Lidic.

V celém světě se odehrával po celý tento rok boj mezi silami války a silami míru. Letos se vykrystalizoval tento boj ve dvě antagonistická stanoviska západu a východu, charakteristická pro jejich vztah k současnému světu, vyjádřená v červnu letošního roku na jedné straně vystoupe-

ním amerického presidenta v britském parlamentu vyhlášením křížového tažení za zničení a vyhlazení komunismu, na druhé straně poselstvím generálního tajemníka Komunistické strany Sovětského svazu a předsedy presidia Nejvyššího sovětu zasedání Organizace spojených národů k odzbrojení, že Sovětský svaz nikdy nepoužije jako první jaderných zbraní. Vyhlášením těchto dvou protichůdných zásad se řídila politika dvou nejmocnějších států světa, charakterizovaná na jedné straně usilovným a bezohledným jaderným vyzbrojováním západní Evropy, které má porušit současnou rovnováhu sil ve prospěch západu, a na druhé straně soustavným a nevyčerpávajícím úsilím o projednávání všech otázek na podkladě předkládaných mírových návrhů. Tato situace pak vedla k aktivizaci mírových sil ve všech částech světa. Doposud nikdy jsme nebyli svědky tak mohutných, masových a odhodlaných mírových manifestací, jaké letos probíhaly po celý rok v největších kapitalistických státech. Lidé válku nechtějí, odmítají ji všemi způsoby a je jistě také zásluhou těchto obrovských mírových akcí, že celkový mír na světě byl i v tomto roce ještě zachován.

U nás v republice vyvíjela Komunistická strana Československa a vláda republiky úsilí za udržení dosažené životní úrovně pracujícího lidu. Všeobecná hospodářská krize, panující v kapitalistických státech, se projevila i u nás především vysokými cenami surovin a jejich nedostatkem. Bylo nutno úzkostlivě šetřit všemi druhy energie a materiálu, s menší spotřebou surovin a energie vyrobit ne-li více, tedy alespoň stejné množství výrobků, jako dříve.

Veliké změny přinesl letošní rok pro práci a postavení národních výborů. Ve dnech 20. a 21. dubna 1982 se konalo šesté zasedání Ústředního výboru Komunistické strany Československa, které se zaměřilo na práci národních výborů, zhodnotilo jejich dosavadní činnost a vytýčilo pro příští období konkrétní úkoly k posílení úlohy národních výborů jako orgánů státní moci a správy a ke zvýšení jejich pravomoci. Na základě usnesení tohoto zasedání ÚV KSČ přijala Česká národní rada zákon číslo 49, kterým se upravuje působnost městských a místních národních výborů ve střediskových obcích, a zákon číslo 137, kterým se upravuje působnost městských národních výborů na některých úsecích státní správy. Oba zákony budou realizovány od začátku příštího roku.

Tyto změny přispějí i ke zvýšení pravomoci našeho Městského národního výboru v Kolíně, který se již v průběhu letošního roku připravil na převzetí některých nových pravomocí i odpovědností.

Rok 1982 byl nabit událostmi, které jsem se snažil zachytit a popsat v jednotlivých kapitolách této kroniky. Snažil jsem se zdůraznit zejména takové události, činy a působení, které znamenaly pokrok proti předešlým letům, které přinesly nový rozvoj, nové úspěchy v životě našeho města, jeho závodů, škol, kulturních zařízení i v životní úrovni jeho obyvatel.

S V Ě T V R O C E 1 9 8 2

Rok 1982 nese pečeť historického sporu mezi socialismem a imperialismem. Touha po práci a míru, po spolupráci národů byla denně konfrontována s výpady sil, jimž je vlastní chorobné úsilí o znovuzískání nadvlády nad světem. Za léta od konce druhé světové války nebyla situace tak vážná jako nyní.

O složitosti, rozporuplnosti a konfliktnosti i o nadějích do budoucna příznačně svědčí dvě události, k nimž došlo nedlouho po sobě na přelomu jara a léta letošního roku.

První je závazek Sovětského svazu, že nepoužije jaderných zbraní jako první. Závazek byl vyhlášen v poselství generálního tajemníka Komunistické strany Sovětského

svazu a předsedy Presidia SSSR soudruha Leonida Iljiče Brežněva druhému zvláštnímu zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů /OSN/ dne 15.června 1982. Toto vpravdě historické, humánní gesto, učiněné jednostranně, ovlivnilo nejen průběh tohoto světového jednání, ale celý další mezinárodně politický vývoj. Jeho příklad zapůsobil a bude i dále působit na světovou situaci v tom nejkladnějším smyslu, stal se oporou i pobídkou všem mírumilovným silám bojujícím za odvrácení hrozby jaderné války. Národy se však nedočkaly podobného kroku od Spojených států ani od jiných zemí, vlastnicích jaderné zbraně.

Druhou událostí bylo vystoupení amerického presidenta Ronalda Reagana v britském parlamentu na závěr jeho červnové cesty do několika západoevropských zemí. Vyhlásil v něm znovu "křižácké tažení" proti socialismu, prohlásil, že komunismus musí skončit "na smetišti dějin". Silná slova jsou jedna věc a světová realita druhá. Poměr sil už není dávno takový, aby si imperialismus mohl dělat sebemenší naději na zvrát historického pochodu lidstva od kapitalismu k socialismu. Socialistické země mají dost sil, než aby se musely obávat hrozeb novodobých křižáků. Nebezpečí však tkví v tom, že ve vládnoucích kruzích Spojených států a některých dalších zemí Severoatlantického paktu /NATO/ se takto nerealisticky nejen uvažuje, ale i jedná.

V létě byly odhaleny tajné plány Pentagonu /ministerstvo války Spojených států/ na vedení "vleklé" jaderné války proti Sovětskému svazu, která by se prý "dala vyhrát" za přijatelnou cenu. Sami američtí odborníci tuto cenu spo-

čítali, jen v prvních hodinách jaderné války by zahynulo na 750 miliónů lidí, samozřejmě že Evropanů, amerického území by se jaderná válka podle těchto plánů nedotkla. Rozsáhlý program strategického přezbrojování uskutečňovaný pod tlakem vojenskoprůmyslového komplexu a těch nejreakčnějších skupin společnosti, který by měl přinést Spojeným státům převahu nad Sovětským svazem, růst zbrojení vnucovaný členskými státy NATO, Japonsku a dalším americkým spojencům, plány na rozmístění nových amerických jaderných zbraní v Evropě, zapadající do jiné životu nebezpečné doktríny "omezené" jaderné války, to vše vychází z globální strategie amerického imperialismu tak, jak ji prosazuje nynější vládní garnitura USA. Svému omezenému, sobeckému, nelidskému a neuskutečnitelnému přání vymazat z mapy světa země svobody, sociální spravedlnosti, společenského pokroku a míru by byla schopna obětovat stamilióny lidských životů, celou naši planetu. Rostoucí agresivita především amerického imperialismu je také projevem neschopnosti vybědnout z hluboké hospodářské a společenské krize, která zasáhla kapitalistický svět. Vždyť jen v jeho hospodářsky nejrozvinutějších zemích je dnes na 30 miliónů lidí bez práce, zhoršují se životní podmínky, zostřuje se třídní boj, jemuž chtějí představitelé monopolistických kruhů čelit útokem na těžce vydobytá práva pracujících. A tak agresivita v mezinárodní politice byla letos charakteristicky doprovázena agresivitou ve vnitřních poměrech kapitalistických států, zaměřenou proti vlastnímu pracujícímu lidu, dělnické třídě, pokrokovým a mírovým silám.

Zápas dvou linií ve světové politice, linie zaměřené na pokračování v procesu uvolňování napětí, růstu porozumění a mírové spolupráce mezi národy prosazované státy socialistického společenství a mnoha dalšími zeměmi a linie namířené proti všemu kladnému, co se podařilo v mezinárodních vztazích prosadit v sedmdesátých letech, vnucované světu především Spojenými státy, to byl i v roce 1982 nejvýraznější rys mezinárodního dění.

Závazek Sovětského svazu nepoužít jako první jaderné zbraně byl nejvýznamnější, ale zdaleka ne jedinou mírovou iniciativou. Málokterý rok zaznamenal tolikrát nabídnutou ruku k jednání, jako tomu bylo letos ze strany socialistických států, především Sovětského svazu. SSSR předložil letos další část odzbrojovací iniciativy, návrh zákazu zkoušek všech jaderných zbraní, kvalitativní i početní zmrazení arzenálu jaderných strategických zbraní, konvenci zakazující chemické zbraně, snížení nukleární výzbroje v Evropě, nerozšiřování působnosti Varšavské smlouvy a NATO na nové oblasti a další. Na jaře vyhlásil SSSR jednostranné moratorium na další rozmisťování jaderných zbraní středního doletu v evropské části svého území.

Úsilí, které Sovětský svaz společně se svými spojenci a dalšími mírumilovnými zeměmi vyvinul pro odvrácení jaderné války, inspirovalo dosud nebyvalý rozmach protiválečného hnutí na Západě. Veřejnost v mnoha zemích Severoatlantického paktu a v samotných Spojených státech se hlasitěji a mohutněji než kdykoli jindy v minulosti vyslovovala v tomto roce k zásadním otázkám války a míru a jaderného zbrojení.

9.

Nutila své vlády, především americkou, k revidování těch nejostřejších projevů zahraniční politiky a k hledání odpovědi na sovětské návrhy. Jak se ukazuje, ne vždy bylo toto hledání zaměřeno konstruktivním směrem. Postup delegací USA na jednáních v Ženevě, ve Vídni či v Madridu naznačil, že často šlo z jejich strany spíše o simulování, jehož cílem bylo zmást veřejné mínění a přitom zachovat podstatu militaristického přístupu. Agresivní americké vládnoucí kruhy v podstatě po celý rok prováděly politiku stupňování zbrojení, zhoršování mezinárodních vztahů, hospodářské blokády /během jediného roku bylo vyhlášeno a pak pod tlakem samotných amerických spojenců zrušeno embargo americké vlády na dodávky zařízení pro plynovod Sibiř-Západní Evropa/, psychologické války, zkrátka "křížáckého tažení" proti socialismu.

Rok 1982 byl poznamenán krachem plánů mezinárodní reakce na kontrarevoluční zvrát v Polsku. V ostrém boji s protisocialistickými silami podporovanými ze zahraničí byl obhájen socialistický charakter státu, podniknuty kroky k dosažení hospodářské stability a potvrzena neměnnost spojeneckých a přátelských svazků s dalšími socialistickými zeměmi, které stály po celou dobu věrně na straně polského lidu, Polské lidové republiky. Na příkladu Polska dokumentovaly naše státy socialistický internacionalismus. V době, kdy mezinárodní imperialismus se nevybíravými způsoby snažil oslabit a zničit lidovou moc v Polsku, přišlo socialistické společenství s konkrétní a životodárnou pomocí. Činy jsme potvrdili sounáležitost s bratrským polským lidem.

Pokusy zavléci Polskou lidovou republiku do chaosu, anarchie a krveprolití ztroskotaly díky podpoře, jíž se Polsku dostalo od bratrských zemí.

Socialistické země dosáhly nesporně značného rozvoje ve výstavbě nové společnosti, třebaže poslední léta nebyla nejpříznivější pro národní hospodářství některých socialistických zemí. A přece je skutečností, že tempa ekonomického růstu zemí Rady vzájemné hospodářské pomoci /RVHP/ za desetiletí byla dvakrát vyšší než v rozvinutých kapitalistických státech.

Růst autority a síly socialistického společenství se projevil mimo jiné i v podpoře Kuby, která byla nejednou v tomto roce vystavena hrozbám Spojených států za to, že jde pevně po revoluční cestě a že je příkladem pro pokrokové hnutí národů na americkém kontinentu.

Příležitostí k bilancování byl letošní rok pro vietnamské komunisty, kteří na svém červnovém V.sjezdu přijali závažná rozhodnutí týkající se budoucího hospodářského rozvoje své země. Cestu k budování základů socialismu vytýčil dubnový třetí sjezd Lidové revoluční strany Laosu, který se věnoval nejen konsolidačnímu úsilí revoluční moci, ale dal signál k revoluci ve výrobních vztazích, ve vědeckotechnické, kulturní a ideologické oblasti. Letošní rok byl již čtvrtým rokem, ve kterém se mohl věnovat obnově své země kambodžský lid, jemuž se podařilo uvést do provozu desítky průmyslových podniků a stovky dílen.

Letošní rok 1982 byl jubelní pro Sovětský svaz, který v něm oslavil 65. výročí Velké říjnové socialistické

revoluce a v prosinci pak 60 let od založení Sovětského svazu. Sovětský stát, vybudovaný jako ztělesnění Leninových myšlenek, se stal nejen pevnou záštitou svého vlastního lidu, ale i všech pokrokových sil ve světě. K němu se i letos upíraly naděje všech mírumilovných lidí světa při chladných závanech z Washingtonu, s ním truchlily milióny prostých lidí při zprávě o skonu Leonida Brežněva.

Zkušenosti SSSR dokázaly, že čím více se rozvíjí socialistická demokracie, tím přitažlivější je socialismus pro pracující všech národů. Socialismus prokázal v roce 1982, že si je vědom své odpovědnosti za osudy lidstva a Země, že chápe jako svůj prvořadý úkol ubránit světový mír, pro všechny lidi klid pro práci a důstojný život.

Československá zahraniční politika byla v roce 1982 aktivní při uskutečňování zahraničně politické linie XVI. sjezdu KSČ a v úzké koordinaci s ostatními socialistickými státy přispívala k boji za mír a uvolňování mezinárodního napětí. Naše diplomacie aktivně vystupovala v mezinárodních organizacích, především v OSN, a usilovala o pokrok při vídeňských jednáních o snížení ozbrojených sil a výzbroje ve střední Evropě a na madridské schůzce zemí, které podepsaly Závěrečný akt konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Rozvoj spojení a spolupráce se socialistickými zeměmi byl nadále v centru pozornosti naší zahraniční politiky. Významným příspěvkem k prohloubení vztahů s naším nejbližším spojencem a přítelem, Sovětským svazem, byla červnová návštěva stranické a vládní delegace v čele se soudruhem Gustavem Husákem v Sovětském svazu a

setkání nejvyšších představitelů obou zemí v červenci na Krymu a v prosinci v Moskvě.

Nejlidnatější kontinent světa - Asie - skýtal i v letošním roce rozporuplný obraz, na jedné straně mírové budování socialistických států Indočíny, na druhé straně nevyhlášená válka proti afghánskému lidu, ozbrojené provokace proti Vietnamu, Kambodži a Laosu, pokračující masová represe jihokorejského lidu diktátorským režimem, bratrovražedná iránsko-irácká válka.

Mezinárodní imperialismus v čele se Spojenými státy intenzivně pokračoval v podpoře banditů proti legální vládě. Americký Kongres schválil nové stamilióny dolarů na podporu kontrarevolučních sil. President Reagan dokonce vyhlásil 21.březen letošního roku za jakýsi "den Afghánistánu". Navzdory všemu však afghánský lid úspěšně pokračoval v budování a obraně své země.

Ve svém úsilí o mírovou výstavbu pokračovaly také Vietnam, Kambodža a Laos. Všechny tři indočínské země opět shodně potvrdily své odhodlání ze všech sil přispívat k tomu, aby se jihovýchodní Asie přeměnila z ohniska napětí v oblast míru.

I v letošním roce rozvíjela významnou mírotvornou činnost Indie a její vláda v čele s Indirou Gándhíovou. Rovněž Korejská lidově demokratická republika věnovala velkou pozornost mírovému budování země a otázkám boje za sjednocení obou korejských států.

Počátkem září se v Pekingu konal XII.sjezd Komunistické strany číny, šest let po smrti Mao Ce-tunga. Sjezd

přijal nové stanovky Komunistické strany Číny. Později byla čínským parlamentem přijata i nová Ústava Čínské lidové republiky. Za jednu z pozitivních událostí letošního roku lze označit obnovení styků mezi SSSR a Čínou a obnovení dialogu o normalizaci vztahů mezi oběma státy.

Nebezpečné signály zaznívaly z Japonska, které má novou vládu a pokračuje v utužování vojenskopolitických strategických styků se Spojenými státy. Přistoupilo na podstatné zvýšení svého vojenského rozpočtu. Umožnilo přístup amerických jaderných ponorek vyzbrojených jadernými raketami do svých přístavů, rozšířilo své válečné námořnictvo, japonskou ústavou určené jen k obranným účelům, v široké operační zóně v Tichém oceáně.

Vývoj na Blízkém východě patří už dlouhá léta k nejstinnějším stránkám mezinárodních vztahů. Letošek však překonal nejpesimističtější očekávání. Izraelská agrese uskutečněná v součinnosti s USA v Libanonu šokovala svět svou brutalitou. Izraelská agresivita vytvořila akutní ohnisko napětí na jižních hranicích s Libanonem s cílem zničit palestinské tábory v Libanonu a vyhnat Palestince ze země, která jim po léta poskytovala azyl. Vpád do Libanonu byl zahájen 6.června. Svými nelidskými metodami se přiřadil k nejotřesnějším zločinům imperialismu v tomto století. Spojené státy nejenom Izrael kryly, ale byly jejím přímým účastníkem, neboť nejvražednější zbraně, které v Libanonu zmrzačovaly a zabíjely, dodaly Izraeli USA. Washington se pokoušel krýt Izrael na mezinárodním poli a pomáhal prosazovat izraelské požadavky. Americkými zbra-

němi Izraelci masakrovali nejbrutálnějším způsobem libanonské a palestinské obyvatelstvo, v Bejrútu připadlo na jednoho zabitého bojovníka deset zraněných nebo zabitých dětí; to ukazuje jasně zvířecnost počínání izraelských okupantů a jejich amerických ochránců.

Krvavé řádění v Libanonu tak znovu ukázalo nejen podstatu izraelské, ale i americké politiky na Blízkém východě, spjatost a koordinovanost akcí těchto dvou imperialistických států. Jakmile izraelská vojska opustila egyptský Sinajský poloostrov, zřídily tam své základny americké jednotky i vojenské jednotky jiných zemí NATO. Z Libanonu izraelská vojska dosud neodešla, ale americká vojska už tam jsou.

Blízký východ prošel letos nejtěžšími krvavými zkouškami. Na pozadí žalujících trosk západního Bejrútu a jiných zpuztošených libanonských měst probíhá v celé oblasti zvláště rozhořčený zápas proti mezinárodnímu imperialismu a sionismu.

Příznačným rysem dění v Latinské Americe byla letos prohlubující se krize hospodářská a sociální, která se projevila nejzřetelněji a nejdramatičtěji ve středoamerické oblasti. Nikaragua tři roky po svržení nenáviděné somozovské kliky rozvinula a prohloubila svou protiimperialistickou a demokratickou revoluci. Nejen po stránce politické, ale i ekonomické byla podstatně omezena moc mezinárodních monopolů a domácí oligarchie, upevňoval se státní sektor v průmyslu a bankovníctví i všechny druhy kolektivního hospodářství v zemědělství; pracující lid začal užívat prvních

plodů vítězné revoluce. To nemohlo nechat v klidu americké imperialisty, kteří proti Nikaragui vyzbrojili vyhnané somozovské žoldnéře. Bezprostřední hrozba zahraniční agrese a vystoupení vnitřních kontrarevolučních sil přinutily sandinovskou vládu vyhlásit na obranu země 13. března vyjíměčný stav. Byly podstatně rozšířeny sandinovské lidové milice, v mnoha podnicích vznikly tzv. záložní prapory dělnické obrany. Ničeho není lidové vládě Nikaragui více třeba k uskutečnění velkých rozvojových plánů nežli míru. Nejednou navrhla nejvyšším představitelům sousedního Hondurasu, kde jsou hlavní ozbrojené základny somozovců, otevřené, konstruktivní jednání; nebylo však přijato vzhledem k nezájmu Hondurasu, který je přímým vazalem USA.

V Salvadoru ani v tomto roce se nepodařilo vládnoucím generálům zničit oddíly slastenců sdružených ve Frontě národního osvobození Farabunda Martího a v Revoluční demokratické frontě. Naopak vlastenci zadrželi postup elitních "protiteroristických" brigád, vycvičených v USA i vedených americkými vojenskými poradci, a ušetřili jim několik těžkých porážek.

V jižní Americe zaznamenaly progresivní a demokratické síly významné vítězství v Bolívii. Pracující lid si vystupňovaným bojem vynutil odstoupení vojenské junty a nahrazení vojenského režimu vládou Fronty lidové a demokratické jednoty, na níž se podílejí i komunisté.

Také v Chile přibýlo stávek a demonstrací. Čím více Pinochetova junta zatýká, mučí a deportuje své odpůrce do zahraničí, tím více narůstá lidové hnutí odporu, požadující změnu vlády.

Návratem k politice nezastřené kolonialismu byla několikadenní válka Velké Británie s Argentinou o Malvínské ostrovy /Falklandy/ v jižním Atlantiku při argentinském pobřeží. Podpora USA britské agresi zasadila neobyčejně těžký úder washingtonské politice v Latinské Americe. Pracující lid celé Latinské Ameriky se během této imperialistické agrese postavil svorně na stranu argentinského lidu. President USA Reagan se pokusil na sklonku letošního roku vylepšit pošramocenou pověst Spojených států v Latinské Americe cestou po několika zemích tohoto kontinentu. Avšak s výjimkou šéfů teroristických režimů Salvadoru, Guatemaly a Hondurasu, se nikde nesetkal s velkým pochopením. Lid v ulicích ho "vítal" s odporem. A vládní i obchodní kruhy Brazílie, Kolumbie i Kostariky dávaly nedvojsmyslně najevo, jak těžce je poškozuje nerovnoprávná obchodní výměna diktovaná severoamerickými monopoly. Rozpory mezi Bílým domem a většinou jeho latinskoamerických přátel v letošním roce vzrůstaly právě tak jako sílil osvobozenecký, protimperialistický boj latinskoamerického lidu.

Pro vývoj na africkém kontinentě v roce 1982 byl příznačný sílící agresivní kurs Jihoafrické republiky vůči sousedním zemím: přetrvávající okupace namibijského území, agrese proti Angole a provokace proti Mozambiku, Zimbabwe a Lesothu, to vše je přímým důsledkem americké podpory režimu apartheidu. Křehkost politických struktur a letité problémy z období kolonialismu vedly k náboženským nepokojům v Nigérii, svržení režimu v Horní Voltě a pokusu o převrat v Keni. S nezmenšenou intenzitou pokračuje konflikt

na Západní Sahare a v Čadu. Přes tuto různorodost měl rok 1982 jeden výrazný společný rys: daleko ostřeji než kdykoli jindy se na africké scéně promítla polarizace sil a ideologických proudů.

Ofenzíva imperialismu si dala za cíl zastavit revolucionizující trend v Africe, který se projevil upevněním pokrokových režimů, národně demokratických revolucí a všeobecným posílením pozic levice. Hlavním předmětem zájmů americké politiky v Africe zůstala otázka Namíbie v rámci celkové situace na jihu světadílu. Současný stav jednání o nezávislosti Namíbie odhaluje, že Spojené státy převzaly iniciativu i uvnitř tak zvané kontaktní skupiny, aby namíbijskou nezávislost podřídily vlastním zájmům a učinily ji tak přijatelnou i pro své spojence v Jihoafrické republice.

Pozoruhodných výsledků naproti tomu dosáhla Socialistická Etiopie. Jsou tím zřetelnější, že v roce 1974, v době svržení monarchie, stála tato země ve všech oblastech na posledních místech ve světě. Osm uplynulých let znamená pro etiopský lid sociální a hospodářské přeměny, jichž se nedočkal v celé tisícileté historii země. Jen průmyslová výroba vzrostla v uvedeném období osmi let o 71 procent, rolníci se stali vlastníky půdy, podařilo se snížit negramotnost z 93 na 55 procent. S velkými náklady je budován systém lékařské péče. Proces přeměn řídí od roku 1980 Komise pro založení Strany pracujících Etiopie, která dnes už má své orgány ve správních oblastech, krajích, mnohde i v okresech a začíná se budovat síť základních organizací v podnicích. Postupně se tak naplňuje nezbytný předpoklad, vy-

tvoření avantgardní strany. Podobné procesy probíhají v Angole, Beninu, Kongu, Mosambiku a jinde. Není divu, že vzbuzují v bývalých koloniálních metropolích a zejména ve Washingtonu nevoli a obavy.

Vývoj však neprobíhal přímočaře; byl například záporně poznamenán tím, že přes dva pokusy se nepodařilo svolat letos vrcholnou konferenci Organizace africké jednoty do lybijského Tripolisu. A to se citelně projevilo v boji pokrokových afrických národů proti rasismu, apartheidu, nekolonialismu a zbytkům kolonialismu. Vůdce lybijské revoluce Muamar Kaddáfí správně poukázal na to, že by se africké země měly soustředit, navzdory rozdílným politickým názorům, na otázky společného zájmu, které jsou pro budoucnost celého světadílu životně důležité. Jde především o překonání ekonomické zaostalosti, o vybojování hospodářské nezávislosti a zajištění potravinové soběstačnosti. Vývoj zatím jde opačným směrem. V uplynulém roce vzrostla zadluženost naprosté většiny afrických států, nepodařilo se dosáhnout rychlejšího růstu zemědělské výroby. Rozsáhlé oblasti kontinentu byly zasaženy suchem a hladomor postihl statisíce lidí.

Překonání zaostalosti rozvojových zemí je dlouhodobým procesem. Pozitivní úlohu v něm hrála i v letošním roce spolupráce pokrokových afrických států se zeměmi socialistického společenství. Uplynulý rok znamenal tedy pro Afriku především další hledání cest vývoje. Docházelo i ke konfrontacím. Je však nepopíratelné, že z tříbení sil vyšla protiimperialistická fronta v Africe znovu posílena.

Rok 1982 opět ukázal, jak zhoubná je destruktivní politika mezinárodních imperialistických sil, vedených Spojenými státy, pro celý svět, který dnes ještě více než dříve potřebuje mír a stabilitu. Stále více národů a států si však současně uvědomuje, že pouze jednota protiimperialistických a mírumilovných sil celého světa může postavit hráz nebezpečným snahám mezinárodního imperialismu o zavlčení naší planety na pokraj válečného nebezpečí.

Nyní ještě stručný přehled nejdůležitějších událostí roku 1982, jak za sebou chronologicky následovaly:

LEDEN

- Javier Pérez de Cuellar z Peru nastoupil do funkce generálního tajemníka Organizace spojených národů /OSN/.
- Byro Světové rady míru v Kodani rozhodlo uspořádat Světové shromáždění za mír a život, proti jaderné válce v roce 1983 v Praze.
- M.Kiovisto zvolen finským prezidentem za odstoupivšího Urho Kekkonena.
- Mimořádný sjezd Komunistické strany Rakouska schválil nový program strany; předsedou strany byl opět zvolen Franz Muhri.

ÚNOR

- XXVI. sjezd Francouzské komunistické strany opět zvolil generálním tajemníkem FKS George Marchaise.
- Ronald Reagan oznámil, že hodlá obnovit masovou výrobu chemických zbraní.
- Desátý světový odborový kongres se konal v Havaně.
- Československu bylo vráceno 18,4 tuny měnového zlata, které bylo za druhé světové války uloupeno nacisty a dosud zadržováno Spojenými státy.

BŘEZEN

- Sovětské meziplanetární sondy Veněra 13 a Veněra 14 přistály na povrchu Venuše.
- Leonid Iljič Brežněv vyhlásil na 17. sjezdu sovětských odborů jednostranné moratorium Sovětského svazu na další umístování jaderných zbraní středního doletu v evropské části SSSR.
- Třetí zkušební let amerického raketoplánu Columbia byl proveden za účasti J. Lousma a G. Fullertona.
- Vládní moc v Guatemale převzala tříčlenná vojenská junta.
- Leonid Iljič Brežněv prohlásil v Taškentu, že SSSR je ochoten kdykoli zahájit s Čínou bez předběžných podmínek jednání o zlepšení vzájemných vztahů.
- V. sjezd Komunistické strany Vietnamu zvolil opět generálním tajemníkem Ústředního výboru strany Le Duana.

DUBEN

- Mezi Argentinou a Velkou Británií začala válka o Malvínské ostrovy, trvající 72 dnů.
- V ČSSR byla na oficiální přátelské návštěvě stranická a státní delegace Polské lidové republiky v čele s generálem Wojtzechem Jaruzelským.
- V SSSR byla vypuštěna orbitální vědecká stanice Saljut 7.
- Sinajský poloostrov byl navrácen po patnáctileté izraelské okupaci Egyptu.
- III. sjezd Lidové revoluční strany Laosu zvolil opět generálním tajemníkem Ústředního výboru strany K. Phomvihana.

KVĚTEN

- V SSSR byla vypuštěna kosmická loď Sojuz T 5 s kosmonauty A. Berezovym a V. Lebedevem na palubě. Pracovali pak v kosmu 211 dní.
- Mimořádný sjezd Komunistické strany Finska zvolil předsedou strany J. Kajanoju.
- Na zasedání ÚV KSSS byl schválen potravinový program SSSR na období do roku 1990.
- Španělsko se stalo 16. členem Severoatlantického paktu.

ČERVEN

- Stranická a vládní delegace ČSSR v čele se soudruhem Gustevm Husákem uskutečnila přátelskou oficiální návštěvu v Sovětském svazu.
- President USA Ronald Reagan navštívil Francii, Itálii, Británii, Německou spolkovou republiku a Západní Berlín.
- Ve Versailles se sešla konference nejvyšších představitelů sedmi hlavních kapitalistických zemí a v Bonnu vrcholná schůzka členů NATO.
- Izraelská armáda vtrhla do Libanonu.
- Na 2. zvláštním zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů /OSN/ o odzbrojení přednesl Andrej Gromyko poselství Leonida Iljiče Brežněva, v němž se SSSR slavnostně zavázal, že nepoužije jaderných zbraní jako první.
- Přes milión lidí manifestovalo v New Yorku za mír a proti jadernému zbrojení.
- XXXVI. zasedání Rady vzájemné hospodářské pomoci /RVHP/ v Budapešti za účasti předsedů vlád schválilo program koordinace národohospodářských plánů na léta 1986-1990.

- V Bonnu se konala stotisícová protiválečná demonstrace při příležitosti vrcholné schůzky členských států NATO.
- Argentínské ozbrojené síly na Malvínských ostrovech kapitulovaly.
- Ronald Reagan vyhlásil nové embargo na dodávky zařízení pro stavbu plynovodu ze SSSR do Západní Evropy.
- V SSSR byla vypuštěna kosmická loď Sojuz T 6 s mezinárodní posádkou: sovětsí kosmonauti V.Džanibekov a A.Ivančenkov a francouzský občan J.L. Chrétien.
- Byl proveden čtvrtý zkušební let amerického raketoplánu Columbia s posádkou T.Mattingly a H.Hartfield.
- XII. sjezd Svazu komunistů Jugoslávie zvolil předsedou předsednictva Ústředního výboru s ročním mandátem M.Ribičiče.
- SSSR a USA zahájily v Ženevě jednání o omezení stavu strategických zbraní.

ČERVENEC

- Na 6. konferenci ministrů zahraničí Vietnamské socialistické republiky, Laosu a Kambodže v Ho Či Minově Městě bylo oznámeno částečné stažení vietnamských vojsk z Kambodže.
- Gustav Husák se sešel o své dovolené na Krymu s Leonidem Iljičem Brežněvem.

SRPEN

- V Tripolisu v Lybii se uskutečnilo setkání 30 šéfů vlád a hlav států zemí Organizace africké jednoty.
- V SSSR byla vypuštěna kosmická loď Sojuz T 7 s posádkou L.Popov, A Serebrov a S.Savická /druhá žena ve vesmíru/.

- Byl proveden odsun palestýnských bojovníků ze západního Bejrútu do několika arabských zemí.
- Presidentem Libanonu byl zvolen představitel křesťanské pravice B.Džamál.

ZÁŘÍ

- Nový libanonský president zahynul při pumovém atentátu.
- Konal se XII. sjezd Komunistické strany Číny.
- Ve Fezu se konala konference arabských států, která přijala plán k řešení krize na Blízkém Východě.
- V ČSSR byl na oficiální přátelské návštěvě vůdce lybijské revoluce Muamar Kaddáfí; při tom byla podepsána Smlouva o přátelství a spolupráci mezi ČSSR a Libýí.
- V Budapešti se uskutečnilo přátelské setkání soudruha Gustava Husáka a Jánosem Kádárem.
- Izraelská armáda a fašistické síly Libanonu provedly masakr v palestýnských táborech Sabra a Šatíla v západním Bejrútu, při němž přišlo o život přes 3200 lidí.
- V Německé spolkové republice se rozpadla vládní koalice sociálních a svobodných demokratů.
- V New Yorku začalo XXXVII zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů /OSN/.
- Novým libanonským presidentem se stal A.Džamál.
- V Bulharsku se uskutečnila oficiální přátelská návštěva stranické a vládní delegace ČSSR vedené soudruhem Gustavem Husákem.

ŘÍJEN

- SSSR a Čína jednaly v Pekingu na úrovni náměstků ministrů zahraničí o normalizaci vztahů mezi oběma zeměmi.

- V Německé spolkové republice byla jmenována nová koaliční vláda stran Křesťanské demokratické unie, Křesťanské sociální unie a Strany svobodných demokratů v čele s novým kancléřem Helmutem Kohlem.
- Přijetím nového zákona o odborech zrušil polský Sejm tak zvanou Solidaritu.
- Předseda federální vlády Lubomír Štrougal provedl oficiální přátelskou návštěvu ve Finsku.
- Předseda federální vlády Lubomír Štrougal provedl oficiální přátelskou návštěvu v Alžírsku a v Tunisku.
- Pod vlivem mohutných protestů v Bolívii předal vojenský režim moc civilní vládě; prezidentem byl zvolen H.Siles Zuazo.
- V Berlíně se uskutečnilo přátelské pracovní setkání soudruhů Gustava Husáka a Ericha Honeckera.
- V parlamentních volbách ve Španělsku zvítězila dělnická socialistická strana.

LISTOPAD

- Zemřel generální tajemník Ústředního výboru Komunistické strany Sovětského svazu a předseda prezidia Nejvyššího soudu SSSR Leonid Iljič Brežněv.
- Na mimořádném zasedání Ústředního výboru KSSS byl zvolen novým generálním tajemníkem ÚV KSSS soudruh Jurij Andropov.
- Byl proveden start amerického raketoplánu Columbia s posádkou V.Brand, R.Overmyer, J.Allen a W. Lenoir.
- Ronald Reagan byl nucen odvolat embargo na dodávky zařízení pro plynovod ze Sibiře do západní Evropy.
- Soudruh Gustav Husák uskutečnil oficiální státní návštěvu v Rakousku.

- R. Reagan oznámil své rozhodnutí zařadit do výzbroje armády USA sto nových mezikontinentálních raket MX.
- Rozpory v Organizaci africké jednoty zmařily uskutečnění plánované vrcholné schůzky v Tripolisu.

PROSINEC

- Američtí lékaři poprvé na světě provedli operaci, při níž zaměnili lidské srdce srdcem umělým.
- Vojenské jednotky Jihoafrické republiky vpadly do Lesotha a masakrovaly obyvatelstvo v hlavním městě.
- Brazilská policie přepadla zasedání VII. sjezdu Brazilské komunistické strany a zatkla 80 delegátů včetně generálního tajemníka strany G. Diase.
- XI. sjezd Komunistické strany Řecka opět zvolil generálním tajemníkem ÚV strany Ch. Florakise.
- Skončil 1600 kilometrů dlouhý protiválečný pochod z Milána do Comisa.
- Jurij Andropov na slavnostním zasedání k 60. výročí vzniku SSSR vyhlásil nové sovětské mírové iniciativy: ochotu SSSR snížit stav svých strategických zbraní o více než 25 procent při stejném snížení na straně USA a ochotu zachovat v Evropě jen tolik sovětských raket, kolik jich mají Británie a Francie dohromady.
- V Polské lidové republice pozastaven po jednoročním trvání vyjimečný stav.

Na pozadí těchto mezinárodních událostí se rozvíjel v roce 1982 život také v našem městě Kolíně.

P O L I T I C K Ý Ž I V O T V K O L Í N Ě

Stalo se už tradicí, že političtí činitelé se obra-
cejí na začátku nového roku k pracujícím, poděkují jim
za práci v uplynulém roce, připomenou nové náročné úkoly
nastávajícího roku a popřejí jim hodně zdraví a úspěchů
v novém roce. Takto vystupuje každoročně generální tajem-
ník Ústředního výboru Komunistické strany Československa
a prezident republiky soudruh Gustav Husák, a tak hovoří
k pracujícím a všem občanům našeho okresu i vedoucí tajem-
ník Okresního výboru KSČ v Kolíně soudruh Josef Říha. Le-
tos kladl důraz zejména na správné hospodaření s energií
a surovinami, pracující v průmyslu i v zemědělství vyzval
k lepšímu využívání pohonných hmot, energie, materiálu,
ale i zemědělské půdy.

Dne 9. února 1982 konalo Městský národní výbor v Kolíně své plenární zasedání, na němž vyhodnotil soutěž o plnění celoměstského závazku na rok 1981. Nejlepší jednotlivce i organizace v soutěži odměnil plaketou "Za budování města Kolína", kterou předal 60 občanům a 10 organizacím. Z občanských výborů byl vyhodnocen jako nejlepší občanský výbor čís. 23, kde je poslankyní soudružka B. Veselá a předsedou soudruh J. Veselý. Z organizací Národní fronty měl v roce 1981 nejlepší výsledky městský výbor Českého svazu žen, dále pak základní organizace Svazu pro spolupráci s armádou a jako třetí se umístila základní organizace Českého svazu zahrádkářů. Z podniků byly vyhodnoceny národní podnik Frigera, koncernový podnik Koramo a Česká státní spořitelna. Na úseku obchodu a služeb byla nejlepší prodejna n.p. Potravin v ulici Dukelských hrdinů, po ní prodejna textilu v Husově ulici a prodejna oděvů v Mostní ulici. Z provozoven služeb byla vyhodnocena na prvním místě kadeřnicko-holičská provozovna v Havlíčkově ulici a Oční optika v Rubešově ulici. Z pionýrských organizací byla nejlepší 2. pionýrská skupina na 2. Základní škole v Kmochově ulici a z organizací Socialistického svazu mládeže 5. místní organizace v Kolíně.

V úterý 23. února 1982 se konalo v divadle slavnostní shromáždění ke 34. výročí Vítězného února. Slavnostní projev přednesl vedoucí tajemník OV KSČ soudruh Josef Říha. Při příležitosti tohoto slavnostního shromáždění byla vyhodnocena socialistická soutěž průmyslových a zemědělských závodů kolínského okresu. Putovní prapor družebního okresu

Voskresensk získal za první místo v soutěži koncernový podnik Koramo Kolín, na druhém místě byl vyhodnocen závod Kara Starý Kolín a na třetím místě národní podnik Frigera Kolín. V soutěži o putovní prapor Okresního výboru Komunistické strany Československa v Kolíně a Okresní odborové rady v Kolíně se umístila na prvním místě Prefa Velim, na druhém Okresní správa silnic v Kolíně a na třetím místě Stavokonstrukce Český Brod. V zemědělství získalo putovní prapor sovětských kolchozníků Jednotné zemědělské družstvo Tismice, na druhém místě se umístilo JZD Rovnost Třebovle a na třetím JZD Rudá hvězda Oleška. Vyznamenány byly také jednotky Lidových milicí; nejlepší byla jednotka LM ČSD Lokomotivní depo Kolín. Za dlouholetou a obětavou práci převzalo na tomto slavnostním shromáždění ke 34.výročí Vítězného února i několik jednotlivých členů Lidových milicí.

Ve středu dne 10. března 1982 se konalo plenární zasedání Okresního výboru Komunistické strany Československa v Kolíně, které jednalo o socialistické výchově budoucí dělnické generace. Úvodní slovo přednesl tajemník pro ideologii OV KSČ soudruh Josef Zeman. Uvedl, že v dnešní době se nároky na vzdělání pracujících a zejména dělnické mládeže stále zvyšují. Veškeré mládeži je zajištěno nejméně úplné desetileté vzdělání. Projekt našeho rozvoje výchovně vzdělávacího systému přinesl největší změny právě v učňovském školství zavedením středních odborných učilišť, v nichž absolventi získají nejen výuční list, ale i maturitní vysvědčení. Závěr zasedání provedl vedoucí tajemník OV KSČ

soudruh Josef Říha, který zdůraznil, že pro zlepšení výuky ve všech středních odborných učilištích v Kolíně, Tesly, Tatry, Spojů i Okresního stavebního podniku je třeba ještě hodně udělat, aby učiliště byla s to splnit všechny úkoly výchovné vzdělávací práce.

Ve čtvrtek dne 15.dubna 1982 ve 14,30 hod se konal ve velkém sále Družstevního domu slavnostní aktiv u příležitosti 30.výročí vzniku okresního časopisu, týdeníku, který již řadu let nese název "KUPŘEDU". Po zahájení promluvil slavnostní projev tajemník pro ideologii OV KSČ soudruh Josef Zeman, pak byli vyznamenáni nejlepší dopisovatelé a spolupracovníci redakce.

Letošní májové oslavy zmokly. Ráno prvního máje ne sice moc, ale přece jen stále padal déšť na průvody, které se řadily na obvyklých seřadištích, a přšlo i na májovou manifestaci na náměstí Obránců míru. Téměř 26 tisíc pracujících přesto přišlo letos i přes to chladno a déšť manifestovat na prvního máje za mír na celém světě. Uvítal je vedoucí tajemník OV KSČ soudruh Josef Říha a promluvil k nim ve hlavním referátu ministr pro technický a investiční rozvoj ČSSR soudruh Ladislav Šupka. Po projevu následovala přehlídka sportovců a pionýrů a manifestace ukončilo defilé alegorických vozů před tribunou.

V úterý dne 4.května 1982 se konaly oslavy 37.výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. V 15,30 hodin se shromáždili pracující a žáci kolínských škol na náměstí,

delegace stranických a státních orgánů okresu a města položily věnce k památníku obětem druhé světové války a v 16 hodin promluvil k shromáždění předseda Městského národního výboru v Kolíně soudruh ing. Jindřich Hušek. Po jeho projevu se seřadil průvod a v čele s vojenským čestným konduktem odešel na zálabský hřbitov, kde delegace organizací a závodů položily věnce u pomníků padlých rudoarmějců.

Ve středu dne 5.května 1982 v 18,30 hodin se sešlo slavnostní shromáždění pracujících k oslavě 37.výročí osvobození v kolínském divadle. Po slavnostním projevu vystoupil v kulturním pořadu vojenský umělecký soubor z Bratislavý.

V sobotu dne 8.května 1982 v 10 hodin se konala u pomníku Vladimíra Iljiče Lenina přísaha nováčků, zakončená vojenskou přehlídkou.

Městský výbor Komunistické strany Československa v Kolíně uvolnil na svém zasedání dne 28.července 1982 z funkce předsedy Městského výboru KSČ v Kolíně soudruha Bohumila Pilného, zhodnotil je dlouholetou činnost v této funkci a soudružsky mu za ni poděkoval. Potom koptoval za člena Městského výboru KSČ v Kolína soudruha RSDr.Václava Dařílka a současně ho zvolil novým předsedou. Soudruh Václav Dařílek je stár 41 let, vyučen je soustružníkem a právě dokončil studia na Vysoké politické škole Ústředního výboru Komunistické strany Československa v Praze. Od mládí aktivně pracoval v mládežnických a stranických funkcích a byl dlouholetým pracovníkem Krajského výboru KSČ v Praze.

Dne 26. srpna 1982 ve 14,30 hodin se konalo v kině JAS na Zálabí slavnostní zasedání okresních a městských orgánů ke 38.výročí Slovenského národního povstání. Po projevu předsedy Okresního národního výboru soudruha Vlastimila Máchy byl promítnut účastníkům zasedání film.

Dne 6. října 1982 se konala v Kulturním domě pracujících ideologická konference Okresního výboru Komunistické strany Československa v Kolíně na zahájení roku vnitrostranického vzdělávání. 650 účastníků vyslechlo v dopolední části konference referát tajemníka pro ideologii OV KSČ soudruha Josefa Zemana o průběhu vnitrostranického vzdělávání ve studijním roce 1981/82 a o hlavních úkolech studijního roku 1982/83. Po vyhodnocení nejlepších lektorů Domu politické výchovy OV KSČ v Kolíně /mezi nimi jsem byl i já/ byla vyhodnocena i soutěž kolínských závodů. Putovní prapor družebního okresu Voskresensk v SSSR získalo Koramo, putovní prapor OV KSČ a Okresní odborové rady v Kolíně získal tentokrát Pivovar Kolín /za velkého potlesku přítomných/.

V odpolední části konference vystoupil člen Ústředního výboru Komunistické strany Československa a ministr financí ČSSR soudruh Leopold Lér. Hovořil o ekonomické situaci naší republiky a o předpokládaném dalším vývoji.

Letošní oslavy Velké říjnové socialistické revoluce byly slavnostnější než jindy, protože jsme oslavovali letos již 65. výročí této historické události. Oslavy započaly v Kolíně ve středu dne 3.listopadu 1982 lampionovým průvo-

dem kolínské školní mládeže z náměstí Obránců míru k pomníku Vladimíra Iljiče Lenina v sídlišti. Tam pak po slavnostním projevu byly za zvuků Pochodu padlých revolucionářů položeny věnce a vypálen oňňostroj.

Ve čtvrtek dne 4. listopadu 1982 večer se sešli pracující na slavnostním shromáždění v divadle, kde přednesl slavnostní projev vedoucí tajemník OV KSČ soudruh Josef Říha. V druhé části slavnostního shromáždění sledovali účastníci divadelní představení hry A.P. Čechova Tři sestry v podání divadelního souboru Krajského divadla v Kolíně.

Dne 10. listopadu 1982 zemřel generální tajemník Ústředního výboru Komunistické strany Sovětského svazu a předseda Nejvyššího sovětu SSSR soudruh Leonid Iljič Brežněv. V hale budovy Okresního výboru Komunistické strany Československa v Kolíně byla uspořádána tryzna za zemřelého, kde zápisem do vyložených kondolenčních listin vyjadřovali pracující našeho města svou osobní účast, úctu a poklonu památce velikého politika míru.

Dne 25. listopadu 1982 se konalo plenární zasedání Okresního výboru KSČ v Kolíně, věnované zemědělství. Hlavní zprávu přednesl tajemník OV KSČ soudruh ing. Jiří Potměšil. Uvedl, že kolínský okres si udržuje stále vysokou intenzitu zemědělské výroby. V letošním roce vykazuje průměrnou výrobu 936,4 litrů mléka a 347,6 kilogramu masa na jeden hektar zemědělské půdy.

Dne 8.prosince 1982 se konalo v kolínském divadle slavnostní zasedání okresních a městských stranických i státních orgánů k oslavě 60.výročí vzniku Svazu sovětských socialistických republik a na závěr letošního Měsíce československo sovětského přátelství. Slavnostní projev přednesl předseda Okresního národního výboru v Kolíně soudruh Vlastimil Mácha. V druhé části slavnostního večera vystoupil v kulturním pořadu umělecký soubor Sovětské armády z Milovic.

Ve středu dne 15.prosince 1982 se konalo plenární zasedání Okresního výboru Komunistické strany Československa v Kolíně. Zabývalo se plněním úkolů v roce 1982 a zabezpečením národohospodářských úkolů v našem okrese v roce 1983. Hlavní zprávu přednesl tajemník pro průmysl OV KSČ soudruh Josef Týle. Mimo jiné řekl, že obyvatelé kolínského okresu mají ve spořitelně uloženu jednu miliardu 330 miliónů korun, to je průměrný vklad na jednoho obyvatele okresu ve výši 14 000 Kčs, o 700 Kčs více než vloni.

O R G A N I Z A C E N Á R O D N Í F R O N T Y

V roce 1982 oslavila základní organizace Českého svazu včelařů v Kolíně osmdesát let své činnosti. Při této příležitosti mi zapůjčil agilní člen svazu soudruh Josef Vaníček kroniku kolínských včelařů, která je opravdu velmi pěkná, v kůži vázaná, ilustrovaná s mnoha fotografickými přílohami, pěkně psaná. Škoda jen, že zápisy v ní nejsou soustavně vedeny po celou dobu, ale jen v některých letech a kronika prakticky končí zápisem z roku 1953. Ale i tak je tato včelařská kronika velmi cenným historickým dokladem, zachycujícím především vznik organizace včelařů na Kolínsku a v Kolíně a okolnosti postavení včelařské stanice v Konárovicích. Ke kronice náleží ještě zvláštní svazek, v němž jsou vylepeny fotografie členů s jejich úly.

Pořídil jsem několik výpisů z této kroniky, které zde doslova uvádím:

První snaha po zřízení včelařského spolku v obvodu soudního okresu kolínského objevuje se již roku 1886. Hospodářsko průmyslová jednota v Kolíně pečovala již delší dobu před tímto rokem o povznesení včelařství v naší krajině. Za zmínku a pochvalu stojí, připomeneme-li, že Jednota pořádala v Kolíně roku 1870 včelařskou výstavu hojně obeslanou. Když někteří přátelé včelařství svolali do Svojsic poradní schůzi za účelem zřízení včelařského spolku pro místo a okolí, zasáhla jmenovaná Jednota v Kolíně a pozvala delegáty projektovaného včelařského svojsického spolku na společnou schůzi do Kolína na den 2.května 1886 a pozvala též k účasti výborného včelařského odborníka Adolfa Hájka, notáře z Kolína, spoléhajíc na jeho vskutku vzácnou radu. Notář Hájek nemoha se v ustanovenou dobu schůze zúčastniti, připsím již ze dne 24.dubna 1886 vysvětluje chvályhodnou snahu Hospodářsko průmyslové jednoty v Kolíně a poukazuje též na hmotný i mravní užitek od včely i na ušlechtilou snahu včelařů svojsických a připojuje se k názoru Jednoty, že by drobením sil v malých společcích včelařství se neprospělo, neboť často nebylo by ani schopných funkcionářů, a doporučuje, aby včelaři sdružili se jako odbor v rámci a ochraně jmenované Jednoty. Včelaři jednoho místa i města mohou pořádati včelařské dýchánky, včelaři celého okresu mohou s Jednotou konati výlety, schůzky s přednáškami a demonstracemi i obesílati výstavy. Zdar včelařství v takovéto silné organizaci při jednoduchém placení

členských příspěvků by byl zabezpečen. Ku zřízení samostatného včelařského spolku v okrese kolínském tehdy nedošlo.

Vynikající včelaři našeho okresu nespokojili se tímto širším spolkovým rámcem a stali se - včelaři naši - členy I. českého včelařského spolku v Chrudimi, později i přímými členy Zemského ústředí spolku včelařského v Praze. Když včelařství nacházelo více obliby a bylo potřebí práce detailisovatí pro různé a lišící se poměry krajinné, pomýšlelo se vážně na zřízení krajinského spolku v okrese kolínském. O zřízení včelařského spolku přičinili se řídící učitelé Jaromír Pacholík ze Tří Dvorů a Karel Kratochvíl z Libodřic. Při častém styku společné hovory o včele vytryskovaly v myšlenku zřízení včelařského spolku a záměr svůj přednesli na učitelské okresní konferenci roku 1901.

Jaromír Pacholík, ujav se slova, stručně pohovořil o ušlechtilé včele, o mravním, přímém i nepřímém užitku ze včelaření a vyzval kolegy včelaře ku přípravám na ustavující schůzi včelařského spolku v okrese kolínském. Karel Kratochvíl jako organizátor a předseda již dříve zřízeného spolku v okrese kouřimském, promluvil o organizaci a výhodách spolku. Činnost obou byla horlivě podporována okresním školním inspektorem Josefem Libickým, který ač nevčelař navštěvoval schůze tvořícího se mladého spolku, což bylo od něho velmi taktické, neboť všichni učitelé včelaři s chutí a láskou zúčastnili se přípravných prací, k nimž přizváni i zkušení včelaři z jiných stavů. Spolkové stanovy zpracovány podle zásad přijatých Zemským ústředním spolkem včelařským v Praze a mladý náš spolek stal se ihned jeho složkou.

Včelařský spolek v okrese kolínském zahájil svoji činnost ustavující valnou hromadou dne 31.května 1902 v restauraci Zdeňkově na Horním ostrově v Kolíně. V četně navštívené schůzi přednesl Karel Kratochvíl přednášku "Úkoly včelařského spolku" a "Švýcarské včelařství". Po zdařilých přednáškách provedeny první volby správního výboru a byli tehdy zvoleni: předsedou Jaromír Pacholík, řídící učitel ze Tří Dvorů, místopředsedou Páter Jan Chlupáč, farář z Ovčár u Kolína, jednatelem Josef Wisinger, učitel ze Tří Dvorů, pokladníkem Bohumil Holman, učitel z Konárovic, revizory účtů řídící učitelé František Čvančara z Ovčár a Č.Patrný z Býchor, za ostatní členy výboru Adolf Hodina, nadlesní z Býchor, R.Jonášová, odborná učitelka z Kolína, a Josef Žilka, řídící učitel z Nebovid.

Práce těchto i pozdějších spolkových funkcionářů pozůstávala z pořádání členských schůzí, na nichž povolání řečníci domácí i cizí otevírali posluchačům bohatou knihu včelařské vědy. Tito včelaři, bohatí zkušenostmi i vědomostmi, stali se jasnými ohnisky, z nichž obětavě nechali vyzařovati své rady a poučení do úrodných srdcí organizovaných včelařů. A tak burcovali horliví spolkoví činovníci včelaře staré a vzbuzovali zájem mladých.

V ustavující schůzi mladého včelařského spolku roku 1902 přihlášeno bylo 48 včelařů. Přehlížíme-li ke stavu včelařů, bylo: učitelů 20, zemědělců 12, úředníků 9, řemeslníků a živnostníků 4, duchovních 3.

Počet včelařů rok od roku byl měnlivý. Ve světové válce včelařů přibývalo. Přírůstek objevil se ne jako výsledek

spolkové činnosti, ale všeobecný nedostatek sladidel vháněl neorganizované včelaře do rámce našeho spolku. Roku 1918 dostoupil počet organizovaných včelařů čísla 100. Poměr včelařů podle stavu jeví se příznivěji. Nejvíce je zemědělců. Ti mohou při dobré vůli pěstováním medonosných rostlin značně přispěti ku rozšiřování včelí pastvy.

Největšího počtu organizovaných včelařů bylo dosaženo v roce 1920. Tehdy ve spolku včelařském sdružovalo se 188 včelařů - cukrářů, kteří pěstovali včely ne z opravdové záliby ku včele, ale lačného zisku pro med a pro příděl cukru, jehož všeobecně zneužili jen pro sebe. Tvrzení toto je správné a zřetelně objevilo se roku 1922-1923. Tu, když prodej cukru byl uvolněn, současně hromadně ubývalo těchto příživných včelařů - cukrářů. Dnes po dvacetipětiletém trvání spolku je organizováno 80 opravdových včelařů. Rozdělíme-li tyto podle stavu, včelaři: 23 úředníci, 14 železničních zřízenců, 13 zemědělců, 10 učitelů, 7 řemeslníků, 5 živnostníků, 4 obchodníci, 2 ženy, 1 duchovní a 1 lékař.

Přihlížíme-li k místu, bylo při založení spolku včelařského: v Kolíně 13, ve Velkém Oseku, v Konárovicích a v Ovčářích po 5, ve Třech Dvorech a v Červených Pečkách po 3, v Ohařích, Býchorách a v Týnci nad Labem po 2, ve Starém Kolíně, Libenicích, Nebovidech, ~~Červených Pečkách~~ Červeném hrádku, Bělušicích, Křečhoři, Sendražicích a Hradištku po jednom včelaři.

Dnes po 25 letech má: Kolín 21, Starý Kolín a Velký Osek po 6, Konárovice, Ratboř a Býchory po 4, Nová Ves, Lošánky, Červené Pečky, Nebovidy, Hluboký Důl, Záboří a

Týnec nad Labem, Řečany a Němčice po 2, Veltruby, Ohrada, Vítězov, Veletov, Chocenice, Sedlov, Libenice, Tři Dvory, Ohaře, Ovčáry a Radovesnice po jednom včelaři. Počet včelstev na našem okrese před 25 lety není v protokolní knize ani jinde zapsán, a tudíž dnes neznám. Dnes, v době jubelního roku, v úlech různých soustav obhospodařují organizovaní včelaři 780 včelstev, a to Kolín má 230, Velký Osek 77, Starý Kolín 71, Velim 60, Býchory 40, Konárovice a Vítězov po 26, Bělušice a Týnec po 24, Sedlov a Nebovidy po 18, Červené Pečky 17, Lošánky 16, Ratboř a Ovčáry po 15, Záboří nad Labem 14, Nová Ves 13, Chocenice, Hluboký Důl, Němčice a Veletov po 12, Libenice a Veltruby po 10, Řečany a Tři Dvory po 9, Ohaře 7, Ohrada a Radovesnice po 5.

Výborové schůze a valné hromady konány postupně v místnostech restaurace na Horním ostrově, v Zámecké restauraci s u Karla IV. Členské schůze konány v různých místnostech obvodu podle potřeby a ve vhodných neutrálních místnostech.

Včelařský spolek v Kolíně přihlásil se roku 1924 při prováděné pozemkové reformě na panství konárovičském, jehož je nyní vlastníkem pan Edvín Eisner, o vhodný pozemek pro zřízení včelařské stanice. Státní pozemkový úřad žádosti naší vyhověla a přidělil včelařskému spolku parcelu číslo 291/1 ve výměře 1,13 hektaru za obnos 3 590,- Kč. Než bude možno vystavěti tam stavení s bytem a příslušenstvím pro včelmistra a laboratoř, je dočasně pozemek pronajat.

Částecný výnos spolkového úlu amerikánu věnuje včelařský spolek "Krejcarovému spolku" v Kolíně, jenž pečuje o vyvažování polévek pro chudou mládež škol kolínských.

Potud psal včelařskou kroniku Pavel Kratochvíl a zápis provedl v roce 25. výročí kolínského včelařského spolku, tedy v roce 1927. Další zápis v kronice byl pořízen v roce 1953. Zní:

Kolínský básník Karel Leger zmiňuje se ve spise "Suchý čert" o tvrzi Chráščany, nalézající se severozápadně od obce Konárovic. Místo toto, značně po létech změněné, bylo po první světové válce při prováděné pozemkové reformě přiděleno včelařskému spolku v okrese kolínském.

Včelařský spolek v okrese kolínském, jehož mladý, krásně harmonicky sladěný a budovatelskou iniciativní činností nabitý výbor v plném souladu s členstvem přihlásil se o přiděl pozemku v těchto končinách a byl mu proti zaplacení 3 200 Kč přidělen pozemek čís.parcely 291/1 ve výměře 1,1159 hektaru. /Poznámka nynějšího kronikáře: poněkud odlišné údaje uvádí zápis z roku 1927, jak uvedeno výše/. Písčitý pozemek VI. bonitní třídy v kraji lesa při cestě k Jelenu byl obhospodařován a rodil žitko, brambory, z píceňin růžák. Též ke hranicím sahal malebný rybník bez ryb, jehož dno i blízké okolí tvořila silná vrstva rašeliny. Krásné, poklidné zákoutí, věnčené lesy hlavně borovými, s volným průhledem k Ovčárům.

Pouhý osev meďo a pylonosných rostlin neměl by pro rozsáhlý obvod kolínského spolku význam, proto vznikla myšlenka, postavit tam budovu, v níž by byla spolková místnost pro přednášky a besedy, která by se stala styčným bodem a pojítkem včelařů celého obvodu, aby vznikl zcelený útvar, který při časté a klidné výměně názorů prospěl by našemu včelařství

Další snahou bylo, aby tam ve stejném klimatickém a pastevním prostředí vyzkoušena byla zdatnost včel na Kolínsku pěstovaných a z nich nejlepší z nejlepších rozšířeny.

Protože místo toto je jedno z nejvzdálenějších od obcí, hrazeno lesem a vyzkoušeno již dávno přítelem Maruškou, zahradníkem z Konárovic, stane se vhodnou oplozovací stanicí.

Tam měla být trvale a bezpečně umístěna včelařská knihovna a archiv, neboť dosavadní zkušenosti ukázaly, že v soukromém bytě funkcionářů ani ve veřejných místnostech nebyly tyto cenné předměty vítány. Kromě toho objevila se vzácná myšlenka, zachrániti roztroušené a k zániku odsouzené staré předměty včelařské. Cenné papírové listiny, úle ze dřeva i slámy, přístroje a pomůcky ze dřeva i plechu. Vše snadno zkazitelné. A přece jsou to museálně cenné památky, jež poskytnou bezpečný výhled do minulosti a poučení pro přítomnost i budoucnost.

Konečnou snahou bylo zřídit laboratoř, ne za účelem vyššího bádání, ale pro okamžité zjištění nemocí, vyskytnuvších se kdekoliv a kdykoliv na různých včelínech, aby zjištěná nákaza byla včas izolována a anulována.

Tak rýsován obsažný, záslužný, potřebný a skvělý účel zřízení stanice. K uskutečnění není třeba jenom vytvořiti přesný plán i jeho náplň, ale opatřiti potřebný kapitál. A ten spolek neměl. Za zmínku stojí, že naopak při nastoupení tohoto budovatelského výboru převzal z pozůstalosti dřívější pasíva několika tisíců korun u Zemského ústředí svazu včelařů v Praze, z nichž se vybavil re-

voluční schůzí s delegátem Zemského ústředí včelařských spolků v Praze přítelem Pivničkou a částečnou splátkou. Naproti tomu se snažil mnohými drobnými úsporami strádati tak, jak včela po nepatrných kapénkách nektaru shromažďuje bohatý zlatý poklad. Hlavní spolkoví funkcionáři zžekli se osvobození od placení členských příspěvků dodnes. Aby se ušetřilo na poštovním, školní děti ochotně donášely oběžníky, jež často namáhavě svépomocí byly rozmnožovány. U okresního zastupitelstva, ředitelství peněžních ústavů Okresní hospodářské záložny, Spořitelny, Záložny, Reifeisenky, ministerstva zemědělství, Zemského ústředí svazů včelařů v Praze a j. sondováno o možnosti získati peněžní příspěvky.

Zhotoven reklamní model budovy včelařské stanice /plán zdarma vypracoval stavitel Sauer/, nabízeny a prodávány cihly. Členstvo ochotně přijalo závazek přiměřeného zvýšení ceny cukru. Ba i v prvním nadšení byly upisovány i tisíce korunové podíly, které ovšem nestačily, aby kryly skutečnou potřebu stavebního nákladu, který by sotva stačil na základy stavby. Proto rozhodnutím mimořádné valné hromady v roce 1927 bylo od současného započetí stavby upuštěno, čímž ztratil spolek již přislíbený příspěvek ministerstva zemědělství 20 000 Kčs, kteréž by byly splaceny v témže roce, polovinou při zahájení, polovinou při kolaudaci stavby. Proto při důkladné finanční orientaci bylo příštím rokem znovu žádáno a intervenováno u přítele ministerského rady MUDr. Antonína Schönfelda, přednosty Výzkumného ústavu včelařského v Dole o znovuposkytnutí daru z ministerstva zemědělství, kterýž byl podle normy obnosem 20 000 Kč

proplacen. Za povšimnutí stojí řešení obtíží při získání daru od okresního zastupitelstva v Kolíně. K žádosti naší povolilo ve třech letech příspěvek po 10 000 Kčs. První splátka byla povolena Zemským výborem v Praze, druhé dvě třetiny byly po překonání těžkých obtíží povoleny k výplatě. Nemohu zamlčet, že nám pomáhal předseda Zemědělské rady krajan poslanec Adolf Prokůpek. Vedle těchto darů dostával spolek roční příspěvky od Okresní hospodářské záložny, Záložny a Spořitelny v Kolíně, jednorázové dary od včelařských spolků z Poděbrad, Kouřimě, od Raifeisenky z Lošánek i Starého Kolína. Zbytek stavebních nákladů uhrazen výpůjčkou 47 000 Kč u Okresní hospodářské záložny v Kolíně a výlohy dlužníka šlechetným porozuměním ředitele Kvíze uhrazeny darem ústavu.

Vítězícím momentem byla okolnost, že Včelařská stanice byla budována jako živý památník desetiletého trvání naší samostatnosti, a tu nikdo neodepřel příspěvku.

A skutečně dne 4. listopadu 1928 zavlál červenomodrobílý prapor nad dokončeným dílem a Včelařská stanice slavnostně otevřena za četné přítomnosti vzácných hostí.

O významu včelařství promluvil ministerský rada MUDr. Antonín Schönfeld, přednosta výzkumného ústavu včelařského v Dole, předseda Zemědělské rady poslanec Adolf Prokůpek, předseda okresního výboru poslanec Jan Koudelka, okresní školní inspektor V. Hrubý, ředitel hospodářské školy V. Šťastný. K rozkvětu přál za odbor odbor turistů Josef Vodňanský, za zpěvácký spolek V. Mansfeld. Při zahájení i v závěru promluvil a poděkoval předseda Pavel Kratochvíl.

Stavbu budovy s příslušenstvím provedl Jan Sklenář. Náplň postupně prováděna. Do zasedací síně opatřen výhodně nábytek. V ozdobné skříni umístěna Prokúpkova včelařská knihovna, nazvaná po dárci, jež slouží odbornému vzdělání členstva. V této místnosti v čestném koutku visí obrazy přátel, kteří se zasloužili o rozvinutí a podporu spolku. K prohlídce na stole připravena jsou alba včelínů, in memoriam, sbírka čestných diplomů a noviny.

Přední místnost je osazena Včelařským museem, kteréž k počtě sběratele při padesátinách spolku nazváno Včelařským museem Pavla Kratochvíla. Sebráno na Kolínsku, v Českém ráji, v Brandýse nad O., v Hlinsku, Ledči, Bechyni, v Novém městě a v Rožnově na Moravě. Téměř každý získaný předmět má i svoji zajímavou historii. Jsou tu staré kukle, nože, kuřačky, krmítka, trubco i rohochyty, kleště a klícky, úle: klát i slaměné, medomety, lis na celý slamák, škůdci včel, fotografie, diagramy, modely, čestné diplomy, Novákův pylomet a jiné.

Kronika včelařská kolínského kraje zachycuje pastevní i klimatické poměry na Kolínsku, dějiny spolku, stať o medu, včelách, monografie s fotografiemi význačných včelařů před i po zřízení spolku, včelařské povídky a jiné.

A takto vybaven mohl náš spolek s úspěchem zúčastniti se výstav: Soudobé kultury v Brně, župní výstavy v Kutné Hoře, krajinské v Kolíně, včelařské v Praze, hospodářských výstav, jubilejní v 50.roce spolku. Na výstavách odměněn byl čestnými cenami z papíru i kovu.

Z počátku pro skrovné finanční prostředky zřízen na stanici provizorní včelín z úlů uhřinevských, amerikánů a jiných soustav. V roce 1938 zřízen definitivní včelín krytý s novými úly vlastní soustavy, vyhovující snůškovým poměrům kraje.

Za účelem rozšíření včelí pastvy i zvýšení výnosu z půdy osázen pozemek višněmi různých druhů a sad nazván Sadem Svobody. Při slavnostním sázení včelaři - kmotři pronášeli krásná hesla i vhazovali drobný peníz mezi kořeny s přáním, aby strom vzrostl a rozmnožil toto vhozené věno. V roce 1945 přihlásil se spolek o konfiskát po Mileně Götzlové-Vokolkové z Kónárovic a byl mu přidělen přiléhající pozemek čís.parcely 283/1, 286/1 a 291/11 ve výměře 2,2271 hektaru za 17 600 Kčs, osázený švestkami a lesem.

Vzácné návštěvy nejen že s uznáním a potěšením prohlédly si nevídané jedinečné dílo a tím současně povzbudily neumdlévající horlivost nadšených budovatelů. Příležitostně byl na stanici vítán přítel MUDr. Antonín Schönfeld, docent, přednosta Státního výzkumného ústavu včelařského, a jeho pomocník Dr. Jar. Svoboda, dnešní laureát státní ceny za vynález léčiva BEF, předsedové Zemského ústředí spolku včelařů B. Vančura a O. Brener s jednatelem J. Vyletou, místopředsou Žofkou, kočující učitelé přátelé Vojtěch, Jelínek, Hájek, Miškovský, Pražák, Pondělíček, Lisý, Honzík, Elias aj.

Včelařská stanice stala se cílem mnohých rodinných výletů i jednotlivců, kteří v jednom období bývali pohoštěni chlebem s máslem a medem. V letním období zpravidla každou první neděli v měsíci scházejí se na stanici opravdoví

včelařští pracovníci na pracovních schůzích, aby se dověděli o organizačních novinkách, aby si sdělili své zkušenosti ať příjemné či přiznávali své chyby ve včelařském podnikání, jež přátelskou radou a výměnou názorů mohou být odstraněny.

Po dlouhá léta pořádá zde spolek domácí chovatelské kursy, jež teoreticky i prakticky vedou osvědčení chovatelé přítel Novák z Býchor, F. Zedník z Kolína. Kursy se pořádají pro včelaře našeho spolku i okolních spolků. Snaha tato pro výběr i zvětšení užitečnosti včel je velmi důležitá.

Všichni návštěvníci včelařské stanice obdivovali rostoucí dílo a byli s návštěvou plně spokojeni. Jedni slibovali podobný včelařský koutek si zařídit, jiní litovali, že si jej nepořídili. Mnozí ústně i písemnou zprávou v časopise pochvalovali, co viděli.

/Potud výpisy z kroniky základní organizace Českého svazu včelařů v Kolíně./

Dne 14. prosince 1982 pořádala místní organizace Českého svazu včelařů v Kolíně slavnostní schůzi, na níž bylo vzpomenu 80. výročí jeho založení. Ve slavnostním proslou na této schůzi byla rekapitulována celá historie spolku. Z tohoto projevu citují několik statí:

Za ústřední postavy, které v minulosti nejvíce proslavily kolínskou organizaci, lze bezesporu označit přítele Adolfa Hájka, zakladatele, a dále potom přítele Pavla Kratochvíla, který přivedl organizaci k velkým úspěchům.

Přítel Adolf Hájek byl notářem v Kolíně. Není již mezi námi v naší organizaci pamětníka, který by ho znal.

Z materiálů, které máme k dispozici, je však možno zjistit, že kromě předsedy v naší organizaci byl ještě předsedou Včelařského ústředí v Čechách a protektorem IV. včelařské župy. Za svou činnost pro včelařství získal celou řadu diplomů a čestných uznání od tehdejších nejvyšších včelařských a jiných institucí. Je například uchováno Čestné uznání a diplom, které mu za jeho práci udělila Zemědělská rada království Českého a stejné uznání od Zemského ústředního spolku včelařského. V celé řadě organizací byl jmenován čestným členem a za svou práci byl také jmenován "čestným občanem města Nasavrky". Je zachováno jeho rukou psané heslo "Včela medonosná - pravá přítelkyně - bez lichocení poklady dává !" Dále o příteli Adolfu Hájkovi víme, že je pochován na kolínském hřbitově a že měl dceru, provdanou Prágrovou, která byla učitelkou v Kolíně a kterou jsme jmenovali čestnou členkou naší organizace a která až do své smrti ochotně navštěvovala a podporovala všechny akce, které jsme v naší organizaci pořádali.

Druhou postavou, pod jejímž vedením naše organizace zaznamenala největší rozmach a rozkvět, byl a asi zůstane přítel Pavel Kratochvíl, řídicí učitel v Kolíně. Do tehdejšího spolku vstoupil v roce 1904. Dne 5. února 1913 byl zvolen jednatelem a 13. ledna 1924 předsedou spolku. Z hlavních zásluh je třeba mu přičíst zásluhy na rozvoji plemenného chovu, ale hlavně potom vedení spolku v době jeho krise v poválečných letech, kdy spolek byl silně zadlužen a kdy jej opouštěli i někteří funkcionáři. Pavel Kratochvíl v té době je nucen zastávat funkci předsedy, jednatele i

pokladníka. Jeho práce je zachována v kronice a zůstal po něm skvělý pomník - Včelařská stanice v Konárovicích. I on dostal za svou práci ve včelařství celou řadu různých uznání a diplomů a byl také vyznamenán Ústředním výborem svazu včelařů. Jeho zásluhou byla nejen vybudována Včelařská stanice se včelínem, včelařskou knihovnou a včelařským muzeem, ale bylo také získáno více než 3 hektary polností, na nichž byl vysázen třešňový, višňový a švestkový sad. Samotná Včelařská stanice byla slavnostně otevřena 4. listopadu 1928, pozvánka ke slavnostnímu otevření je v našem archivu, Zvláštní pozornosti se zde po dlouhá léta těšilo Včelařské muzeum přítele Pavla Kratochvíla. Jednotlivé exponáty sbíral a dával sem posílat ze svých toulek po republice. Zvlášť zajímavá byla a doposud je expozice různých typů kuřaček, od původních hliněných odněkud z Valašska až po ty dnešní současné. Za vzpomnutí stojí mimořádné organizační schopnosti přítele Kratochvíla, kdy na schůzích v Centrále se scházelo sto i více členů. Dokázal i zajímavým způsobem zajistit poměrně velký počet včelařů na brigády v Konárovicích, které se konaly vždy první neděli v měsíci od dubna až do října. On totiž ve svém volném čase celou řadu členů osobně navštívil a už dopředu dal každému nějaký úkol na brigádě. Slušně požádal, vysvětlil nutnost, měl přívětivé jednání, nikdy se nerozčílil. Jeho žádostem nebylo možno nevyhovět a také snad nikdo nedokázal jeho požadavky nesplnit, a tak každý na brigádu, schůzi či jinou akci vždy přišel. A vzpomeňme na ty jeho drobné úkoly, které stále rozdával. "Jarouši, vezmi tam v neděli

na stanici mezistěny, budou tam třeba a já bych to všechno neunesl". /V tu dobu se choďovalo na stanici pěšky, pokročilejší měli jízdní kolo/. Stavil se u jiného a opět žádal: "Pepíčku, vezmi v neděli na stanici mezistěny, budou potřeba a já bych to sám neunesl", a toto zopakoval několikrát, a tak se stalo, že v neděli neslo osm deset členů na stanici mezistěny, každý s vědomím strašně důležitého úkolu. Všichni svůj úkolíček splnili a na brigádě dostali pochopitelně další. Ale nebylo jen to, bylo třeba něco natřít, odvozit, překopat, okopat, obrýt, prořezat, vysadit, oroubovat, uhrabat, zkrátka každý pochodoval na stanici v Konárovicích s nějakým speciálním posláním a každý nejen slíbil, ale také splnil. Přišli ovšem i další, kteří neměli jmenovitý úkol, ale přišli proto, že věděli, že brigáda se na stanici koná, a bylo opravdu nepříjemné si vymyšlet do upřímné tváře přítele Kratochvíla nějakou výmluvu na jeho otázku: "Proč jsi minule mezi nás nepřišel, když jsem s tebou na takovou a takovou práci počítal a zůstala neudělána, čeká na tebe příště".

Nelze ovšem zapomenout na další funkcionáře naší organizace, kteří mají také svoje velké zásluhy na rozkvětu a rozvoji spolku a kteří velmi úzce spolupracovali s přítelem Kratochvílem a později i s dalšími funkcionáři. Jenom na mátkově chci vzpomenout nejzasloužilejších, které někteří máte ještě ve své paměti. Jsou to: Marie Urbánková, dlouholetá jednatelka organizace, Jan Rojka, dlouholetý člen výboru, Jan Kotýnek, dlouholetý a snad nejslavnější hospodář na Včelařské stanici v Konárovicích, na jehož pohostin-

nost ještě dnes celá řada starších nevčelařů vzpomíná, a který ze stanice udělal takové výletní místo, kam chodili lidé v neděli na procházky a kde se zastavili na nějaké to občerstvení, tehdy to byl chléb s máslem a medem, Adolf Prokůpek, dárce knihovny, prof. Josef Bernat, knihovník a revizor účtů, František Pokorný, dlouholetý člen výboru, František Zedník, dlouholetý hospodář a včelmistr na Včelařské stanici, chovatel matek, Josef Ladra, dlouholetý člen výboru, Josef Hamerník, dlouholetý člen výboru, včelařský důvěrník, po oslepnutí čestný člen naší organizace, Josef Mareček, dlouholetý člen výboru, včelařský důvěrník, Václav Šantrůček, člen výboru a včelařský důvěrník, Jaroslav Konětopský, dlouholetý člen výboru, chovatel matek a včelmistr Státního statku v Kolíně a později včelmistr Jednotného zemědělského družstva v Křečchoři, Alois Říha, dlouholetý člen výboru, pokladník a člen okresního výboru, František Jedlička, dlouholetý člen výboru a místopředseda organizace, Jan Děkanovský, dlouholetý člen výboru a včelařský důvěrník, Vojtěch Neuman, předseda a pokladník organizace, Antonín Novák, dlouholetý člen výboru, chovatelský referent, průkopník výběrového chovu a zušlechťování včelstev.

Mění se lidé ve vedení organizace, po příteli Kratochvílovi nastupuje na jedno necelé funkční období přítel Vokoun, opět řídicí učitel, ale předčasně z funkce odchází a nastupuje přítel Vojtěch Neuman a po něm přítel Vladimír Pokorný. Mění se i situace ve schůzové činnosti. Všude bují motorismus, již se nepodnikají na včelín v Konárovicích pro-

cházky pěšmo, jezdí se tam auty. Žije se rychleji, lidé jsou uspěchaní. Upadá zájem o spolkové schůze, zájem o spolkovou práci, o brigády, není ani zájem o ovoce na stromech ve spolkovém sadě, není zájem ani o trávu. Činnost organizace se v tuto dobu stává závislou jen na obětavé práci několika jednotlivců. Navíc narůstají potíže s udržením majetku spolku, který předchůdci nahospodařili. Některým organizacím se líbí exponáty muzea, půjčují se, ale nevracejí se. Co dříve spolku přinášelo užitek / a bylo za přítele Kratochvíla plánováno, že členové jednou nebudou platit členské příspěvky, ale naopak budou dostávat určitý podíl ze zisku stanice/, to se najednou obrací a stává se břemenem. Ůly jsou nevyhovující, musejí se předělat anebo koupit nové, je třeba opravit žlaby na včelíně, opravit přední část fasády budovy, kam zatékalo a spadla omítka. Střecha na včelíně je rozbitá, nebude-li včas opravena trámy přehnijí a hrozí nebezpečí zřícení, do včelína teče, ve studni je vadná voda, je třeba studnu vyčistit a desinfikovat. Z pozemků, které nic nevynášejí, je třeba platit poměrně vysoké daně. Stanice chátrá, je bez nájemníka. Nikdo se sem nechce stěhovat, není zde jedna ze základních podmínek dnešního života, elektřina. Různí vandalové vytloukají okna a působí škodu na včelíně. To je obrázek z další krize, která naši organizaci potkává v závěru šedesátých a na začátku sedmdesátých let. Tehdy členové výboru vyvíjejí maximální snahu k udržení památek, které nám naši předchůdci odkázali a které zde musejí zůstat jako svědkové kdysi velmi slavné minulosti spolku. Je vyřešeno obsazení včelína nájemníkem, bu-

dova opravena, na včelín opatřena nová plechová střecha, jednak předělány, jednak zakoupeny nové úly, je zavedena elektrika do objektu. To vše je uskutečněno ve velmi krátké době a organizace je finančně vyčerpána a zadlužena. Je proto rozhodnuto, část pozemků darovat státu a část odprodat. Na dříve neošetřovaných pozemcích vyrůstá malé rekreační středisko, mění se zde podoba krajiny. Výsadbou a intenzivním ošetřováním ovocných stromů v zahrádkách zlepšuje se i jarní včelí pastva. Lepší se i organizační stav spolku, činnost vychází z pravidelně sestavovaných plánů práce, zlepšuje se schůzová činnost, vzdělávací činnost, jsou pořádány kurzy pro začátečníky, kurzy chovů matek a některé akce navštěvují i členové ze sousedních spolků. I když ještě není zdaleka vše v úplném pořádku, je možno konstatovat, že činnost organizace se dostala do pravidelného rytmu, přináší výhody svým členům a členové zajišťují plnění úkolů, které jsou na organizaci kladeny.

Výbor organizace hodnotil u příležitosti osmdesáti let činnosti aktivitu některých členů a rozhodl se udělit jim na této slavnostní schůzi čestná uznání za jejich obětavou práci. Jsou to: Jaromír Růžička, Matilda Lopatová, Václav Bubák, Miloslav Sova, Josef Čepelák, Josef Drahovzal, Jaroslav Mejstřík, Josef Vaníček, Jaroslav Chaloupecký, Jan Pištora, Karel Verner, Josef Mejstřík, Bohumil Hylsa a Jaroslav Kučera.

Kolínští včelaři jsou platnými členy Národní fronty v Kolíně. Pořádají přednášky, besedy, odborné kurzy a informují o své práci všechny občany na veřejných schůzích.

V roce 1982 odevzdali do obchodní sítě 4 900 kilogramů medu.

V roce 1982 vydal okresní výbor Českého mysliveckého svazu v Kolíně svou Ročenku 1982. Je to pěkná brožurka, vydaná v nákladu 1000 kusů, kterou připravily k vydání politicko výchovná komise okresního výboru Českého mysliveckého svazu v Kolíně, obálku a kresby provedl soudruh Josef Vlastník.

Předsednictvo okresního výboru Českého mysliveckého svazu v Kolíně pracovalo letos v tomto složení: Pravoslav Babka, předseda, Jiří Mach, místopředseda, Jaroslav Jiruš, tajemník, Miloslav Rejholec, předseda politicko výchovné komise, Otakar Bezvoda, předseda myslivecké komise, Bohumil Novák, předseda kynologické komise, Jaroslav Mrňák, předseda střelecké komise, Jaroslav Kaše, předseda ekonomické komise, JUDr. Jaroslav Kohoutek, předseda okresního disciplinárního senátu.

V uplynulém období provedl okresní výbor Českého mysliveckého svazu v Kolíně nové rozdělení honiteb v okrese v rámci integrace a slučování místních mysliveckých sdružení. Místo dřívějších 49 mysliveckých sdružení je jich nyní jen 29 a jedno sdružení bez vlastní honitby /Kostelec n/Č.lesy/.

V roce 1974 zakoupil okresní výbor Českého mysliveckého svazu v Kolíně dům čp. 111/II v Sokolské ulici od manželů Klepetkových za 70 000 Kčs a přebudoval jej nákladem 208 032,-Kčs na sídlo okresní organizace svazu, protože dřívější umístění sekretariátu v čp. 15 v Kouřimské ulici

prostorově ani hygienicky již dávno nevyhovovalo. Nový objekt potřebám okresního výboru i všech jeho složek plně vyhovuje a reprezentuje tak důležitou a velikou organizaci Národní fronty.

V posledních pěti letech soustavně klesají stavy zvěře v okrese, především drobné, kde je pokles velmi výrazný, ale i srnčí, kde zatím všeobecný pokles není tak veliký. Příčiny jsou především v současné agrotechnice, intenzivním používání umělých hnojiv, chemických preparátů k ochraně rostlin a používání těžké mechanizace při polních pracích. Protože tyto negativní vlivy nelze odstranit, zaměřil se Český myslivecký svaz na rozšiřování těch druhů lovné zvěře, které na vhodných stanovištích dávají předpoklad úspěšného pěstování a rozšíření. Na kolínském okrese byli ve vhodných lokalitách vysazeni daňci a mufloni, u obou druhů se zatím neprojeví negativní vlivy zhoršeného životního prostředí. Nejhorší jsou stavy zaječí zvěře, a to jak v obilnářské tak i bramborářské oblasti. Nejhorší zatím byl rok 1982, kdy poměrně nízké dešťové srážky způsobily snížení vyplavení dusíkatých hnojiv do nižších horizontů, což znamenalo, že především plevelné rostliny nabraly do sebe tolik dusíkatých látek, že se staly pro zvěř jedovatými. Zhoršení životního prostředí zatím neovlivnilo stavy černé zvěře.

Produkce zvěře v celém okrese byla v roce 1982 tato: 4 137 bažantů, 2 189 zajíců, 455 srnčí zvěře a 49 kusů černé zvěře. Jak se produkce zvěře za posledních pět let snížila, svědčí tato skutečnost: vezmeme-li produkci v ro-

ce 1978 za 100 %, pak v roce 1982 činila u bažantů jen 30,59 %, u zajíců 21,93 %, u srnčí zvěře 53,28 % a u černé zvěře 62,82 %. Poklesl i výnos zvěře, vyjádřený v kilogramech na jeden hektar honitby; v roce 1978 dosáhl 0,96 kg na hektar, v roce 1982 poklesl na 0,35 kg/ha, to je na 36,46 %. Na jednoho člena vyprodukovala okresní organizace Českého mysliveckého svazu v Kolíně v roce 1978 v průměru 44,33 kg lovné zvěře, v roce 1982 již jen 17,22 kg, to je 38,85 %. Celkový pokles stavů lovné zvěře v okrese a zejména v okolí města Kolína dále pokračuje.

Dne 13. února 1982 se konala v místnostech Kulturního domu pracujících okresní konference Československého červeného kříže. Jako host byl přítomen soudruh Jaroslav Vařecha, zástupce Ústředního výboru KSČ, soudruh Václav Pácal, tajemník OV KSČ, jako vedoucí delegace okresního výboru KSČ a okresního výboru Národní fronty v Kolíně, a soudružka Alena Stančevová, úřadující předsedkyně Českého ústředního výboru Československého červeného kříže. Hlavní referát přednesl soudruh MUDr. J. Novák, ředitel nemocnice v Českém Brodě. Řekl, že Československý červený kříž má v kolínském okrese 8 591 členů, kteří pracují ve 121 základních organizacích. Vedle své odborné činnosti odpracovali 28 685 brigádnických hodin při zvelebování svých obcí a v péči o životní prostředí a 7 190 hodin při ošetřování veřejné zeleně, odevzdali 300 q papíru, 646,63 q železa a 782,5 kg léčivých bylin a vysadili 5 159 stromků a keřů.

V závěru konference zvolili delegáti nový okresní výbor,

v jeho čele stojí opět jako předsedkyně soudružka MUDr. H.Koblížková.

V sobotu dne 20.února 1982 se konala v Kulturním domě pracujících okresní konference Českého svazu žen v Kolíně. Jednání se zúčastnila delegace Ústředního výboru Českého svazu žen vedená soudružkou A.Vaňkovou, předseda Krajské kontrolní a revizní komise KSČ soudruh Jiří Biško a delegace Okresního výboru KSČ, vedená tajemníkem soudruhem Václavem Pácalem. Hlavní referát přednesla předsedkyně OV Českého svazu žen v Kolíně soudružka Miloslava Kupcová. Mimo jiné uvedla, že okresní organizace sdružuje 72 základních organizací na vesnicích, 11 v Kolíně a 4 v Českém Brodě. V okrese je 6 886 členek Českého svazu žen, které se významně podílely letos na plnění volebních programů ve svých obcích a městech. Od poslední konference odpracovaly 81 000 brigádnických hodin, odvedly 370 000 vajec. Konference zvolila nový okresní výbor opět v čele se soudružkou Kupcovou.

Základní organizace Českého svazu chovatelů v Kolíně pořádala koncem února 1982 svou výroční schůzi, na níž oslavila 70 let svého trvání. K této příležitosti ohlásila výsledky své práce v roce 1981. 97 členů organizace vysoce překročilo své závazky. Tak například se zavázali dodat do státního obchodu produkty svých chovů za 36 000 Kčs a dodali za 119 256,-Kčs; dodali 9 209 vajec, 1 921 kožek, 3 234 kg králičího masa, 44 kg holubího masa, 294 kg jehněčího masa, 49,6 kg ovčí vlny atd. Pro vlastní spotřebu si

vyprodukovali 39 500 vajec, 440 kg drůbežího, 1 850 králičího a 297 kg holubího masa.

Dne 16. května 1982 se uskutečnilo slavnostní rozšířené zasedání okresního výboru Socialistické akademie v Kolíně u příležitosti 30. výročí založení této organizace. Zasedání byli přítomni: soudruh Petr Prouza za krajský výbor KSČ, tajemník pro ideologii OV KSČ soudruh Josef Zeman, tajemník okresního výboru Národní fronty soudruh Jan Glásr a zástupkyně Ústředního výboru Socialistické akademie ČSSR docentka Dr. Soňa Dorotíková, CSc. Slavnostní projev ke 30. výročí založení Socialistické akademie jsem přednesl já jako předseda okresního výboru Socialistické akademie v Kolíně. Po projevu byla zasloužilým členům Socialistické akademie odevzdána čestná uznání Ústředního výboru, Českého ústředního výboru a okresního výboru Socialistické akademie. Čestné uznání federálního Ústředního výboru Socialistické akademie ČSSR jsem obdržel já, JUDr. Václav Kruml a Mojmír Koutný. Ze slavnostního zasedání zaslali účastníci dopisy Okresnímu výboru Komunistické strany Československa v Kolíně a Československému mírovému výboru v Praze. Více o této slavnostní schůzi uvádím v kapitole Kultura této kroniky.

Základní organizace Svazu požární ochrany ČSSR v Kolíně oslavila 115. výročí svého trvání. V sobotu dne 29. května 1982 uspořádala na parkovišti v centru sídliště výstavu požární techniky a ukázky ze cvičení mladých požár-

níků. Den před tím, dne 28.května 1982, se sešla členové základní organizace Svazu požární ochrany v Kolíně na slavnostní schůzi, na níž zasloužilým členům byla předána čestná uznání.

Okresní organizace Svazu invalidů vzpomínala letos 30 let svého trvání. Organizace vznikla v roce 1952 a již v roce 1956 založila v Kolíně invalidní družstvo. V červnu letošního roku se konalo na počest 30.výročí slavnostní zasedání okresního výboru Svazu invalidů v Kolíně, na němž byly obětavým funkcionářům svazu předány bronzové medaile a čestná uznání.

Č I N N O S T M Ě S T S K É H O N Á R O D N Í H O V Ý B O R U

Městský národní výbor v Kolíně konal v roce 1982 šest plenárních řádných zasedání, jichž se zúčastnilo v průměru 87,4 % poslanců. Vedle poslanců se těchto zasedání zúčastnilo v průměru 197 občanů na každém z nich.

Rada Městského národního výboru v Kolíně se sešla v tomto roce na 26 řádných schůzích a členové rady měli na těchto schůzích průměrnou účast 84,6 %.

V roce 1982 se nekonaly v Kolíně veřejné schůze občanů ve volebních obvodech poslanců Městského národního výboru, ale místo nich proběhly na jaře a na podzim veřejné schůze všech uličních organizací Komunistické strany Československa, na jejichž organizaci se zúčastnil vedle

Městského výboru KSČ a Městského výboru Národní fronty i Městský národní výbor, poslanci a občanské výbory v celém městě. Veřejných schůzí strany se zúčastňovali jak straníci tak i bezpartijní občané, kteří podali řadu připomínek a námětů k výstavbě města, čistotě a úpravě, osvětlení, školství a jiným záležitostem města, které pak výbory KSČ, Národní fronty i rada Městského národního výboru projednávaly, oprávněné připomínky řešily a realizovaly a na dalších veřejných schůzích občany informovaly o způsobu řešení jejich připomínek.

Po prvním roce své činnosti od svého zvolení v loňském roce zhodnotil Městský národní výbor v Kolíně v říjnu roku 1982 práci poslanců a komisí. Z tohoto hodnocení vyplynula nutnost provést některé změny ve složení komisí s cílem oprostit komise od některých členů, kteří nepracují, na druhé straně umožnit některým poslancům práci na těch úsecích, které jsou jim nejbližší. Na základě tohoto hodnocení práce poslanců a komisí od začátku volebního období provedlo plenární zasedání Městského národního výboru dne 14. prosince 1982 tato opatření:

Odvolalo

Ladislava Doležala, poslance MěstNV z funkce člena komise
finanční a plánovací,

Jaroslava Bartáka, poslance MěstNV z funkce člena komise
pro mládež a tělovýchovu,

Ilonu Hrdinovou, poslankyni MěstNV z funkce předsedkyně
komise obchodu a cestovního ruchu,

Josefa Steklého, poslance MěstNV z funkce místopředsedy
komise obchodu a cestovního ruchu,

Ladislava Novotného, poslance MěstNV z funkce člena komise
místního hospodářství a služeb,
Františka Hamáčka, poslance MěstNV z funkce místopředsedy
komise pro mládež a tělovýchovu,
Karla Kleina z funkce člena komise obchodu a cestovního
ruchu,
Františka Ziku z funkce člena komise bytového hospodářství,
JUDr Lenku Štenclovou z funkce členky správní komise péče
o rodinu a děti.

Zvolilo

Janu Holou, poslankyni MěstNV do funkce členky Výboru lido-
vé kontroly Městského národního výboru,
Ladislava Doležala, poslance MěstNV do funkce člena komise
místního hospodářství a služeb,
Jaroslava Bartáka, poslance MěstNV do funkce člena komise
školské a kulturní,
Josefa Steklého, poslance MěstNV do funkce předsedy komise
obchodu a cestovního ruchu,
Bělu Červenkovou, poslankyni MěstNV do funkce místopředsed-
kyně komise obchodu a cestovního ruchu,
Ilonu Hrdinovou, poslankyni MěstNV do funkce členky komise
obchodu a cestovního ruchu,
Ladislava Novotného, poslance MěstNV do funkce člena komise
pro mládež a tělovýchovu,
Františka Hamáčka, poslance MěstNV do funkce člena komise
dopravy,
Věru Svobodovou, poslankyni MěstNV do funkce místopředsedkyně
komise pro mládež a tělovýchovu,

Jiřdru Novákovou, poslankyni MěstNV do funkce členky komise
pro mládeř a tělovýchovu,

JUDr. Lenku Matějíčkovou do funkce členky správní komise ~~pro~~
péče o rodinu a děti,

Václava Kvapila do funkce člena komise bytového hospodářství,

Ing. Vlastu Nutrovou do funkce členky komise obchodu a ces-
tovního ruchu a

Jaroslava Bartoše do funkce člena komise finanční a pláno-
vací.

Při těchto změnách zůstaly beze změny jen komise pro
ochranu veřejného pořádku, komise výstavby, komise vodního
hospodářství, zemědělství a lesnictví a komise sociální a
zdravotní.

V roce 1982 zesignovala na funkci poslance soudružka
Eva Herčíková, poslankyně obvodu čís. 42. Na uprázdněné
místo byla v doplňovacích volbách konaných v pátek dne
26. listopadu 1982 svolena soudružka Jana Holá, narozená
2. května 1939, projektantka Okresního stavebního podniku,
bytem v Kolíně II., Zborovská ul. čp. 297.

Městský národní výbor v Kolíně po jednom roce své čin-
nosti od zvolení v loňském roce hodnotil letos i práci
občanských výborů. Ve své činnosti se Městský národní vý-
bor opírá o řadu aktivů složených z občanů města, z nichž
právě občanské výbory jsou nejpočetnější a ve své činnosti
nejvšestrannější. Občanské výbory byly zvoleny vloni na
veřejných schůzích občanů ve všech volebních obvodech po-
slanců Městského národního výboru kromě obvodů vojenských.

Hlavním posláním občanských výborů je pomáhat Městskému národnímu výboru při plnění jeho úkolů, organizovat a získávat pro pomoc při plnění úkolů města všechny občany, rozvíjet jejich iniciativu, všestranně ji podporovat a vést občany svého obvodu k dodržování socialistického pořádku a soužití.

Při volbách občanských výborů v říjnu roku 1981 bylo zvoleno do 83 občanských výborů 1 061 členů, z toho bylo 487 občanů, kteří ještě v občanských výborech nepracovali, šest dřívějších poslanců a 282 žen. V průměru na jeden občanský výbor připadlo 12,7 členů. V roce 1982 došlo ke změnám v občanských výborech, jejich počet se sice nezměnil, ale odešlo z nich 25 členů a nově bylo doplněno 33 členů. V sedmi obvodech byly provedeny změny ve funkcích předsedů.

Občanské výbory se ve své práci řídí zásadou demokratického centralismu, pracují podle vlastních plánů činnosti, zpracovávaných zpravidla na každé pololetí. Plány práce občanských výborů vycházejí z plánů práce rady a pléna Městského národního výboru, z námětů a doporučení uličních organizací KSČ a běžně jsou doplňovány o úkoly z pravidelných pracovních porad, které s občanskými výbory koná Městský národní výbor. Tato plánovitá práce se však ještě nevžila u všech občanských výborů, ale přece jen je už pokrokem, když plány práce předkládá Městskému národnímu výboru už asi polovina z celkového počtu občanských výborů.

Většina občanských výborů koná pravidelně své schůze jednou v měsíci, podle potřeby i mimořádně víckrát. O svých jednáních pořizují občanské výbory zápisy, které zasílají

v kopiích na Městský národní výbor. Tím získává národní výbor přehled o činnosti, ze zápisů získává připomínky a náměty, požadavky a stížnosti občanů, které pak může průběžně projednávat a řešit. V průměru se jedné schůze občanského výboru účastní 8,8 členů. Schůzová činnost občanských výborů není také ještě na bezvadné úrovni, ale proti dřívějšímu již vykazuje opravdový pokrok. Podle zasílaných zápisů ze schůzí pravidelně schůzuje 12 občanských výborů. Některé, i když pravidelně schůze konají, nezasílají vždy své zápisy o jednání na Městský národní výbor, který tak ztrácí přehled o jejich práci.

Občanské výbory si podle potřeby a podle povahy a rozsahu svých úkolů zřizují ze svých členů a dalších občanů pracovní aktivity. Pomocí těchto aktivů plní občanské výbory své úkoly zejména na úseku politicko organizátorské a kulturně výchovné činnosti, kde vysvětlují občanům politiku Komunistické strany Československa, seznamují občany se základními stranickými usneseními, s usneseními plenárních zasedání Městského národního výboru a jeho rady. Aby mohly občanské výbory tuto činnost vykonávat a získávat občany pro plnění úkolů z těchto usnesení vyplývajících, svolává Městský národní výbor pravidelně šestkrát do roku pracovní porady předsedů občanských výborů a poslanců, jichž se účastňují i předsedové uličních organizací KSČ a poslanci Okresního národního výborů z volebních obvodů ve městě Kolíně.

Občanské výbory zajišťují účast občanů na významných politických a společenských akcích ve městě a zejména pak na

veřejných schůzích občanů a na veřejných schůzích KSČ. Zástupci občanských výborů na těchto schůzích vystupují se zprávami o práci občanských výborů a žádají občany o pomoc, vyzývají je k planění přijatých závazků a děkují jim za jejich práci. Občanské výbory zvou i občany k účasti na plenárních zasedáních Městského národního výboru a samy se jich také zúčastní. Účast občanských výborů na plenárních zasedáních Městského národního výboru je dalším zdrojem informací pro jejich činnost.

Záslužná je i činnost občanských výborů na úseku spolupráce se Sborem pro občanské záležitosti, jemuž pomáhají především při organizování akcí k životním jubileím občanů ve svých obvodech. Tato činnost přispívá k tomu, že občanské výbory poznávají blíže občany ve svých obvodech, přibližují se k nim a občané zas více poznávají svůj občanský výbor.

Občanské výbory organizují iniciativu občanů na podporu volebního programu Národní fronty a celoměstského závazku Městského národního výboru, získávají od občanů jejich osobní závazky, organizují jejich práci na zvelebovacích akcích, evidují odpracované brigádnické hodiny občanů. Starají se celkový vzhled svého obvodu, doporučují občanům, podnikům a ostatním organizacím v obvodech, aby opravili své domy a budovy a udržovali jejich okolí. Občanské výbory uzavírají dohody s Technickými službami města Kolína, podle nichž přebírají do své péče zelené plochy, hřiště a ostatní veřejná prostranství ve svém obvodě, pomáhají při budování a údržbě chodníků atd. Technické služby jim k tomu

poskytují potřebný materiál a nářadí. Dohody občanských výborů s Technickými službami města Kolína se osvědčily a pomáhají k plynulému plnění úkolů jak Technických služeb tak i občanských výborů na úseku zvelebevání města. V roce 1982 uzavřely Technické služby dohody se všemi občanskými výbory, což se v předcházejících letech vždy nestávalo. Tak jsou občanské výbory připraveny a vyzbrojeny k plnění svého dílu na zlepšování životního prostředí ve svých obvodech, kde zejména organizují péči občanů o veřejnou zeleň, s jejich pomocí rozšiřují zelené plochy a chrání je před poškozováním.

Občanské výbory se dále podílejí i na zajišťování úkolů na úseku služeb, dopravy a obchodu. Doporučují občany za členy Rady spotřebitelské kontroly, upozorňují Městský národní výbor na nedostatky v oblasti služeb a obchodu, podávají své připomínky a žádají nápravu k veřejnému osvětlení, k místním komunikacím, k dopravnímu značení a k zajištění bezpečnosti občanů ve svých obvodech. Pro odbor místního hospodářství a služeb zajišťují i soupisy hospodářských zvířat.

Občanské výbory spolupracují i se školami ve svých obvodech a s oddělením péče o mládež Městského národního výboru. Upozorňují na nedostatečnou péči o děti v rodinách a na chování dětí a mladých lidí ve svých obvodech. Pomáhají Městskému národnímu výboru vyhledávat občany, kteří potřebují sociální pomoc, podporu, umístění v domově důchodců či v jiném ústavu, pečovatelskou službu, upozorňují na občany, kteří žijí ve špatných hygienických či jiných pod-

mínkách a pod. Přispívají i ke kulturnímu vzhledu svých obvodů, zajišťují výzdobu k různým politicko kulturním výročím a akcím, pečují o agitační skřínky ve svých obvodech.

Důležitý úkol plní občanské výbory i na úseku ochrany veřejného pořádku. Dbají na dodržování zásad socialistického soužití občanů, snaží se předcházet susedským sporům, upozorňují Městský národní výbor a orgány Veřejné bezpečnosti na případy výtržnictví, vandalství, porušování zákona proti alkoholismu apod. Na základě vyžádání ze strany Městského národního výboru sestavují a podávají zprávy o pověsti a chování i politických postojích občanů ve svých obvodech pro různé účely a pro vojenskou správu i posudky o brancích. V roce 1982 například zpracovaly občanské výbory 790 takových zpráv vedle 190 posudků na brance. Kromě toho se občanské výbory vyjadřují k žádostem o mateřský příspěvek, novomanželské půjčky, k žádostem o důchodové dávky, k žádostem o byty, o prodloužení a vydání loveckého lístku, k přijetí na školy atd.

Občanské výbory pomáhají Městskému národnímu výboru zabezpečovat i jednotný systém branné výchovy při školení přípravy občanů k civilní obraně. Školení je zajišťováno dvakrát do roka, na jaře se konají vojensko politické přednášky přednášky a na podzim praktická cvičení.

Občanské výbory spolupracují i s domovními důvěrníky v činžovních domech zejména na sídlišti, s domovními komisiemi a navrhuji své zástupce do občanských komisí, kterých je v našem městě šest. Zajišťují dodržování domovního řádu,

pořádek v domech, působí na občany k dodržování čistoty v činžovních domech a v jejich okolí. Snaží se i pomáhat občanům při vymáhání oprávněných požadavků na Okresním bytovém podniku. Vyjadřují se k žádostem o byty, upozorňují Městský národní výbor na neobydlené domy a byty ve svých obvodech, navrhuji demolice dožitých objektů.

Občanské výbory navrhuji Městskému národnímu výboru občany i kolektivy k vyznamenání za veřejnou činnost, za výsledky při plnění závazků v soutěži za zvelebení města. Každoročně Městský národní výbor vyhodnocuje deset nejlepších občanských výborů a šedesát občanů, jimž předává čestná uznání a plakety "Za budování města Kolína".

Z tohoto přehledu činnosti občanských výborů je zřejmá jejich nepostradatelnost jak v pomoci Městskému národnímu výboru tak i jeho poslancům při plnění jejich úkolů. Nelze si dnes již představit práci poslance Městského národního výboru bez práce občanského výboru. Mezi poslancem a občanským výborem je nutná dobrá a úzká spolupráce a vzájemná podpora. Poslanci navštěvují pravidelně schůze občanských výborů, informují je o usneseních rady a pléna Městského národního výboru a jiných opatřeních stranických a státních orgánů ve městě. Občanské výbory jsou i základní školou pro výchovu příštích poslanců. Při posledních volbách bylo 11 nových poslanců vybráno z řad předsedů a členů občanských výborů. Zkušenosti již ukázaly, že poslanec, který dříve pracoval v občanském výboru a získal zde potřebné zkušenosti, lépe a zodpovědněji přistupuje ke své práci a k plnění úkolů ve své nové funkci poslance.

Celkově lze říci, že občanské výbory v Kolíně plní dobře a zodpovědně své poslání a svou funkci. Vzhledem k jejich počtu je pro Městský národní výbor velmi obtížné a pracné jejich řízení a udržování jich ve stálé aktivitě. Městský národní výbor věnuje již několik let maximální pozornost a péči jejich řízení, reaguje citlivě na jejich připomínky, snaží se je včas a konkrétně vyřizovat a tak podporovat jejich činnost a iniciativu a zvyšovat jejich autoritu u občanů. S rostoucí úlohou národních výborů roste i náročnost na občanské výbory jako na nejbližší pomocníky Městského národního výboru, i jejich důležitost a význam.

C E L O M Ě S T S K Ý Z Á V A Z E K

Každoročně zpracovává a uzavírá Městský národní výbor v Kolíně svůj celoměstský závazek, v němž uvádí své hlavní úkoly v bežném roce, jichž chce dosáhnout nejen svojí vlastní činností, ale za spolupráce se všemi ochotnými občany města, se všemi organizacemi a podniky a závody ve městě. Letošní celoměstský socialistický závazek města Kolína byl zpracován v lednu tohoto roku, projednán a schválen v radě Městského národního výboru 2.února 1982 a plenární zasedání Městského národního výboru jej projednalo a schválilo na schůzi dne 9.února 1982.

Celoměstský závazek je členěn do několika oddílů: politicko organizátorská činnost, výstavba města, místní hospodářství a služby, školství a kultura a finanční zabezpečení.

Nejdůležitější částí závazku je oddíl výstavba města. Zde celoměstský závazek sliboval, že v oblasti bytové výstavby se bude pokračovat ve stavbě bloku č. 143/1 v sídlišti, že bude zahájena výstavba inženýrských sítí pro stavbu bytových jednotek na místě dosavadní panelárny, která se už konečně likviduje, ale pomalu, a inženýrských sítí k bloku č. 116 v centru sídliště. Že bude dále dokončena prodejna v ulici Na magistrále a desetitřídní školní pavilón při Voskresenské ulici, že bude pokračováno ve výstavbě patnáctitřídního školského pavilónu vedle toho desetitřídního.

V účelové investiční výstavbě se závazek zavazoval zahájit výstavbu pavilónu pro mimoškolní výchovu na volném prostranství v prostoru křižovatky ulic V břízách a Bezručovy. V roce 1982 se má také zahájit budování inženýrských sítí pro výstavbu jídelny podniku Restaurace a jídelny na Jiráskově náměstí na Zálabí.

Z rozestavěných akcí "Z" mají být dokončeny rozestavěné objekty mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV., v tomto areálu mají být dokončeny inženýrské sítě, na Zálabí na Jiráskově náměstí má být dokončena stavba koutku hygienické očisty a v Borkách má být dokončena stavba ubytovny u stadiónu TJ Jiskrá Kolín.

Nově mají být zahájeny tyto stavby v akci "Z": komunikace v areálu mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV a komunikace přilehlé k tomu objektu, přístavba sociálního zařízení kina OKO, areál Českého svazu chovatelů ve Štítarech, přístavba Klubu mladých, výstavba pionýrských kluboven v Kolíně II, Sluneční ulici a stavba požární nádrže u požární zbrojnice v Polepské ulici.

Pro realizaci akcí "Z" v dalších letech pětiletky budou letos projekčně připraveny: stavba tržnice v Císařovsi, dům služeb v Kutnohorské ulici a dům pečovatelské služby. V neinvestičních částech akcí "Z" se budou provádět úpravy veřejných prostranství, zejména úprava terénu pro instalaci minigolfu na plaveckém stadiónu.

Na úseku místního hospodářství a služeb bude město věnovat pozornost sběru druhotných surovin tak, aby byl splněn plán lidového sběru v rámci vypsané soutěže. Technické služby města Kolína ve spolupráci s občanskými výbory zajistí v roce 1982 jarní a podzimní sběr kovového odpadu.

Ve spolupráci s obchodními organizacemi a organizacemi služeb bude město zajišťovat opravy a úpravy provozoven a obchodů v Kolíně.

V roce 1982 budou zahájeny rekonstrukce komunikací: Táboritské ulice, provádět bude podnik Silnice KNV se sídlem v Čáslavi, a celého komunikačního systému nadjezdu na Zálabí, provádět bude podnik Stavba silnic a železnic. Technické služby dále zajistí provedení II. etapy rekonstrukce vozovky v Kutnohorské ulici, rekonstrukci vozovky v Čelakovského ulici a dokončení rekonstrukce ulice Politických vězňů včetně opravy veřejného osvětlení. Spolu s prováděním a přípravou rekonstrukce vozovek v Kutnohorské ulici, v Husově a Rubešově ulici bude i zde současně prováděna rekonstrukce veřejného osvětlení. K dosažení další úspory elektrické energie budou Technické služby dále pokračovat ve výměně dosavadního výbojkového osvětlení za sodí-

kové a v roce 1982 provede výměnu jednoho sta svítidel.

V roce 1982 provedou Technické služby výsadbu zeleně v poslední etapě plaveckého stadiónu.

Na frekventovaných ulicích města umístí dalších 40 odpadkových košů. Dokončí vybudování parku "Družby" přilehlého k plaveckému stadiónu v Kolíně II. Z velkých zelených ploch ve městě sklídí a odevzdají Státnímu stažku v Kolíně deset tun sena.

V roce 1982 bude dále pokračovat akce zastřešení zimního stadiónu. Dále bude na zimním stadiónu provedena rekonstrukce opotřebovaného rozvodu chlazení a bude znovu vybetonována lední plocha.

Po zkušební^m provozu v roce 1981 bude letos celý areál včetně venkovních zařízení uveden do trvalého provozu.

Odbor školství a kultury Městského národního výboru zajistí údržbu a modernizaci předškolních zařízení a základních škol ve městě nákladem jednoho miliónu korun a pořídí vnitřní vybavení nového desetitřídního pavilónu ve Voskresenské ulici a spolu se zúčastněnými podniky zajistí provoz mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV.

Na úseku kultury bude dbát odbor školství a kultury na kvalitní plnění Jednotného plánu kulturně výchovné činnosti ve městě, bude zajišťovat plné využívání všech sportovišť a tělocvičen ve městě, zajistí dokončení areálu zdraví ve Štítarském údolí a bude se dále podílet na budování dětských hřišť spolu s občanskými výbory a za pomoci brigád socialistické práce kolínských závodů je bude vybavovat hracími prvky a tělocvičnými zařízeními.

Městská správa kin zajistí zimní i letní část letošního Filmového festivalu pracujících, dětské festivalové dny, dětský filmový festival a v rámci akce "Kultura mládeži" bude zajišťovat filmové podniky pro naplnění mimoškolního času dětí a mládeže.

Městské kulturní středisko zajistí jubilejní 20. Kmo-
chův Kolín a oslavy 110. výročí založení Městské hudby Frant.
Kmocha, obměnu propagačních fotografií ve třech galeriích
nejlepších pracovníků ve městě, třikrát v roce provede instalaci propagačních hesel na domech na náměstí, bude během celého roku zajišťovat společenské zábavy, koncerty, výchovné koncerty, taneční zábavy a diskotéky, vystoupení jednotlivců i souborů a divadelní ochotnické představení.

Na úseku zdravotnictví bude letos zajištěna rekonstrukce domu čp. 113 v ulici Nad zastávku v Kolíně II na dům pečovatelské služby pro staré občany města, v klubech důchodců bude organizován kulturní pořad po celý rok, budou prováděny další akce pro důchodce včetně autobusových zájezdů, z doplňkové péče bude poskytována důchodcům s malými důchody finanční i věcná pomoc, zpřísněna kontrola provádění plánů ozdravných opatření v kolínských výrobních závodech v rámci péče o životní prostředí, budou prováděny namátkové kontroly dodržování hygienických zásad a pravidel v obchodech, jídelnách a pohostinstvích. Na úseku péče o rodinu a dítě věnována zvláštní pozornost a pomoc dětem z neúplných rodin, dětem cikánského původu a dětem vracejícím se z výchovných zařízení, budou prováděna opatření proti záškoláctví školních dětí a zabezpečována předškolní výchova dětí cikánského původu.

Průběžné plnění celoměstského závazku projednalo plennární zasedání Městského národního výboru dne 7.zář 1982 a konečné hodnocení bylo provedeno až na zasedání Městského národního výboru na začátku příštího roku. Celoměstský závazek byl plněn takto:

V roce 1982 uzavřeli občané města Kolína v 82 volebních obvodech /jeden volební obvod závazek nepředložil/ socialistický závazek, v němž se zavázali dobrovolně a bezplatně odpracovat na investičních akcích "Z" ,organizovaných Městským národním výborem, celkem 15 915 hodin, ve skutečnosti odpracovali 17 268 hodin. Při údržbě zeleně a úpravě a údržbě veřejných komunikací a prostranství slíbili občané odpracovat 117 622 brigádnických hodin, odpracovali však 137 748 hodin. Občané bydlící ve státních a družstevních bytech slíbili odpracovat při údržbě bytového fondu 119 182 hodin, ve skutečnosti odpracovali 130 469 hodin. Při ostatních akcích, hlavně v kulturní oblasti, se zavázali občané ke 44 231 hodinám, skutečnost však byla 45 488 hodin. Občané se zavázali také sebrat a odevzdat 137 784 kg sběrných surovin, ve skutečnosti i tento závazek překročili a odevzdali 167 639 kg druhotných surovin. Ke zvýšení aktivity občanů, občanských výborů, organizací Národní fronty, škol a kolínských závodů přispěla soutěž vyhlášená Městským národním výborem na počest 65. výročí Velké říjnové socialistické revoluce a 60. výročí vzniku Sovětského svazu a přihláška Městského národního výboru do soutěže O nejlépe upravenou obec okresu Kolín, vyhlášené na podporu výzvy vlády ČSR a Ústředního výboru Národní fronty ke zvýšení péče o životní prostředí.

V jarním a podzimním období letošního roku uspořádaly uliční organizace Komunistické strany Československa spolu s Městským národním výborem a Městským výborem Národní fronty veřejné stranické schůze namísto schůzí občanů. Na těchto veřejných schůzích strany byli občané informováni o plnění volebního programu i celoměstského závazku a vyslovovali se k problémům ve městě i v okolí svých domovů ve svých kritických připomínkách, návrzích a námětech.

V průběhu roku 1982 uzavřel Městský národní výbor s 31 kolínskými závody a podniky dohody o spolupráci, jejichž obsahem byla zejména snaha po zlepšení životního prostředí ve městě a pomoc závodů a podniků při zajišťování plánovaných úkolů v akci "Z".

V rámci jednotného systému branné výchovy obyvatelstva provedl Městský národní výbor na jaře 1982 školení ~~xxxrámek~~ občanů v přípravě obyvatelstva k civilní obraně /POCO/ přednáškami vojensko-politického tematu a na podzim 1982 byla prováděna praktická cvičení na téma "Chování a činnost občanů za vzdušného poplachu a úkoly život zachraňující". Školení se konalo na 12 místech ve městě a zúčastnilo se 2661 občanů. Poznávám, že školení, pořádané Městským národním výborem se týká jen nepracujících důchodců a žen v domácnosti, pro pracující je takové školení prováděno v závodech, dílnách, ústavech a úřadech.

V oblasti investiční bytové výstavby je rozestavěn bytový blok č. 143/1, kde je provedena hrubá stavba a napojení na inženýrské sítě. Letos byla také zahájena výstavba inženýrských sítí pro projektované bytovky na místě do-

savační panelárny podniku Průmstav Kolín v ulici Na magistrále, která je zčásti již přestěhována do objektu bývalé cihelny v Červených Pečkách, a k budoucímu bloku č.116 uprostřed centra sídliště; rozhodující objem prací na těchto přípojkách bude však prováděn až v roce 1983.

Z občanské vybavenosti sídliště byla letos dokončena a ve IV.čtvrtletí uvedena do provozu potravinářská samoobslužná prodejna v ulici Na magistrále, dále desetitřídní školní pavilón ve Voskresenské ulici, který byl předán do užívání dne 1.září 1982, a zahájeny byly práce na stavbě patnáctitřídního školního pavilónu, které do konce roku 1982 pokročily poměrně dosti rychle, takže byla téměř dokončena hrubá montáž panelů všech tří podlaží.

V účelové investiční výstavbě byla v listopadu 1982 zahájena stavba pavilónu mimoškolní výchovy v prostoru křižovatky ulic V břízách a Bezručovy a do konce roku byla dokončena hrubá stavba prvního podlaží.

Z akcí "Z" byla letos dokončena výstavba areálu mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV v prostoru ulic Vávrov, Vrchlického a Jeronýmovy. Stavba byla předána do užívání dne 1.září 1982.

Letos se pokračovalo ve stavbě koutku hygienické očisty v Kolíně V., Jiráskovo náměstí v objektu Okresního ústavu sociálních služeb, nepodařilo se však u Okresního stavebního podniku zajistit provedení plánovaných prací a tak stavba přechází dále do roku 1983.

V Borkách byla dokončena zásluhou TJ Jiskra Kolín první etapa výstavby ubytovny u hřiště jednoty a bylo tak

vytvořeno dílo v hodnotě 905 000,- Kčs.

V další akci "Z" byly zahájeny práce na přístavbě sociálního zařízení kina OKO. Do konce roku 1982 byly provedeny zemní práce a vybetonovány základy.

Na areálu Českého svazu chovatelů ve Štítarech, prováděném rovněž v akci "Z", byla letos dokončena první etapa výstavby v hodnotě díla jednoho sta tisíc korun.

Rozestavěna je další akce "Z", a to stavba pionýrských kluboven ve Sluneční ulici v Kolíně II., ^(na pozemku) odděleném v zadní části starého židovského hřbitova. Stavba měla být v roce 1982 dokončena, ale vzhledem k tomu, že montované buňky, z nichž se areál kluboven skládá, byly dodány až koncem roku, přechází stavba do roku 1983 s pravděpodobným dokončením v prvním pololetí roku.

Od plánované přístavby ke Klubu mladých se během roku upustilo, protože do tohoto objektu byl přestěhován Okresní dům pionýrů ze svého dosavadního sídla v ulici Politických vězňů v bývalé restauraci U Karla IV., protože tato budova je již v havarijním stavu a musela být vyklizena.

V polepské ulici u požární zbrojnice byla vybudována požární nádrž.

Pro realizaci akcí "Z" v dalších letech pětiletky je vypracován projekt výstavby Domu služeb v Kolíně IV Kutnohorská ulice v proluce mezi budovou Naivní restaurace a budovou, v níž je prodejna oděvů, a projektová dokumentace výstavby tržnice v Císařovsi.

V neinvestiční části akce "Z" se pokračovalo v úpravě prostranství u plaveckého stadiónu pro osazení minigolfu, byla provedena rekonstrukce ledové plochy na zimním stadi-

ónu a rekonstrukce autocvičiště Svazu pro spolupráci s armádou v Kolíně III za nemocnicí.

Na úseku obchodu a služeb provedly obchodní organizace rekonstrukci potravinářské prodejny na náměstí Obránců míru a rekonstrukci prodejny u nemocnice, která byla změněna na cukrárnu. Podnik Restaurace a jídelny dokončil rekonstrukci restaurační části objektu a buffetu v hotelu Savoy. Dále byla provedena výměna portálů u prodejny železného zboží na náměstí, prodejna "Sport" se přestěhovala z místností v domě čp. 91 na náměstí do domu čp. 42 v Kutnohorské ulici a na místo prodejny sportovních potřeb se do domu čp. 91 na náměstí přestěhovala prodejna lahůdek "Labužník" z domu čp. 9 na náměstí, který se opravuje, byla provedena adaptace partiové prodejny v Pražské ulici a adaptace prodejny drogerie na Zálabí, zřízena prodejna stříhů a vlny v Pražské ulici a celková rekonstrukce a modernizace provozovny holičství a kadeřnictví v Kouřimské ulici.

Na úseku komunikací byla provedena rekonstrukce Tábořské ulice v Kolíně III a celého objektu nadjezdu na Zálabí. Technické služby města Kolína zahájily v říjnu 1982 rekonstrukci vozovky v Kutnohorské ulici po opravě parovodu v úseku od křižovatky s ulicí Sladkovského ke křižovatce s ulicí U křižovatky, který byl letos dokončen, a v části od křižovky s ulicí U křižovatky až k ústí Kutnohorské ulice do ulice Dukelských hrdinů byla letos provedena rekonstrukce spodní části vozovky a sítí v ní uložených, s tím, že celá rekonstrukce této ulice bude dokončena napřesrok.

Letos byla také dokončena rozsáhlá rekonstrukce ulice Politických vězňů a dokončeno parkoviště na celé ploše náměstí Rudé armády. Malé parkoviště bylo také zřízeno na místě zbořeného malého přízemního domku proti budově Okresní odborové rady v ulici Na valech. Dokončena byla v této části též rekonstrukce veřejného osvětlení. Celá akce stála celkem 2 294 000,- Kčs.

Stále trvá tlak na snižování spotřeby elektrické energie při veřejném osvětlení města. Má se ušetřit 75 % energie, spotřebované na osvětlení před pěti lety. Proto je více než dvě třetiny stožárů veřejného osvětlení vyřazeno z provozu a pokračuje se ve výměně dosavadních výbojkových osvětlovacích těles za sodíkové žárovky; letos bylo ve městě takto vyměněno 106 svítidel.

V roce 1982 byla provedena výsadba zeleně na plaveckém stadiónu, bylo zde vysazeno 42 jehličňanů, 186 okrasných keřů a vyseto 68 kg travního semene. Od provedení konečných úprav celého areálu plaveckého stadiónu bylo zatím upuštěno z toho důvodu, že je zde plánována výstavba mobilního kotle na výrobu páry pro vytápění části sídliště. Pokračovalo se i v další úpravě parku "Družby", který přiléhá k areálu plaveckého stadiónu, bylo zde vysazeno 38 jehličňanů, 50 okrasných keřů a vyseto 45 kg travního semene. Z veřejných ploch ve městě sklidily Technické služby města Kolína 10 tun sena a odevzdaly Státnímu statku v Kolíně.

Na zimním stadiónu na Zálabí pokračovaly práce na zastřešení a opláštěvání objektu. Práce mají být dokončeny v červnu příštího roku.

Ve Štíterském údolí byl dokončen a zcela předán do

užívání sportovního veřejnosti areál zdraví. Na území města jsou dále budována dětská hřiště zejména v husté sídlištní zástavbě v dohodě s odborem výstavby Městského národního výboru ve svépomoci občanských výborů. V rámci dohod uzavřených s Městským národním výborem zhotovují kolínské závody a podniky zdarma různá sportovní a hrací zařízení pro tato hřiště.

Na údržbu škol a školských zařízení vynaložil letos Městský národní výbor 1 445 000,- Kčs.

O plnění Jednotného plánu kulturně výchovné činnosti, který je také součástí celoměstského závazku, jsou informace uvedeny v kapitole Kultura a společenský život této kroniky a nebudu je na tomto místě opakovat.

Sociálně potřebným občanům, důchodcům s malými důchody, bylo letos vyplaceno na jednorázových výpomocích celkem 216 800,- Kčs a vedle toho jim byla poskytnuta věcná výpomoc v hodnotě 68 456,- Kčs, to jest, bylo jim zapláceno uhlí, obědy, jízdné v městské dopravě a jiné.

Letošní rok byl druhým rokem nového volebního období, a proto byla také provedena prověrka plnění volebního programu. Přitom bylo zjištěno, že úkol dodavatelským způsobem postavit 144 bytů v Čechových sadech byl splněn, výstavba 36 bytových jednotek v ulici Rimavské Soboty v rámci tak zvaného "zahuštění sídliště" se realizuje a práce probíhají podle plánu, výstavba dalších bytových jednotek v centru sídliště bude realizována v objektu č. 116 a práce na tomto objektu budou zahájeny v květnu 1983, a další bytové jed-

notky v prostoru zrušené panelárny n. p. Průmstav, kde se postupně provádějí demolice, byla již zahájena výstavba jednoho obytného bloku. Úkol provést výstavbu bytů v zóně "U Jána", a to v roce 1984 třináctset a v roce 1985 devětset, se posouvá a počítá se s tím, že výstavba bytů na tomto území bude zahájena až na přelomu sedmé a osmé pětiletky. V současné době probíhá na Okresním národním výboru v Kolíně schvalování územního projektu zóny a výstavba je již zakotvena do plánu Krajského investorského útvaru. Výstavba školy v Jaselské ulici je součástí územního projektu zóny "U Jána" a se zahájením stavby se nadále uvažuje taktéž na přelomu sedmé a osmé pětiletky.

Pro výstavbu ve svépomocné družstevní výstavbě 36 bytových jednotek v Polepské ulici byl vyčleněn pozemek, na němž je možno umístit místo 36 celkem 72 bytové jednotky, a družstvu svépomocné výstavby bylo již vydáno územní rozhodnutí pro všech 72 bytových jednotek.

Modernizace bytových jednotek v historickém jádru města byla zahájena v první polovině roku 1982 v ulici Karoliny Světlé v domě čp. 134, kde již bylo dokončeno 16 moderních bytů, a modernizace pokračuje v domech čp. 133 a 132 v ulici Na hradbách, kde bude upraveno celkem 27 bytů s termínem dokončení v roce 1983. Akce modernizace bytů ve starých domech pak bude pokračovat v domě čp. 538 v Havlíčkově ulici, kde bude upraveno 16 bytových jednotek, v domě čp. 137 v ulici Karoliny Světlé se čtyřmi byty a v roce 1983 bude zahájena modernizace bytů v domě čp. 20 v Kouřimské ulici a domě čp. 21 na náměstí Obránců míru a v domě

čp. 1 v Pražské ulici. V roce 1983 bude v této akci zmodernizováno celkem 52 bytů.

Výstavba desítitřídního školního pavilónu ve Voskresenské ulici byla dokončena v roce 1982 a objekt byl uveden do provozu 1.zářím 1982. Výstavba čtrnáctitřídního pavilónu mimoškolní výchovy byla přemístěna z prostoru ulice Bezručovy do sousedství desítitřídního pavilónu a realizuje se jako patnáctitřídní školní pavilón nově zřízené 7.Základní školy. Na místě plánovaného čtrnáctitřídního pavilónu mimoškolní výchovy se začal letos stavět takový pavilón jen se šesti třídami. Pokud jde o stavbu patnáctitřídního pavilónu 7.Základní školy, provádějí se opatření, aby stavba byla ~~ur~~ urychlena a dokončena již v roce 1983.

V akcích "Z" byly již dokončeny: výstavba mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV, vodovod v Plynárenské ulici, letní šatny na plaveckém stadiónu, inženýrské sítě u mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV a kanalizace v tomto areálu, výstavba autocvičiště Svazu pro spolupráci s armádou a loděnice této organizace při Starokolínské silnici. V akci "Z" mělo být vybudováno kino Družba v sídlišti v objektu tak zvaného Kulbu mladých; od realizace této akce bylo upuštěno a místo toho se provádí rekonstrukce a přístavba kina OKO v Kmochově ulici.

Ve volebním programu byla také zařazena akce rekonstrukce zimního stadiónu na Zálabí. Na tuto akci se provádí projektová příprava. V roce 1982 byla provedena rekonstrukce chladicího rozvodu a ledové plochy, v roce 1983 bude dokončena dokončena další etapa investiční výstavby kotelny.

Volební program dále zařazoval výstavbu čtyřtřídní mateřské školy a jeslí národního podniku Tesla Kolín. Tento návrh nebude na základě řady jednání mezi np. Tesla Kolín, Obchodní tiskárny Kolín a Kablo Kolín realizován. Národní podnik Tesla Kolín převzal dnem 1. dubna 1982 do své správy mateřskou školu na Veltrubské ulici od Městského národního výboru a plánuje zřídit ve své mateřské škole ve Štítarech jedno oddělení jeslí.

V roce 1982 bylo započato s výstavbou střediska osobní hygieny pro důchodce na Jiráskově náměstí na Zálabí. V současné době je provedena hrubá stavba, osazení oken a zastřešení. Krajský projektový ústav v Praze zpracoval studii pro výstavbu domu s pečovatelskou službou v Kolíně V vedle kina JAS. S rekonstrukcí domu čp. 113 v ulici Nad Zastávkou v Kolíně II., určeného rovněž jako domu s pečovatelskou službou, nebylo dosud započato, protože v něm nebyly dosud uvolněny všechny byty.

Volební program počítal dále s vybudováním jídelny se samoobsluhou podniku Restaurace a jídelny v Kolíně V, ale se zahájením stavby se počítá až koncem pětiletky, i když je akce projekčně připravena.

Výstavba kotle K5 v zálabské elektrárně přichází již do konečné etapy. Pro posílení dodávky tepla sídlišti bude již v lednu příštího roku v areálu plaveckého stadiónu započato s budováním přepravitelné výtopy ČKD Dukla s výkonem 25 tun páry za hodinu. Topným zdrojem výtopy bude zemní plyn a stavba má být urychlena tak, aby byla v říjnu roku 1983 již dokončena.

Koncernový podnik KORAMO pokračuje ve výstavbě tak zva-

né "milánské stěny" nákladem devadesáti miliónů korun.

Pro zajištění dostatečného množství kvalitní pitné vody pro město probíhá již výstavba vodovodního přivaděče Kolín - Kutná Hora.

V průběhu let 1981 a 1982 byla dokončena stavba a dáno do provozu pět nových prodejen: samoobslužná prodejna potravin "Bezovka" v Žižkově ulici, samoobslužná prodejna potravin v ulici Na magistrále, prodejny družstev "Disk", "Snaha" a "Dřevozpracujícího družstva Český Brod" v Pražské ulici. Dále byla provedena rekonstrukce potravinářské prodejny na náměstí Obránců míru. Dokončena byla též restaurační a hotelová část hotelu Savoy. Podnik Drobné zboží provedl výměnu portálů v prodejně železného zboží na náměstí Obránců míru a prodejna sportovních potřeb byla z náměstí přestěhována do nově vybudovaných prostor v domě čp. 42 v ulici Kutnohorské a byla provedena adaptace prodejny drogerie ve Veltrubské ulici na Zálabí. Podnik Domácí potřeby provedl výměnu portálu a adaptaci prodejny "Kuchyňka" v Husově ulici. V sedmé pětiletce měla být zahájena výstavba obchodního střediska v prostoru ulic Pražské a Kovářské, podle současné situace nebude možné tuto stavbu v termínu /který byl již v minulosti několikrát odložen/ zahájit z důvodu snižování investic. V roce 1982 dokončil Okresní podnik místního průmyslu /OPMP/ Český Brod stavbu "Domu služeb" v Plynárenské ulici pro opravy elektrospotřebičů a uvedl ho do provozu. Podnik Okresní podnik služeb realizoval rekonstrukci holičsko-kadeřnické provozovny v Kouřimské ulici a ke dni 1. srpna 1982 ji znovu otevřel. V objektu v Rubesově ulici, který Okresní podnik služeb převzal od Obchod-

ních tiskáren, zřídil opravnu sportovních potřeb a dětských vozíků a kočárků a půjčovnu průmyslového zboží a v poslední době i opravnu deštníků. V termínu byla také v Kolíně realizována odtahová služba havarovaných vozidel. Pro rok 1983 je plánováno vybudování nové kadeřnické provozovny v Jaselkové ulici na křižovatce se Štítarskou ulicí v objektu, který opustil Sporttunist, když se přestěhoval do Mostní ulice.

Technické služby města Kolína zajistily podle volebního programu již výměnu 312 sodíkových výbojek, které umístily především na frekventovaná a důležitá místa ve městě a počítá s pokračováním v této činnosti i v příštích letech. Pro zlepšení dosavadního úspěšného způsobu odvozu odpadků, které se nemají dávat do popelnicových nádob, bylo rozhodnuto zakoupit speciální nákladní automobil s velkoobjemovými kontejnery na odpadky, které již byly někde ve městě umístěny. V rekonstrukcích místních komunikací byly provedeny tyto akce: oprava nájezdu na Zálabí a opravy ulic Tábořské, Politických vězňů a parkoviště na náměstí Rudé armády. Zahájena byla rekonstrukce Jeronýmovy ulice a Kutnohorské ulice, kde je první část oprav již dokončena. Je také zpracována projektová dokumentace na rekonstrukce vozovek v ulicích Vávrově, Kostnické a Vrchlického. Před dokončením je projekce oprav ulic Rubešovy, Husovy a Chelčického. Zpracování projektové dokumentace na úpravu Borků je zadána Lesoprojektu Mladá Boleslav s termínem do konce roku 1983.

K zajištění lepšího plnění úkolů volebního programu a celoměstského závazku vyhlašuje Městský národní výbor kaž-

dým rokem socialistickou soutěž jednotlivců i organizací Národní fronty, závodů a škol. Letos bylo v této soutěži vyhodnoceno 61 občanů vesměs za vzornou brigádnickou činnost při úpravách veřejných prostranství ve městě a Městský národní výbor jim slavnostně odevzdal čestná uznání a plaketu "Za budování města Kolína". Dále byly vyhodnoceny nejlepší občanské výbory: na prvním místě občanský výbor č.41, jemuž byla propůjčena putovní standarta a čestné uznání s odměnou tří tisíc korun, na druhém místě občanský výbor č.29 dostal též čestné uznání a odměnu dva tisíce korun, na třetím místě občanský výbor č. 36 odměněný také čestným uznáním a tisícem korun. Dále byly ještě odměněny čestnými uznáními občanské výbory čís. 15, 18, 20, 23, 26, 73 a 82. V soutěži organizací Národní fronty byl na prvním místě vyhodnocen Svaz pro spolupráci s armádou, základní organizace Kolín, který obdržel čestné uznání a odměnu 500 Kčs, na druhém místě Městský výbor Českého svazu žen v Kolíně, odměněný také čestným uznáním a třemi sty korun, na třetím místě byla vyhodnocena Tělovýchovná jednota Kolín, dostala také čestné uznání a odměnu dvě stě korun.

V soutěži kolínských podniků a závodů byl na prvním místě vyhodnocen koncernový podnik KORAMO Kolín, na druhém Obchodní tiskárny Kolín a na třetím Frigera Kolín. Všechny dostaly čestná uznání. V soutěži nevýrobních podniků byl na prvním místě vyhodnocen oblastní závod České státní spořitelny a na druhém místě pobočka České státní pojišťovny. V soutěži provozoven obchodu a služeb byla letos vyhodnocena jako nejlepší prodejna potravin "Barborka" v Kolíně II.,

která obdržela putovní standartu a čestné uznání, na druhém místě prodejna "Orient" národního podniku Klenoty a na třetím prodejna textilní galanterie np. Textil v Kolíně V. Z provozoven služeb byla jako nejlepší vyhodnocena rychloprádelna v Kolíně II., Sluneční ulice, která obdržela putovní standartu a čestné uznání, na druhém místě skončil autoservis Kolínské nástrojárny v Kolíně V., Třídvorská ulice.

V socialistické soutěži ~~piánový skupin~~^{školy} byla na prvním místě vyhodnocena mateřská škola v Bachmačské ulici, která dostala putovní standartu a čestné uznání. Čestnými uznáními byly dále oceněny školy jednotlivých úseků, které byly vyhodnoceny jako nejlepší: Jesle v Tylově ulici, 3. Základní škola ve Školské ulici, Gymnázium Kolín a Střední odborné učiliště Tatry Kolín. Mimo soutěž byl ještě vyhodnocen kolektiv žákyň Střední zdravotnické školy v Kolíně, který dostal od Městského národního výboru také čestné uznání.

Město Kolín se také přihlásilo do soutěže "O nejlépe upravenou obec okresu Kolín". Při vyhodnocení této soutěže se Kolín umístil na třetím místě v kategorii městských národních výborů a dostal čestné uznání rady Okresního národního výboru v Kolíně a peněžní odměnu 15 000,- Kčs. Není to žádné velké vítězství, neboť v kolínském okrese jsou jen čtyři městské národní výbory.

Kolínský občanský výbor č. 41 doporučila rada Okresního národního výboru k vyhodnocení radě Středočeského krajského národního výboru v Praze jako nejlepší občanský výbor kolínského okresu.

Občanské výbory čís. 82, 26 a 53 vyhodnotila rada Okresního národního výboru v Kolíně sama a udělila jim "Čestná uznání rady Okresního národního výboru v Kolíně" a peněžní odměny, prvnímu tři tisíce korun, druhému dva a třetímu tisíc korun.

HOSPODAŘENÍ MĚSTSKÉHO NÁRODNÍHO VÝBORU V KOLÍNĚ

Městský národní výbor v Kolíně hospodařil v roce 1982, ve druhém roce svého volebního období, dobře, neboť tento hospodářský rok ukončil finančním přebytkem ve výši 36 658,09 Kčs. Příjmy Městského národního výboru dosáhly letos výše 40 647 100,92 Kčs a výdaje celkové částky 40 610 442,83 Kčs.

Celkově byl rozpočet příjmů, upravený během roku z počáteční výše 30 218 000,- Kčs na částku 40 386,000,- Kčs, splněn na 100,6 %. V jednotlivých úsecích byly příjmy Městského národního výboru v Kolíně plněny takto:

Kapitola rozpočtu	Plnění v Kčs	Plnění v %
710 - doprava	119,248,--	119,2
714 - školství	3 930 972,85	99,5
715 - zdravotnictví	183 287,30	90,7
716 - kultura	434,--	-
719 - vnitřní správa	8 259,60	165,2
728 - sociální věci	760,--	15,2
739 - místní hospodářství	3 747 413,18	101,-
740 - výstavba	29 359,--	97,9
741 - všeob.pokl.správa	32 627 366,99	100,7
C e l k e m	40 647 100,92	100,6

Podrobnější rozbor příjmových položek rozpočtu Městského národního výboru v Kolíně ukazuje, ze kterých zdrojů národní výbor letos čerpal prostředky na financování své činnosti a činnosti organizací, které řídil a za které odpovídal. Údaje uvádím v pořadí členění příjmového rozpočtu podle užívané finanční osnovy, rozdělené do jednotlivých kapitol, uvedených v hořejší tabulce.

Na úseku dopravy /kap.710/ bylo plánováno dosažení příjmů ve výši 100 000,- Kčs, ale ve skutečnosti příjmy zde dosáhly výše 119 248,-- Kčs a tím byl rozpočet naplněn na 119,2 %.

V oblasti školství byl rozpočet po všech úpravách stanoven částkou 3 950 000,- Kčs a byl splněn částkou

3 930 972,85 Kčs jen na 99,5 %. Proti roku 1981 byly příjmy v této oblasti letos zvýšeny o 334 000,-Kčs, a to z důvodů zapojení většího počtu dětí do mateřských škol i školních jídelen.

Na úseku zdravotnictví /kap 715/ byl stanoven příjem částkou 202 000,-- Kčs a skutečné plnění 183 287,30 Kčs představuje jen 90,7 % rozpočtu. Ve srovnání s rokem 1981 bylo dosaženo letos příjmů na této kapitole asi o 7 tisíc korun méně. V roce 1982 bylo v kolínských jeslích, spravovaných Městským národním výborem, poskytnuto 21 250 ošetrovacích dnů. Plán, který vychází z kapacity jeslí a již po deset let stanoví počet ošetrovacích dnů 25 tisíc, nemohl být letos splněn, protože všechna místa v jeslích nebyla obsazena, jak uvádím o tom podrobnosti v kapitole o kolínském školství.

Na úseku kultury /kap. 716/ nebyly příjmy letos rozpočtovány žádné, bylo během roku utrženo 434,-Kčs za prodané plánky města.

V oblasti vnitřní správy /Kap.719/ stanovil rozpočet příjem 5 000 Kčs, ale skutečné příjmy dosáhly částky 8 259,60 Kčs a plán tak byl splněn vysoko na 165,2 %. Příčinou tak vysokého plnění byl mimořádný prodej havarované karoserie služebního osobního auta zn. Volha, který vynesl podle odhadu částku 2 675,- Kčs. Ostatní příjmy tvoří již každoročně běžné položky za použití služebního telefonu.

Mimořádně nízké plnění rozpočtu příjmů je na kapitole 728 - práce a sociální věci. Rozpočet byl stanoven na základě dosažené skutečnosti v roce 1981, kdy byly pronajaty místnosti v domě čp. 113 v Kolíně II, v ulici Nad zastávkou, který byl kdysi zakoupen Městským národním výborem a určen k adaptaci na dům pro důchodce s pečovatelskou službou. V domě měl přechodně pronajaty místnosti úřad Okresního veterinárního zařízení, který se musel vystěhovat z objektu býv. domu "U města Prahy" na náměstí Rudé armády, který byl určen k demolici, a neměl dosud postavený vlastní objekt v Kolíně VI., který už nyní má. Vystěhoval se z domu čp. 113 ještě před koncem roku 1981, předpokládané příjmy z nájmu od něho však zůstaly po celý rok 1982 v rozpočtu národního výboru. Plnění rozpočtu pak negativně ovlivnil i druhý nájemník v tomto domě, podnik Laktos, který nedržel dohodu a nepoukázal v roce 1982 zálohy na nájem za používané místnosti. Městský národní výbor mu všechny náklady za rok 1982 vyúčtoval, ale úhrada přijde až v roce 1983. A tak na rozpočtem stanovenou výši příjmů 5 000,-Kčs utřžil národní výbor jen 760,-Kčs, což představuje jen 15,2 % plánu.

V oblasti místního hospodářství /kap.739/ byl stanoven rozpočtem příjem ve výši 3 900 000,-Kčs a dosaženo bylo částky 3 747 413,18 Kčs. Protože však byl během roku rozpočet na této kapitole snížen o dvě stě tisíc korun, dosáhlo konečné plnění plánu úrovně 101,3 %. Na příjmech této kapitoly se podílejí dvě organizace řízené Městským národním

výborem: Technické služby města Kolína a Provozovna drobných služeb a oprav. O hospodaření obou těchto organizací povím více, až budu mluvit o výdajích národního výboru.

Kapitola 740 - stavebnictví a komplexní bytová výstavba plánovala příjmy ve výši 30 000,-Kčs a dosáhla ~~výši~~ částky 29 359,- Kčs, což znamenalo splnění rozpočtu jen na 97,9 %. Na této kapitole jsou účtovány příjmy ze zřizování práva osobního užívání pozemků, ať již dočasného nebo trvalého. Pro budoucího čtenáře musím zde vysvětlit, že podle nyní platných zákonných předpisů nesmí prodat národní výbor svůj pozemek soukromé osobě pro stavbu rodinného domku, ale jen propůjčit do přechodného nebo trvalého užívání. Za zřízení práva osobního užívání pozemku pak občan zaplatí národnímu výboru stanovenou náhradu a může pak na pozemku stavět. Pozemek však zůstává majetkem národního výboru a tedy státu.

V kapitole 741 - všeobecná pokladní správa - byla stanovena nejvyšší částka příjmů 22 026 000,-Kčs, ale bylo také provedeno nejvíce rozpočtových změn během roku, celkem 35, které zvětšily původně rozpočtovanou částku o 10 368 275,90 Kčs na konečný stav 32 394 275,90 Kčs. Takto stanovený konečný rozpočet byl splněn částkou 32 627 366,99 Kčs na 100,7 %. Na první pohled je zřejmé, že rozpočet byl během roku upravován podle skutečně nabíhajících příjmů. Všechny provedené změny jsou uvedeny ve výdajové části tohoto rozpočtu. Tato kapitola je velice

obsáhlá, vždyť obsahuje čtyři pětiny celého městského rozpočtu, a proto se dělí ještě do několika skupin. První skupinou příjmů této kapitoly jsou daně a poplatky. Na daních a poplatcích bylo letos vybráno celkem 1 446 493 Kčs a roční plán byl splněn na 100,1 %. Nejvíce bylo vybráno na domovní daní 1 057 102,-Kčs, na daní z příjmu obyvatelstva 109 328,- Kčs, na zemědělské daní 60 374,-Kčs, na poplatek z nadměrných bytů 3 558,-Kčs, na poplatcích ze psů 99 744,-Kčs a na správních poplatcích bylo letos vybráno 116 387,- Kčs. Na daních a poplatcích jsou stále ještě nedoplatky i přeplatky, které jdou do tisíců korun. Celkem ke konci roku bylo na daních a poplatcích 37 503,-Kčs přeplatků a současně 55 423,- Kčs nedoplatků.

Největší částku na kapitole všeobecné pokladní správy tvoří globální dotace, které v letošním roce dosáhly výše 14 899 000,- Kčs. Další položkou jsou subvence. Ty byly letos v původním rozpočtu stanoveny částkou 1 997 000,- Kčs, ale rozpočtovými změnami během roku byly zvýšeny až na konečnou částku 6 921 781,- Kčs, ale čerpány byly jen na 89,9 % částkou 6 225 440,99 Kčs. Nízké čerpání subvencí bylo způsobeno Technickými službami města Kolína, které nečerpaly investiční prostředky ve výši 554 000,-Kčs na akci "zastřešení zimního stadiónu" a dalších 112 000,- Kčs na projektové práce. V průběhu roku, kdy již bylo zřejmé, že nebude dodržen původně stanovený termín dokončení akce v roce 1982 pro opoždění prací a dodávek subdodavatelů i prací vlastní stavební skupiny, požádal Městský národní výbor ministerstvo výstavby a techniky ČSR o posunutí ter-

mínu dokončení akce na červen 1983. Nový termín ministerstvo potvrdilo a zaregistrovalo, dohodnutá částka čerpání podle přepracovaného harmonogramu byla také splněna, ale plánovací odbor Středočeského krajského národního výboru v Praze přesto plánovanou na rok 1982 částku nesnížil. Tím došlo k vykazovanému nízkému čerpání subvencí v letošním roce.

Další položkou kapitoly 741 - pokladní správa - jsou převody z Fondu rezerv a rozvoje do normálního rozpočtu národního výboru. Letos byly původně rozpočtovány ve výši 1,282 000,- Kčs, ale rozpočtovými změnami během roku dosáhly částky 3 147 951,90 Kčs. Tyto rozpočtové příjmy byly pak vynaloženy především na prováděné akce "Z". Jednotlivé částky jsou podrobně rozvedeny ve výdajové části rozpočtu. Další položkou jsou převody ze sdružených prostředků. Ty byly během roku také měněny. Původní rozpočet stanovil jen částku 2 403 000,-Kčs, ve skutečnosti bylo z tohoto zdroje převedeno do normálního rozpočtu jako rozpočtové příjmy celkem 5 452 543,-Kčs a tato částka byla čerpáním ~~ještě~~ ještě překročena do výše 5 776 543,-Kčs. Příjmy z tohoto zdroje byly opět určeny z velké části na finanční akce "Z", například na výstavbu mateřské školy pro 360 dětí a na úpravu autocvičiště celkem 2 597 000,-Kčs a ~~na~~ zbytek 3 179 543,-Kčs na neinvestiční výdaje, úpravy komunikací a na provoz výše uvedené mateřské školy.

Poslední položkou kapitoly 741 - všeobecná pokladní správa - jsou doplňkové příjmy národního výboru. Ty ^(ne)byly v původním rozpočtu plánovány ~~částkou~~ a během roku byly dodatečně stanoveny částkou 528 000,-Kčs. Ve skutečnosti

však dosáhly částky 1 131 938,10 Kčs, což znamená, že plán byl splněn na 214,4 %. Na dosaženém výsledku se podílejí příjmy z těchto zdrojů:

poplatky z užívání veřejného prostranství	216 879,60 Kčs,
přebytky hospodaření Provozovny drob.služ.	265 978,10 Kčs,
předepsané a vybrané pokuty	10,190,-- Kčs,
příjmy z prodeje rodinných domků	65 801,--Kčs
sankční poplatky	339 986,-- Kčs a

zbytek pak jsou tzv. nahodilé příjmy, mezi nimiž je mimo jiné i příjem z prodeje mateřské školy v Kolíně V., Veltrubská ulice, národnímu podniku Tesla Kolín.

V ý d a j e Městského národního výboru v Kolíně byly v roce 1982 splněny na 100,5 % upraveného rozpočtu. Na jednotlivé úseky činnosti národního výboru byly vynaloženy tyto finanční prostředky:

Kapitola rozpočtu	Plnění v Kčs	Plnění v %
710 - doprava	4 157 577,93	100,7
714 - školství	12 591 145,08	104,2
715 - zdravotnictví	1 044 043,02	84,-
716 - kultura	2 038 087,80	107,1
719 - vnitřní správa	749 299,85	108,6
728 - práce a sociální věci	386 217,08	96,6
739 - místní hospodářství	13 647 460,86	95,-
740 - stavebnictví	1 245 042,38	103,7
741 - všeobec.poklad.správa	295 000,--	100,-
751 - akce "Z"	4 456 568,83	109,-
C e l k e m	40 610 442,83	100,5

Rozbor výdajů na jednotlivých kapitolách rozpočtu dokumentuje činnost Městského národního výboru a jeho složek na všech úsecích podle toho, jak na jednotlivé úkoly byly během roku vynakládány finanční prostředky.

Na dopravu /kap. 710/, to jest na opravy a udržování komunikací ve městě, bylo v původním rozpočtu plánováno jen 1 143 000,- Kčs, ale během roku byla tato částka z prostředků Okresního národního výboru a z prostředků sdružených u Městského národního výboru na konečnou částku 4 129 000,-Kčs. Ve skutečnosti bylo na tyto účely vyčerpáno 4 157 577,93 Kčs, 100,7 % rozpočtu. Peníze byly vynaloženy na dokončení veliké opravy ulice Politických vězňů, jejíž součástí byla i úprava náměstí Rudé armády, kde bylo vybudováno veliké parkoviště. Další velkou akcí, financovanou z tohoto rozpočtu, byla rekonstrukce Kutnohorské ulice v úseku od hotelu Centrál až ke křižovatce s ulicí Dukelských hrdinů. Na tuto akci bylo v roce 1982 vynaloženo asi osmset tisíc korun. Letos byla také zahájena rekonstrukce Jeronýmovy ulice u areálu mateřské školy pro 360 dětí, ke konci roku byly schůdné pouze chodníky po obou stranách této ulice v úseku od křižovatky s ulicí Vrchlického k ulici Tábořitské. Celá rekonstrukce bude dokončena v příštím roce, a tak tato část města, která byla dlouho zanedbávána, dostane další pěknou komunikaci. Kromě těchto větších prací se letos prováděly opravy chodníků v ulicích Tyršově, Voskresenské, Rimavské Soboty, Smetanově, Štítarské, Prokopa Velikého, Polepské a Na valech.

Výdaje na školství /kap.714/ představují jednu z největších položek výdajového rozpočtu Městského národního výboru. Původně schválený rozpočet na rok 1982 preliminovanal výdaje na tento úsek částkou 9 468 000,- Kčs, a jako každoročně, tak i letos se ukázala být tato částka nedostatečnou a musela být během roku posilována jednak z rozpočtu Okresního národního výboru, jednak z Fondu rezerv a rozvoje a ze sdružených prostředků Městského národního výboru až na konečnou rozpočtovanou částku 12 078 093,- Kčs. Ale i tato částka ještě nedostačovala, neboť konečné čerpání na této kapitole skončilo částkou 12 591 145,08 Kčs, což představuje 104,2 % rozpočtu. Výdaje na školství byly letos vyšší o 3 085 000,- Kčs než v roce 1981.

V letošním roce byly uvedeny do provozu dva školní objekty, které si vyžádaly mimořádných finančních prostředků. Na vybavení a provoz mateřské školy pro 360 dětí bylo letos vynaloženo 1 837 000,- Kčs, na údržbu všech ostatních školních zařízení 1 445 000,- Kčs, na nákup potravin pro školní jídelny 5 138 000,- Kčs, na elektrickou energii, páru, vodu a plyn ve školách 1 884 000,- Kčs.

Finanční prostředky kapitoly 715 - zdravotnictví - jsou určeny převážně na provoz jeslí. Původní rozpočet počítal s částkou 1 205 000,- Kčs, během roku byl z prostředků Okresního národního výboru posílen o 38 000,- Kčs určených na vyrovnání zvýšených cen potravin, takže upravený rozpočet počítal s částkou 1 243 000,- Kčs. Skutečnost ukázala, že byl vyčerpán jen z 84 % částkou 1 044 043,02 Kčs.

Z vynaložených prostředků kapitoly zdravotnictví bylo použito částky 113 000,- Kčs na údržbu budov, zejména na opravu střechy na budově jeslí v Kouřimské ulici, na všechny druhy energie v jeslích byla čerpána částka 125 000,-Kčs, na potraviny 189 000,-Kčs, na doplnění vybavení jeslí 92 000,- Kčs, na prádlo a textil 96 000,- Kčs a na ostatní výdaje spojené s provozem jeslí 174 000,- Kčs. Ve srovnání s rokem 1981 bylo letos vynaloženo na kolínské jesle o 68 000,- Kčs více.

Při rozpočtování finančních prostředků na oblast kultury /kap. 716/ se opakovalo i letos již tradiční každoroční jednání: rozpočet byl stanoven vědomě nízko, nebyly pokryty ani ty nejnnutnější požadavky, během roku byl rozpočet posilován, takže nakonec bylo skutečné čerpání téměř dvakrát větší, než stanovil původní rozpočet. Letos se jednalo o tato konkrétní čísla: původní rozpočet 1 110 000,- Kčs, posílení z prostředků Okresního národního výboru a ze sdružených prostředků a z prostředků Fondu rezerv a rozvoje Městského národního výboru na konečnou částku 1 902 623,- Kčs, čerpání na 107,1 % částkou 2 038 087,80 Kčs.

Podstatnou část prostředků z této kapitoly odčerpá příspěvek na činnost Městského kulturního střediska a letos i na krytí schodku hospodaření Městské správy kin. Na vlastní činnost Národního výboru v oblasti kultury byla letos vynaložena částka 654 464 80 Kčs, poměrně dosti vysoká, neboť jsou v ní skryty mimořádné výdaje: na výkup

objektu Zámecké restaurace od Středočeských pivovarů cca 300 tisíc korun, na instalaci desky na budově radnice 30 tisíc korun, na zakoupení sedaček do kina 79 tisíc korun a na pořízení projektové studie úpravy kina Oko. Z prostředků této kapitoly byly dále hrazeny výdaje na Cenu města Kolína a na propagační pohlednicové skládačky města Kolína, v celkové částce 76 tisíc. Dalších 44 tisíc korun bylo vynaloženo na provoz Sboru pro občanské záležitosti a 32 tisíc korun na různou činnost kulturní pro důchodce.

Pro Městské kulturní středisko byl v původně schváleném rozpočtu stanoven příspěvek jeden milión korun, během roku byl pak zvýšen na 1 372 699,- Kčs. Zvýšení se týkalo především výdajů na festival dechových orchestrů 20. Kmochův Kolín /20 000 Kčs/ na nákup nových stejnokrojů pro Městskou hudbu Františka Kmocha /200 000 Kčs/ a na zájezd Městské hudby Františka Kmocha do Francie /60 000 Kčs/. Hospodaření Městského kulturního střediska bylo v roce 1982 vyrovnané a skončilo malým přebytkem. Příjmy činily 3 185 459,80 Kčs /z toho vlastní tržby 1 812 760,80 Kčs/ a výdaje 3 169 041,98 Kčs. Na 20. jubilejní Kmochův Kolín byly vynaloženy výdaje ve výši 302 815,32 Kčs, zatím co tržby a výnosy činily jen 196 633,20 Kčs, schodek pak byl hrazen příspěvkem Městského národního výboru, Okresního a Krajského národního výboru. Městské kulturní středisko mělo letos 67 pracovníků, jimž vyplatilo na mzdách 1 248 953,- Kčs. Středisko mělo v provozu také dodávkový automobil značky Škoda 1203, jímž letos ujelo 14 226 km a spotřebovalo 1 950 litrů benzínu.

Rozpočet Městské správy kin původně počítal s tím, že příjmy i výdaje této organizace budou činit 1 415 000,- Kčs a že tedy Městská správa kin nebude potřebovat od Městského národního výboru žádného příspěvku. Ukázalo se však, že hospodaření Městské správy kin vlivem nesplnění plánu tržeb nebude vyrovnané, a proto jí Městský národní výbor poskytl příspěvek Kčs 10 924,--. Městská správa kin dosáhla letos vlastních příjmů jen 1 378 000 Kčs, výdaje však měla celkem 1 396 000,- Kčs.

Také kapitola 719 - vnitřní správa - prodělala během roku řadu změn. Původní rozpočet byl schválen částkou 540 000,- Kčs, posílením ze zdrojů rozpočtu Okresního národního výboru, z Fondu rozvoje a rezerv a z doplňkového rozpočtu vzrostl na konečnou částku 689 679,- Kčs, ale i to nakonec nestačilo, byl vyčerpán částkou 749 299,85 Kčs na 108,6 %. Proti roku 1981 však výdaje na této kapitole byly letos nižší o 58 tisíc korun.

Z prostředků, určených na vnitřní správu, jsou hrazeny nejrůznější výdaje, z nichž pro zajímavost uvádím alespoň některé: na činnost dobrovolného požárního sboru věnoval letos Městský národní výbor částku 12 249,74 Kčs, na školení poslanců 2 971,70 Kčs, na opravy obřadní síně na radnici 35 149,50 Kčs, na údržbu radničních budov 97 727,-Kčs, na páru a energii 70 786,- Kčs, na pohoštění a dary 4 551,- Kčs. Letos havarovalo služební auto značky Volha a musela být pro něj pořízena nová karoserie.

Rozpočet na kapitole 728 - práce a sociální věci - byl upravován v souvislosti se změnou kompetence při výplatách některých sociálních dávek, které během roku přešly z Okresního národního výboru na Městský národní výbor. Proto původní rozpočet této kapitoly 320 000,- Kčs byl posílen o částku 80 000,- Kčs. Byl však vyčerpán jen na 96,6 % částkou 386 217,08 Kčs. Z prostřeků této kapitoly bylo vyplaceno na pohřebné nepracujícím důchodcům 55 723,- Kčs, na pomoc rodinám s dětmi 12 464,-Kčs, na provoz klubů důchodců 32 774,03 Kčs, na podporách starým občanům celkem 285 256,05 Kčs.

Nejvíce finančních prostředků z rozpočtu Městského národního výboru bylo soustředěno na kapitole 739 - místní hospodářství. Z rozpočtu této kapitoly jsou hrazeny výdaje Technických služeb města Kolína a výdaje Městského národního výboru na úseku místního hospodářství a bytového hospodářství. Na kapitole byla původním rozpočtem schválena částka 12 697 000,-- Kčs a během roku ze všech možných zdrojů byla posílena na částku 14 360 361,90 Kčs, ale nakonec byla čerpána jen do 95 % částkou 13 647 460,86 Kčs. Téměř celou tuto částku spotřebovaly Technické služby města Kolína, samotný Městský národní výbor použil jen částky 21 760,- Kčs na výdaje spojené s přestěhováním uživatelů bytů, které byly určeny k modernizaci, a částku 95 702,- Kčs na výkup domu čp. 556/II pro výstavbu tržnice v Kolíně II. a na výkup pozemku ve Štítarech pro výstavbu areálu Svazu chovatelů hospodářského zvířectva.

Technické služby města Kolína, do nichž byla od 1. ledna 1982 začleněna i dosavadní Tělovýchovná zařízení města Kolína, vyčerpaly z kapitoly 739 - místní hospodářství - celkem částku 13 529 999,36 Kčs, přitom jim z rozpočtovaných prostředků propadlo 694 tisíc korun na nerealizované investiční výdaje na dostřešení zimního stadiónu, jak jsem již dříve uvedl. O činnosti Technických služeb města Kolína podrobně píše v kapitole o obchodu a službách.

Kapitola 740 - stavebnictví a komplexní bytová výstavba - je opět dokladem, jak je zpracováván rozpočet Městského národního výboru: původní rozpočet obsahoval na této kapitole částku 50 000,- Kčs, rozpočtovými změnami převodem z rozpočtu Okresního národního výboru byla tato částka zvýšena na 1 201 396,-Kčs a nakonec přečerpána do 103,7 % konečnou částkou 1 245 042,38 Kčs. Prostředků z této kapitoly bylo použito na demolice objektů ve městě /780 tisíc/, na zpracování projektů /213 tisíc korun/na přeložku kabelů k rodinným domkům v Kolíně VI a na jiné investice.

Kapitola 741 - všeobecná pokladní správa - se stala pouze prostředníkem převodů z Fondu rezerv a rozvoje. V původním rozpočtu se neplánovaly na této kapitole vůbec žádné výdaje, během roku sem byly převedeny finanční prostředky na příspěvky, které poskytl Městský národní výbor některým organizacím ve městě, a to: pionýrské organizaci 30 000,- Kčs, městskému výboru Svazu československo-sovětského přátelství 5 000,-Kčs, HIFI klubu Svazu pro spolupráci s armá-

dou 5 000,- Kčs /HIFI klub je klub posluchačů reproduko-
vané hudby, kteří se snaží o maximálně věrnou reprodukci/,
městskému výboru Svazu protifašistických bojovníků 5 000,-
Kčs, TJ Štítary 20 000,- Kčs, TJ Jiskra 10 000,- Kčs,
okresnímu výboru Československého svazu tělesné výchovy
200 000,- Kčs a městskému výboru Socialistického svazu mlá-
deže v Kolíně 20 000,- Kčs.

V kapitole 751 se plánovaly finanční prostředky na fi-
nancování stavby objektů v akci "Z". Původní rozpočet po-
čítal s výdaji ve výši 3 685 000,-Kčs, upravený rozpočet
měl již částku 4 087,123,- Kčs, která však ještě nestači-
la a ve skutečnosti bylo vyčerpáno 4 456 568,83 Kčs. Fi-
nanční prostředky byly vynaloženy na tyto jednotlivé akce:
Mateřská škola v ulici Vrchlického /tak byl označován jeden
ze tří pavilónů mateřské školy pro 360 dětí/ 677 011,93 Kčs,
inženýrské sítě v areálu mateřské školy pro 360 dětí
757 000,- Kčs, energocentrum v areálu mateřské školy pro
360 dětí 899 996,46 Kčs, tržiště Svazu chovatelů drobného
hospodářského zvířectva 69 925,80 Kčs, ubytovna na hřišti
TJ Jiskra v Borkách 469 316,52, kout hygienické očisty
v objektu Okresního ústavu sociální péče na Jiráskově ná-
městí na Zálabí 122 150,60 Kčs, požární nádrž 169 485,10
Kčs, sociální zařízení kina OKO 93 653,67 Kčs, klubovny
pionýrské organizace 238 006,20 Kčs. To všecko byly in-
vestiční výdaje, které dohromady činily 3 496 546,28 Kčs.
Vedle toho byly financovány ještě neinvestiční náklady, a
to na zařízení autocvičiště v Žižkově ulici 396 038,18

Kčs, na pořízení minigolfu pro plavecký stadión 99 016,77
 Kčs, na zařízení pro dostihovou dráhu chrtů Na spálence
 7 967,60 Kčs a úpravu ledové plochy na zimním stadiónu
 457 000,- Kčs. Na financování akcí "Z" poskytl Okresní ná-
 rodní výbor v Kolíně ze svého Fondu rezerv a rozvoje částku
 1 787 000,-Kčs, ze sdružených prostředků Městského národ-
 ního výboru v Kolíně byla použita částka 2 597 000,- Kčs
 a z doplňkových příjmů Městského národního výboru 72 568,83
 Kčs.

Z podrobného rozboru hospodaření Městského národního
 výboru v Kolíně vyplývá, že národní výbor hospodařil s péčí
 dobrého hospodáře a uvážlivě vynakládal svěřené finanční
 prostředky na svou činnost i na činnost organizací, kte-
 ré řídí, na druhé straně pak dbal o to, aby všechny zdro-
 je příjmů byly plně čerpány. Vyrovnaný výsledek hospodaře-
 ní v roce 1982 svědčí o tom, že se mu to po celý rok dařilo.

Na městském národním výboru v Kolíně byl i letos veden
 Fond rezerv a rozvoje který byl dobrou zálohou pro mimořád-
 né potřeby financování některých akcí. Čerpat se z něho moh-
 lo jen po výslovném schválení radou Městského národního vý-
 boru. V letošním roce měl fond k dispozici 4 250 055,52
 Kčs. Kromě výdajů, které jsem již uvedl při čerpání jednotli-
 vých kapitol výdajového rozpočtu, byly i letos z Fondu re-
 zerv a rozvoje poskytnuty příspěvky dětem na pobyt ve ško-
 lách v přírodě v celkové částce 87 410,--. Celkem bylo
 v roce 1982 z Fondu rezerv a rozvoje Městského národního

výboru v Kolíně vyčerpáno 3 885 636,98 Kčs na fondu ke konci roku zůstala ještě částka 364 418,54 Kčs.

Městský národní výbor v Kolíně pokračoval i letos v uzavírání smluv s kolínskými závody a podniky o sdružování finančních prostředků na společné financování některých akcí, zejména dostavby mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV a na její provoz. V roce 1982 bylo nově sdruženo celkem 1 102 751,11 Kčs a na financování společných akcí byla použita částka 5 776 543,- Kčs. K 1.lednu 1982 bylo na účtě sdružených prostředků celkem 13 246 357,66 Kčs, na konci roku na něm zůstalo 8 572 565,77 Kčs. Z toho je pro příští období určeno 7 255 797,- Kčs na výstavbu areálu mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV, 1 255 058,- Kčs na úpravu komunikací a další zřizování veřejné zeleně ve městě a 37 100,- Kčs na úpravu hřiště TJ Kolín.

Na Městském národním výboru v Kolíně i ve všech jeho zařízeních byla ke dni 31.října 1982 provedena inventarizace všeho majetku. Inventarizací bylo zjištěno, že Městský národní výbor spravuje národní majetek v celkové hodnotě 83 080 289,64 Kčs, z toho je hodnota základních prostředků /to je takových předmětů, které mají hodnotu větší než 6 000 Kčs a dobu užívání delší než jeden rok/ 72 890 400,75 Kčs a hodnota předmětů postupné spotřeby 10 189 888,89 Kčs. V den inventarizace měl Městský národní výbor v Kolíně na svých účtech u Státní banky československé, pobočky v Kolíně, finanční prostředky v částce 14 243 092,53 Kčs.

V celkové hodnotě majetku spravovaného Městským národním výborem jsou uvedeny tyto jednotlivé objekty:

O b j e k t	Základní prostředky	Prostředky postup.spotř.
Mat.škola Kmochova ul.	20 535,--	162 452,97
Kutnohorská ul.	33 481,--	167 006,47
Bachmačská ul.	2 368 898,--	182 894,18
Chelčického ul.	1 782 900,--	225 291,44
Voskresenská ul.	4 581 409,--	524 491,88
ul.Rim.Soboty	4 949 905,--	637 879,90
v nemocnici	-,-	12 080,--
pro 360 dětí	525 284,--	1 052 592,96
1. Základní škola	10 472 814,--	729 652,20
2. Základní škola	5 164 227,--	512 309,56
3. Základní škola	6 704 035,--	624 020,01
4. Základní škola	9 234 400,--	826 055,34
5. Základní škola	4 045 347,--	362 261,16
6. Základní škola	6 546 509,--	570 019,76
Základní škola v nemocnici	-,-	16 720,--
7. Základní škola	109 958,--	362 893,--
Školní družina 1.ZŠ	14 809,--	107 845,16
Školní družina 2.ZŠ	1 433 548,--	57 598,91
Školní družina 3.ZŠ	-,-	19 540,33
Školní družina 4.ZŠ	-,-	17 467,--
Školní družina 6.ZŠ	73 304,--	27 853,54
Zvláštní škola	29 590,--	190 987,44
Lidová škola umění	1 404 779,--	717 660,21
Školní jídelna 1.ZŠ	86 999,--	136 538,32
Školní jídelna 2.ZŠ	45 232,--	68 058,83
Školní jídelna 3.ZŠ	63 786,--	61 924,--
Školní jídelna 4.ZŠ	24 062,--	62 570,03
Školní jídelna 6.ZŠ	149 814,--	68 453,50
Jesle v Kourimské ul.	1 009 895,--	253 727,61
Jesle v Tylově ulici	971 642,--	223 021,08
Jesle ve Štítného ul.	1 143 566,--	214 791,75
Kap. 716 - kultura	1 290 099,--	-,-
Kap. 719 - vnitřní správa	6 455 645,75	913 137,95
Kap. 728 - sociální věci	37 700,--	67 724,--
Kap. 739 - místní hospodář.	2 066 828,--	-,-
Kap. 751 - akce "Z"	54 400,--	12 375,--

Přírůstky za jeden rok, od 1.listopadu 1981 do 31.října 1982 představují hodnotu 1 289 762,75 Kčs , naproti tomu úbytky za stejné období 306 826,--Kčs. V přírůstcích představují největší částky základní prostředky v nové mateřské škole pro 360 dětí a v nové 7.Základní škole a nové požární auto dobrovolného požárního sboru za 299 503,75 Kčs.

V úbytcích figuruje především prodaný dům čp. 285 v Kolíně Zálabí, náměstí Svobody v hodnotě 100 720,--Kčs a prodaná mateřská škola ve Veltrubské ulici národnímu podniku Tesla za 54 972,-- Kčs. V přírůstcích není ještě v plné hodnotě obsažena ani nová mateřská škola pro 360 dětí v Kolíně IV, ani nová 7. Základní škola.

Předmětem inventury byly i půjčky, které národní výbor poskytuje občanům na individuální bytovou výstavbu; ke dni inventury byly poskytnuty ve výši 1 834 000,- Kčs. Jde o tak zvané neúročitelné a podmíněčně nenávratné půjčky, to znamená, že občané, kteří dostali takovou půjčku, neplatí z ní úroky a když splní podmínky, půjčka se jim v plné hodnotě odepíše. Tak stát podporuje individuální bytovou výstavbu, na níž se občané sami podílejí.

Inventura byla provedena současně i ve všech zařízeních, která Městský národní výbor řídí. Byl zjištěn tento majetek:

Z a ř í z e n í	Základní prostředky	Prostředky postup.spotřeb
Technické služby	199 782 238,32	3 153 002,94
Městská správa kin	1 883 885,84	546 674,38
Městské kulturní středisko	24 111 244,90	2 521 201,20
Provozovna drobných služeb	5 538,20	27 634,60
C e l k e m	225 782 907,26	6 248 513,12

Když to všecko sečteme, zjistíme, že Městský národní výbor v Kolíně spolu se svými organizacemi spravuje národní majetek v hodnotě vyšší než tři sta třicet miliónů korun. Inventarizační komise nezjistila žádné nesrovnalosti mezi skutečným a účetním stavem, což svědčí o poctivé a přesné práci všech pracovníků, jimž je národní majetek svěřen.

V Ý S T A V B A M Ě S T A

O výstavbě města jsem již psal v kapitole Celoměstský závazek. V této kapitole chci uvést ještě některé údaje o speciálních úkolech výstavby města, jak jsem je získal z různých zdrojů.

Městský národní výbor v Kolíně, jeho odbor výstavby a územního plánování, vedený inženýrkou Jaroslavou Havlíčkovou, se v uplynulém období zaměřil na přípravu výstavby bytů v různých lokalitách města. V popředí zájmů je stále veliká lokalita, nazvaná U Jána, která zabírá celou plochu vymezenou ulicemi Žižkovou, Jaselskou, Polepskou a silnicí od nemocnice k Polepům. Hlavní pozornost a práce odboru byla zaměřena na územní připravenost pro výstavbu bytů v této a v dalších lokalitách města.

Územní připravenost pro výstavbu bytů realizovanou dodavatelským způsobem, při němž je investorem Krajský investorský útvar v Praze, detašované pracoviště v Kolíně, a dodavatelem národní podnik Průmstav, závod Kolín, je zajištěna v měti lokalitách:

1. lokalita - na místě uvolněném demontáží panelárny v Kolíně II.	- blok č.159	-	69 bytů
	blok č.160	-	46 bytů
	blok č.161	-	69 bytů
2. lokalita - centrum	- blok č.116	-	90 bytů
3. lokalita - ulice Pátého května v Kolíně II:			106 bytů
4. lokalita - zálabské přemostí:			
	blok č.5		23 bytů
	blok č.6		14 bytů
	blok č.3		24 bytů
	blok č.4		22 bytů
	blok č.7		17 bytů
	blok č.8		81 bytů
	blok č.9		81 bytů
	blok č.10		81 bytů
5. lokalita - U Jána v Kolíně III.			
na nazemědělských pozemcích			
v I. etapě			798 bytů
v II. etapě			1 018 bytů

Celkem je územní připravenost pro 2 539 bytů.

Územní připravenost pro výstavbu bytů realizovaných svépomocí, kde investorem i dodavatelem je Stavební bytové družstvo pracovníků a občanů pro svépomocnou vý-

stavbu v Kolíně, je zajištěna v lokalitě ulice Vrchlického

v Kolíně IV:	blok A	-	16 bytů
	blok B	-	16 bytů
	blok C	-	16 bytů
	blok D	-	16 bytů
	<u>blok E</u>	-	<u>8 bytů</u>
	celkem		72 bytů.

Tato lokalita je vyčleněna pro potřeby družstva již od roku 1974. Vzhledem k určité stagnaci v práci družstva není pro ně vyhrazováno souvislé území k výstavbě, ale počítá se s tím, že bude družstvo realizovat stavby obytných domů v prolukách nebo na místech domů, které bude nutno z důvodu dožití likvidovat.

Územní připravenost pro výstavbu bytů v rodinných domcích je zajištěna na pozemcích, uvedených ve schváleném již dříve seznamu pozemků vhodných k zástavbě rodinnými domky, v němž je dosud uvedeno 13 stavebních parcel, s jejichž majiteli jedná odbor místního hospodářství a služeb Městského národního výboru ve snaze tyto pozemky získat a nabídnout je žadatelům o přidělní pozemků na stavbu rodinných domků. Odbor místního hospodářství a služeb projednal s majiteli těchto stavebních parcel odprodej jejich pozemků Městskému národnímu výboru. Většina majitelů prohlásila, že sami zahájí stavbu, pouze ve dvou případech se uskutečnil převod pozemku na Městský národní výbor. Aby se tato situace již konečně vyřešila a nezůstávaly ve městě stále nezastavěné parcely, protože jejich majitelé stále odkládají zahájení stavby,

usnesla se rada Městského národního výboru, že v těch případech, kdy majitelé stavebních parcel nezhájí sami stavbu rodinného domku a odmítají pozemek prodat, podá Městský národní výbor návrh na vyvlastnění ve veřejném zájmu.

Jiná územní připravenost pro stavbu bytů v Kolíně zatím není, i když jsou vedena předběžná jednání s Jednotným zemědělským družstvem Křečhoř o uvolnění dožilé třešňovky ve Štítarech pro výstavbu řadových rodinných domků. Dále se připravuje vyhodnocovací studie pro vcelku již zastaralou výstavbu na Zálabí, která by měla vyčlenit plochy, jejichž dosavadní výstavba by byla ponechána na dožití, vyhledat plochy pro dostavbu rodinnými domky a vyznačit ty objekty, kde je možno provádět nástavby a přístavbu vzhledem k tomu, že objekty jsou ještě kvalitní a zástavba není v rozporu se záměry danými schváleným územním plánem města.

Doufejme, že tato připravenost pro výstavbu bytů způsobí v příštích letech větší intenzitu stavební činnosti ve městě, než tomu bylo letos.

Vedle plánu územní připravenosti pro bytovou výstavbu má Městský národní výbor i plán demolic, jehož realizace má připravit podmínky pro další výstavbu ve městě, a to nejen bytovou. Z tohoto plánu byly v roce 1982 provedeny demolice těchto domů: čp. 552/II, 553/II, 554/II, 551/II v Císařovsi, čp. 92/V v Podskalské ulici,

čp. 1/IV, čp. 97/IV a čp. 148/IV v Zahradní ulici.

V roce 1983 mají být provedeny demolice těchto domů: čp. 562/II, čp. 577/II, čp. 555/II, čp. 556/II, čp. 568/II a čp. 550/II v Císařovsi, čp. 11/V v Mlýnské ulici, čp. 168 v Mlýnské ulici, čp. 180/V a čp. 436/V v Podsklalské ulici. Výhledově v roce 1984 se počítá s demolicí těchto domů: čp. 207/V a čp. 208/V v Podskalské ulici, čp. 101, čp. 102 a čp. 104/V na Podskalském nábřeží, čp. 66/IV v ulici Na pobřeží, čp. 55/IV ve Školské ulici, čp. 56/IV a čp. 65/IV ve Školské ulici, čp. 166/V v Okružní ulici a čp. 71 na Štáralce. Jde o objekty stavebně dožilé, jejichž likvidace přispěje ke zlepšení celkového vzhledu města a současně uvolní místo pro novou výstavbu. Demolované objekty v Císařovsi uvolní plochu pro výstavbu tržnice a přístavbu kina OKO, demolované objekty na Zálabí pro plánovanou dostavbu zálabského předmostí.

Další výstavba a růst města je závislý na zdrojích pitné vody, tepla, elektřiny, plynu a jiných. Stále nevyřešenou podmínkou dalšího rozvoje města Kolína zůstává nedostatečná kapacita kvalitní pitné vody. Její spotřeba v Kolíně za posledních osmdesát let vzrostla devatenáctkrát a v posledních letech roste stále rychleji. Vývoj spotřeby pitné od začátku tohoto století ukazuje tento přehled:

v roce 1900	bylo spotřebováno průměrně	8,0	litrů	za vteřinu,
"	1940	16,5	"	"
"	1950	35,4	"	"
"	1960	73,3	"	"
"	1970	107,0	"	"
"	1973	126,0	"	"
"	1978	143,0	"	"
"	1981	150,0	"	"

V letošním roce narůstala spotřeba pitné vody přímo závratným tempem: v únoru 152,5 litrů za sekundu

v dubnu 160,0 " "

v květnu 164,4 " "

v červnu 178,0 " "

Proto se muselo přikročit k regulaci spotřeby, zejména v průmyslových podnicích, neboť z celkového množství pitné vody spotřebují: průmyslové podniky 57 %
obyvatelstvo 40 %
zemědělství a prádelny 3 %.

Tak veliká a stále stoupající spotřeba pitné vody působí zejména v době sucha, jímž se vyznačoval právě letošní rok, mnoho starostí a bezporuchová dodávka vody podle potřeby průmyslových podniků a domácností je výsledkem usilovné práce všech, kteří se na ni podílejí. Zdroje, které má Kolín v současné době k dispozici, mohou jen při pláném využití krýt současnou spotřebu a nemohou vytvářet žádné rezervy.

Městský vodovod čerpá vodu z těchto zdrojů:

Prameniště	v y d a t n o s t	
	průměrná	špičková
Tři Dvory	83 l/s	92,1/s
u Lučebních závodů	50 l/s	69 l/s
u Štítar	17 l/s	17 l/s
C e l k e m	150 l/s	178 l/s

Období sucha v květnu tohoto roku prokázalo, že naše zařízení jsou schopna špičkově vyprodukovat 178 litrů za sekundu. Tento výkon však nelze zajistit trvale bez nepříz-

nivých následků pro zdroje a zařízení. Proto je nezbytné s ohledem na možnosti zařízení zajistit maximální šetření pitnou vodou. Výrazných úspor možno dosáhnout využíváním vody z vlastních zdrojů pro technologické účely v průmyslových podnicích, kde mají vlastní studny, a snížením ztrát únikem vody na poškozených vodovodních zařízeních. Také zlepšená údržba vodovodních zařízení v obytných domech by přinesla velkou úsporu ve spotřebě pitné vody.

Kolín má k dispozici čtyři vodojemy s touto kapacitou:

vodojem Na vinicích	2 100 m ³
vodojem u letiště - starý	4 200 m ³
vodojem u letiště - nový	12 000 m ³
věžový vodojem	450 m ³
	<hr/>
celkem	18 740 m ³

Město je zásobeno pitnou vodou ve třech tlakových pásmech:

v horním - Kolín II a oblast kolem nemocnice z věžového vodojemu a z nového vodojemu u letiště,

ve středním - Kolín I, III a IV ze starého vodojemu u letiště,

v dolním - Kolín V z vodojemu Na vinicích.

Střední tlakové pásmo bude posíleno novým zásobním řadem, který je v současné době budován. Investorem je podnik Středočeské vodovody a kanalizace Praha, dodavatelem národní podnik Vodní stavby, závod Kolín.

Všechna uvedená zařízení v pořizovací hodnotě tři sta třicetmiliónů korun spravují Středočeské vodovody a kanalizace, závod Kolín. Zůstatková hodnota těchto zařízení

je dnes jen 138 miliónů korun, což dokazuje stáří tohoto zařízení. Na údržbu se vynakládá ročně tři a půl miliónů korun. Ze 106 kilometrů potrubí ve městě je 75 % v nevyhovujícím stavu.

V roce 1981 byla zahájena etapová výstavba vodovodu Kolín - Kutná Hora, který spojí vodovodní systémy v obou městech. Celé dílo má být dokončeno v roce 1985. První stavba, která zahrnuje vybudování 5 km dlouhý gravitační vodovod mezi Kolínem a Červenými Pečkami a gravitační řad v ^šprostoru vodojemu u letiště včetně zařízení celé stavby, se již provádí. Tato první stavba bude dokončena 31. října 1983. Druhá stavba zahrne pokračování ve výstavbě gravitačního vodovodního řadu z Červených Peček až k vodojemu na vrchu Sukov. Investiční náklad první stavby je téměř deset miliónů korun.

Kutná Hora má ve svém vodojemu na Sukově dostatek vody a může již nyní uvolnit pro Kolín dvacet vteřinových litrů pitné vody. V dalším výhledu se počítá, že úpravna vody Trojice u Kutné Hory, která zásobuje vodojem Sukov, se rozšíří na 180 vteřinových litrů a také bude upravováno větší množství vody z Vrchlice, což umožní další propojení vodovodního systému na okruh Kolín, Kutná Hora a Čáslav. K tomuto systému se v budoucnosti připojí po rekonstrukci i úpravna vody ve Starém Kolíně, čímž by se využily i další místní zdroje pitné vody. Tyto perspektivy jsou technicky reálné a prakticky výhodné, ale velmi nákladné.

V současné době je třeba šetřit pitnou vodou i všemi druhy energie. Nedostatek uhlí je příčinou problémů v dodávkách elektřiny i dálkového tepla do průmyslových podniků i bytů. Proto byly vydány směrnice, které určují maximálně přípustné teploty ve vytápěných prostorech:

obytné místnosti, učebny, kanceláře	20 - 22° C
zasedací místnosti, hotelové pokoje pro hosty, jídelny, divadla, kina	20° C
učebny a herny v mateřských školách	22° C
vedlejší místnosti, předsíně, chodby, tělocvičny, výstavní sály, kuchyně hromadného stravování	15° C
schodiště	10° C
dílny pro jemnou mechaniku	18 - 21° C
zámečnické a obráběcí dílny, montážní haly pro jemnou montáž	16 - 18° C
montážní haly pro hrubou montáž	12 - 14° C

Střeodočeské plynárny, koncernový závod, zajišťuje v současné době dodávky topných plynů všem kategoriím odběratelů ve své oblasti bez problémů. V průběhu prvního pololetí letošního roku byla v oblasti závodu ukončena změna svítiplynu za zemní plyn a celá oblast závodu, kromě 32 odběratelů na Štáralce, je nyní již zásobována zemním plynem. Závod prováděl letos kontroly těsnosti plynovodní sítě, a to jednak pochůzkou /163 km/, jednak přístrojem Portefid /17 km/, při které byla maximální pozornost věnována stavu plynovodů zejména na přechodech vodotečí, v mostních konstrukcích a v expanovaných místech. Zjištěné úniky byly odstraněny.

Na tepelnou síť rozvodu tepla je v současné době v Kolíně napojeno 300 odběratelů s celkovým požadavkem 230 tun

páry za hodinu při venkovné teplotě mínus 12° Celsia. Zdroj v elektrárně na Zálabí má výkon 140 t/hod. Může tedy dodat jen 61 % potřeby a při dodržení všech parametrů může zajistit celou dodávku jen maximálně do venkovní teploty plus 3° C. Při nižších teplotách dochází ke snižování parametrů, což má vliv na technologii výroby v závodech a organizacích, kam je pára dodávána, a v dalším důsledku pak nemožnost vytápět koncové odběratele. Tato skutečnost nutí organizaci Rozvod tepla vyhlašovat tak zvané regulační stupně v odběru páry, aby byla zajištěna plynulá dodávka všem odběratelům.

Začátkem července byla v podniku Koramo dokončena rekonstrukce parního kotle, jehož pára pomůže také vytápět byty v kolínském sídlišti. Při té příležitosti se konala v Koramu malá oslava, při níž byla zhodnocena těžká a obětavá práce zaměstnanců podniku, kteří museli provádět opravu za provozu kotelny a ještě ji zkrátili o dva měsíce, a také byla zhodnocena pomoc pracovníků sousedního závodu Tatra Kolín a brigádníků z jiných kolínských podniků, kteří se na reknstrukci kotle podíleli.

Ve středu dne 20.ledna 1982 nastala havarie v zálabské elektrárně při výrobě tepla. Spálily se dva transformátory a v důsledku toho byla omezena dodávka tepla do bytů a přerušena dodávka teplé vody. Občané byli ihned informováni o situaci rozhlasem, po drátě a vojenským rozhlasovým vozem, který projížděl ulicemi města. Oprava byla zahájena ihned demontáží shořelých transformátorů. Ve 23 hodin dne 20.ledna dovezli již jeden nový transformátor z Příbrami a v

1 hod. 15 minut dne 21.ledna jej měli pracovníci elektrárny pod vedením mistra soudruha Miroslava Reichla namontován a uvedli jeden z kotlů do plného provozu. Ve 13 hod. dne 21. ledna už montovali druhý transformátor, který opravili pracovníci závodu rozvodu elektrického proudu. Pracovali bez přerušování celou noc, aby závada byla co nejdříve odstraněna. Do večera dne 21.ledna byly již oba kotle zase v plném provozu. Tímto mimořádným úsilím pracovníků Energetických rozvodných závodů, závodu Rozvod tepla a Elektrárny Kolín byla havarijní situace rychle odstraněna. Nepříznivé dopady byly v průběhu noci zmírněny také zvýšenými dodávkami páry do městské sítě z podniku Koramo na úkor jeho vlastní výroby. Výkon těchto zdrojů se zvýšil na tři čtvrtiny normálního stavu. Proto bylo možno částečně uvolnit regulaci spotřeby páry u všech odběratelův dopoledních hodinách platil pro velkoodběratele regulační stupeň č.4, od 14 hod. už regulační stupeň č.3. Dodávka tepla pro byty byla zajišťována, stále však bez dodávky teplé vody. K úplnému likvidování havarie došlo ve večerních hodinách v neděli den 24.ledna 1982.

Ž I V O T N Í P R O S T Ř E D Í V E M Ě S T Ě

Otázky životního prostředí ve městě jsou stále v popředí zájmu orgánů a organizací, především těch, které působí přímo ve městě. Největší zájem o tuto oblast má přirozeně Městský národní výbor v Kolíně, který k tomu účelu zřídil samostatnou komisi pro životní prostředí jako poradní orgán rady Městského národního výboru. Jejím předsedou je teď místopředseda Městského národního výboru ing. Tomáš Sklenář.

Městský národní výbor koordinguje, řídí a sleduje činnost všech orgánů a organizací při zajišťování zdravých životních a pracovních podmínek v našem městě. Dbá na to, aby chemické i jiné závody a organizace realizovaly své plány ozdravných opatření a při jejich plnění využívaly pomoci odborných, kontrolních a inspekčních orgánů i or-

gánů hygienické služby a České technické inspekce ochrany ovzduší v Praze. Této pomoci také využívá Městský národní výbor v Kolíně formou vyžadování odborných posudků k návrhům územních plánů, vymezení pásem hygienické ochrany, využívání vodních zdrojů, využívání rybníků a vodních toků pro rekreační účely. Městský národní výbor spolu s komisí BESIP /to je komise bezpečnosti silniční dopravy/ a ve spolupráci s Veřejnou bezpečností řeší otázky dopravy ve městě, která narušuje životní prostředí a zdravé životní podmínky, především z hlediska ohrožení hlukem, prachem a přepravovanými substráty. Městský národní výbor za pomoci Technických služeb města Kolína ovlivňuje čistotu a pořádek na území města, údržbu a rozšiřování zeleně, likvidaci a využití odpadů všeho druhu.

Funkce národního výboru na úseku péče o životní prostředí je velmi potřebná a důležitá. Podporuje a rozvíjí soutěživost, hnutí socialistických závazků i občanskou a podnikovou iniciativu při udržování i vytváření životního prostředí. Výchova k péči o životní prostředí zaujímá důležité místo v činnosti Městského národního výboru, proto je zařazována každoročně do Jednotného plánu kulturně výchovné činnosti, do výchovy mládeže z hlediska získávání správných návyků chování a jednání v přírodě, při rekreaci, při rozvoji kulturních a sportovních aktivit a nakonec i při samotném chování mládeže ve městě, při jejím přístupu k městské zeleni a úpravě veřejných prostranství. Péče o životní prostředí a výchova ke vztahu k němu bude s postupem času a s rozvojem vědy a techniky nabývat stále více na

důležitosti a výchova ke správnému vztahu k životnímu prostředí musí být zaměřena na děti již nejútlejšího mládí, na dorůstající mládež i na dospělé.

Důležitou součástí životního prostředí je kvalita ovzduší. Ochráně ovzduší ve městě věnuje cílevědomou pozornost především hygienická služba. Zjišťuje, že ovzduší je znečišťováno zejména popílkem a sazemí z průmyslových topenišť obou městských tepláren a dalších průmyslových závodů, ale i z topenišť v domácnostech, jichž je ve městě stále ještě velké množství, přestože naprostá většina bytů v nové výstavbě je vytápěna dálkově. Dalším prudkým znečišťovatelem ovzduší je kysličník siřičitý /SO₂/, vznikající při hoření síry v uhlí. Na znečišťování ovzduší kysličníkem siřičitým se nejvíce podílí podnik KORAMO, obě teplárny a cech číslo 1 Východočeských chemických závodů Synthesia v Kolíně II /bývalé Lučební závody/ při výrobě kyseliny sírové.

V roce 1955 dosahoval prašný spad hodnot v průměru tři až pět set tun na jeden čtvereční kilometr ročně. Řadou realizovaných technických opatření se postupně hodnota prašného spadu až do roku 1975 snižovala. V tomto roce účinnost technických a jiných opatření prakticky vyčerpala a nastalo zvyšování množství prašného spadu. K nárůstu znečišťování ovzduší přispělo pronikavě i zhoršená kvalita spalovaného uhlí i samotný nárůst potřeb energií v rozvíjejícím se průmyslu ve městě. Od roku 1978 se měří prašný spad zvlášť v obytné a zvlášť v průmyslové části /zóně/

a podle hygienických předpisů ministerstva zdravotnictví ČSR je ovzduší hodnoceno jako "kriticky znečištěné. Tabulka ukazuje hodnoty prašného spadu v tunách na 1 km² naměřených v letech 1975 až 1982 sedimentační metodou:

Měřicí místo	1978	1979	1980	1981	1982
Obytná zóna					
ul.Mikoláše Alše	128,1	144,7	160,0	96,5	158,1
1.Základní škola	105,0	134,3	164,7	99,2	175,3
Sluneční ulice	275,-	267,6	244,4	168,2	247,8
Příčná ulice	511,4	619,6	636,7	399,5	813,7
Veltrubská ulice	324,8	335,9	348,8	195,6	335,5
u měst.divadla	312,6	264,7	309,9	283,3	696,1
Husovo náměstí	159,5	211,2	197,6	158,2	206,9
V Opletkách	238,9	367,8	318,2	256,1	303,1
ul.Politických vězňů	425,3	389,8	433,2	334,4	371,5
ul.Josefa Suka	117,2	137,6	121,8	86,8	139,8
Lipanská ulice	101,6	118,2	132,9	84,9	123,7
Kostnická ulice	131,7	130,9	112,5	85,6	94,3
Okružní ulice	286,8	256,9	222,8	239,0	294,9
Průmyslová zóna					
Plynárenská ulice	325,2	219,0	197,2	170,7	218,9
Macharova ulice	213,1	333,7	234,4	193,9	214,7
ul.Boženy Němcové	233,7	303,7	300,5	266,0	267,7

Pólyépská/úlice

Od roku 1980 se ve městě provádí ve třech stanovištích měření průměrné čtyřadvaceti hodinové koncentrace kyslíčnicku siřičitého a poletavého prachu. Stanice jsou umístěny na Riegrově náměstí, u polikliniky a v Písečné ulici a jsou součástí celostátní měřicí sítě. V letech 1980 a 1981 byly stanice ve zkušebním provozu a jejich výsledky nelze ještě plně hodnotit. Po přepočtení výsledků za rok 1982 je

ovzduší při všech třech měřicích stanicích hodnoceno jako kriticky znečištěné kysličníkem siřičitým a pokud jde o znečištění poletavým prachem je ovzduší na Zálabí hodnoceno právě tak jako v Kolíně IV. jako kriticky znečištěné a ovzduší v Kolíně II. jako znečištěné. Na tomto nepříznivém hodnocení se významně podílejí hodnoty naměřené v době od 14. do 29. ledna 1982, kdy v převážné části území České socialistické republiky a tédy i nad územím města Kolína trvala tak zvaná inverze ovzduší a v měřicích stanicích byly naměřeny hodnoty kysličníku siřičitého přesahující až čtyřikrát přípustnou normu a hodnoty množství poletavého prachu překračující dvakrát až třikrát množství povolené hygienickými předpisy ministerstva zdravotnictví ČSR.

Technickými opatřeními realizovanými v roce 1981 v cechu 1. VCHZ Synthesia Kolín /býv. Lučební závody/ došlo k podstatnému snížení exhalací z výroby kyseliny sírové. V průběhu roku 1982 nebylo ani v jednom měsíci překročeno povolené množství vypuštěného kysličníku siřičitého v tak zvaných odplynech z výroby kyseliny sírové. Okresní hygienik nedal souhlas ke spalování odpadů v kotelně cechu, protože by ovzduší města bylo zbytečně znečišťováno některými škodlivinami, přestože z hlediska energetického by spalování odpadů bylo výhodné.

V cechu 2. VCHZ Synthesia byla realizována řada opatření ke snížení exhalací a další jsou ještě v plánu. Z hlediska ovlivňování životního prostředí je nepříjemný pach trimethylaminu z výroby Retacelu; opatřeními v závodě se dají postupně snižovat únik tohoto plynu, který je zdravá neškodný, ale nepříjemně zapáchá.

K podstatnému zlepšení ovzduší ve městě dojde až po vybudování přívodu tepla z Chvaletické elektrárny, po zrušení tzv. staré teplárny v Kolíně IV., a po snížení provozu v nové teplárně na Zálabí. K určitému zlepšení dojde i po uvedení do provozu kotle K5 v nové teplárně, který je již vybaven mechanickým odlučovačem popílku. Čistota ovzduší by měla být kladně ovlivněna i vhodnou skládkou uhlí pro elektrárnu /teplárnu/ v Kolíně na Zálabí, která je předmětem častých stížností obyvatel, bydlících v její blízkosti.

Ovzduší města je soustavně nepříznivě ovlivňováno exhalacemi z topenišť i z výroby v koncernovém podniku KORAMO Kolín, kde poměrně velmi nízké komíny vypouštějí značné množství exhalací, z nichž nejhorší je kysličník siřičitý. Tyto exhaláty obtěžují obyvatelstvo zejména severní části Zálabí. Situace měla být zlepšena plánovanou výstavbou olejářského bloku, kde měl být vybudován i dostatečně vysoký komín, který by umožnil účinné rozptýlení exhalací. Výstavba olejářského bloku však byla v souvislosti s celostátní akcí nerozestavování nových investic pozastavena. Ze závodu koncernového podniku KORAMO Kolín unikají často do ovzduší města i exhalace z oxidace Asfaltů. Pracovníci Krajské hygienické stanice za účasti zástupců podniku a jeho nadřízené složky řešili již zrušení výroby asfaltů v kolínském závodě. Ke dni 30. června 1984 jako k poslednímu termínu má být tato výroba v KORAMU zastavena a převedena do závodu PARAMO v Pardubicích.

Pracovníci Okresní hygienické stanice v Kolíně při

preventivním i běžném hygienickém dozoru v kolínských závodech a podnicích prosazují technická i organizační opatření směřující k ochraně a ke zlepšení ovzduší města. Účastní se i na jedné veliké zdravotnické akci, která v Kolíně teď probíhá. Ve druhém pololetí minulého roku bylo zahájeno vyšetřování některých faktorů zdravotního stavu 150 žáků čtvrtých tříd základních škol v Kolíně zvláštní skupinou odborníků Krajské hygienické stanice v Praze. Na úkolu spolupracují dětští lékaři, učitelé a nemalou část práce v této akci vykonávají i pracovníci Okresní hygienické stanice v Kolíně. Výsledky budou postupně zpracovávány a porovnávány s výsledky podobné akce v městech Mělníku a Kralupech nad Vltavou, které mají podobné podmínky jako Kolín, i směstý ležícími ještě v poměrně čisté oblasti Říčany a Benešovem. V průběhu roku 1982 se pokračovalo v této akci s cílem posoudit vliv ovzduší na zdravotní stav dětí. Vyšetřování dětí je plánováno i na další léta.

Otázka hluku a jeho nepříznivého vlivu v životním i pracovním prostředí města se oproti minulému roku nezměnila. Na hlavních tazích ve městě je hlučnost překračována o 15 až 20 decibelů a při hledání míst pro novou bytovou výstavbu jsou vážné problémy při respektování předpisů na ochranu před nadměrným hlukem. Pro snížení hlučnosti ve městě se budují kvalitnější silnice s asfaltovým povrchem, zavádí se jednosměrný provoz v ulicích, vyhledávají se místa pro nová parkoviště, pro celé město byl již dříve vydán zónový zákaz parkování nákladních vozidel v nočních hodinách atd.

Také Okresní správa Veřejné bezpečnosti, oddělení dopravní služby se podílí na ochraně životního prostředí ve městě jak preventivní činností tak i represí proti nekázní řidičů. Provádělo kontrolu parkování vozidel a zjistilo i několik případů parkování aut na zelených pásích; proti těmto řidičům pak provedlo trestní zásah. Při provádění kontrol příslušníci Veřejné bezpečnosti ve spolupráci s Pomocnou službou Veřejné bezpečnosti zjistili i další nešvar, který se projevuje v našem městě, a to je mytí motorových vozidel na komunikacích. I pro tuto nekázeň byli řidiči stiháni.

Okresní hygienická stanice, odbor hygieny práce sleduje soustavně kvalitu pracovního prostředí v průmyslových závodech, a to metodou preventivního i běžného dozoru. Při preventivním dozoru sleduje plánovanou novou výstavbu a rekonstrukce a uplatňuje své požadavky směřující k vybudování vhodného a zdravého pracovního prostředí. Přitom zejména sleduje otázky hlučnosti, osvětlení pracoviště, čistotu pracovního ovzduší a kvalitu odpadu z výroby, případně odpadních vod. V uplynulém období sledovala okresní hygienická stanice pracoviště s rizikem olova, rtuti a trichloretylenu. Letos sleduje přednostně pracoviště s benzenem a jeho homology, tj. vlastní lakovny. Současně sleduje i novelizaci rizikových pracovišť. Ke dni 31. prosince 1981 bylo v kolínském okrese 294 rizikových pracovišť s 3 007 pracovníky. Při prověrkách rizikových pracovišť se zjišťuje, že

dříve běžná rizika změnou technologie výroby postupně pomíjejí a naopak vzrůstá počet pracovišť s rizikem hlučnosti. U nemocí z povolání lze sledovat v posledních letech klesající tendenci.

V současné době se jeví opět nedostatek pitné vody, je jí málo i v dosavadních zdrojích v jímacích územích, takže závod Středočeské vodovody a kanalizace využívá plně i kapacity studní, v nichž voda nemá potřebnou kvalitu a úprava vody nemůže zatím škodlivé látky likvidovat. Projednávají se zásady ochrany jímacích území vodovodů pro Kolín, rozsah ochranných pásem a způsob zemědělského hospodaření v těchto pásmech tak, aby nebyla ohrožena kvalita a zdravotní nezávadnost pitné vody. Situace v zásobování města pitnou vodou se zlepší až propojením vodovodního systému kutnohorského s kolínským.

Podnikem, který má významně přispívat k udržování životního prostředí ve městě, jsou Technické služby města Kolína, které ovlivňují životní prostředí zejména třemi úseky své činnosti: úpravou a rozšiřováním veřejné zeleně, odvozem odpadků a údržbou a čištěním komunikací.

Veřejná zeleň v životním prostředí zejména ve městě má veliký význam. Je producentem kyslíku, ovlivňuje vlhkost vzduchu, snižuje prašnost i hladinu hlučnosti.

Technické služby města Kolína se starají především o údržbu a úpravu parků a stále rozšiřují jejich upravené části. Letos započaly s velikou úpravou Kmochova ostrova

aby mohl sloužit jako místo krátkodobé rekreace občanům našeho města. V areálu zálabských Borků upravily nově prostor u bývalého přívozu v rozsahu 7 500 m². Potěšitelné zlepšení nastalo i ve využívání celé oblasti Borků, kde vhodnou propagací bylo docíleno, že denně sem chodí děti ze zálabských mateřských škol na procházky, sportovní třídy 6. Základní školy, žáci učňovských středisek a mnoho sportovců a občanů zde sportují. Borky konečně zase začínají plnit své poslání.

Odvoz pevných domovních odpadků je prováděn podle vypracovaného harmonogramu, který se již tak zaběhl, že na tomto úseku není vážnějších nedostatků. Horší situace nastává při odvozu takových odpadků, které se nemají dávat do popelnic a kontejnerů. Zaběhl se již způsob, že Technické služby města Kolína přistavují podle předem stanoveného kalendářního plánu na určená místa ve městě valníky, do kterých občané mohou svážet takové odpadky. Stále je však dost takových občanů, kteří nevyčkají, až bude valník do jejich obvodu přistaven, a odpad vyvezou kdykoliv a kamkoliv. A tak je stále kolem města dost divokých skládek, zejména v příměstských lesích. Toto znečišťování okolí města způsobuje také to, že vlastně v celém okolí města nejsou zřízeny opravdové skládky odpadků, kam by občané své drobné odpadky, které se v každé domácnosti časem nahromadí, odvážet legálně. Skládky v Kolíně je jen jedna, a to na Vinicích. Je určena především pro Technické služby, které tam vysypávají své Kukavozy. Občané sem těžko mohou odpadky vozit, i když přístupová cesta je nyní upravena, je to

z města daleko a do kopce, pro kolečka a dvoukolky, na kterých občané odpad vyvázejí, je to špatně dosažitelné. Situace je ještě nyní zhoršována tím, že v důsledku úsporných opatření ve spotřebě pohonných hmot jsou v roce 1982 přistavovány valníky na odpad na určená místa jen třikrát v roce, zatímco ještě vloni byly přistavovány čtyřikrát. Nebudou také vyprazdňovány během týdne, jako tomu bylo dříve, ale jen přivezeny a pak po skončení doby určené k pobytu valníku na stanoveném místě. Vyhláškou Městského národního výboru byl povolen chov drobného hospodářského zvířectva ve městě. Je nutno počítat s tím, že množství odpadků se tím zvýší.

Technické služby města Kolína spravují komunikace ve městě a mají povinnost je čistit. Nejvíce potíží s údržbou komunikací je v zimních měsících, kdy sníh a náledí narušují bezpečnost jízdy a chůze. Přes abnormální počasí zimy 1981/82 se podařilo vcelku úkoly zvládnout, vozovky byly udržovány sjízdné, chodníky u soukromých domů byly majiteli domů čištěny a sypány. Potíže byly s některými organizacemi, které tyto povinnosti, udržovat schůdné chodníky před svými objekty, neplnily. Pochvalu zaslouží národní podnik Soja a Tatra na Zálabí, které po celé zimní období své chodníky udržovaly v pořádku. Vozovky poškozené vlivem mrazů jsou postupně Technickými službami ve spolupráci a za pomoci podniku Stavby silnic a železnic v jarních měsících opravovány.

K čištění komunikací mají Technické služby města Kolína dva samosběrné zametací vozy a dva vozy kropicí, kte-

rých se používá také k mytí vozovek s uzavřeným povrchem /především asfaltových, například dlážděnou komunikaci nelze mýt proudem vody, protože by podmáčela/. Tato čisticí technika, kterou mají Technické služby k dispozici, by při plném využití vystačila k čištění celého města. Ovšem omezený příděl pohonných hmot v roce 1982 umožnil její využití jen z 33 %. Vznikají tedy na tomto místě starosti, jak pořádek a čistotu komunikací ve městě udržet.

Se životním prostředím úzce souvisí i pořádek na veřejných prostranstvích, v parcích a sadech. Dohledem nad dodržováním pořádku v Kolíně je pověřeno pět pochůzkových hlídačů z řad důchodců. Jejich práce je velmi svízelná. Narážejí na nepochopení občanů, při zákrocích jsou často zesměšňováni a je jim vyhrožováno ze strany občanů.

Životní prostředí v Kolíně je značnou měrou narušováno prováděním nezbytně nutných výkopů a překopů komunikací. Technické služby stanoví ve všech případech povolení překopů přísné podmínky udržování pořádku a zejména uvedení komunikace do původní stavu po dokončení prací. S tím jsou však potíže, práce s výkopem trvají dlouho a také s uvedením komunikace do původního stavu nikdo nespíchá, a tak často velké úseky komunikací jsou v neschůdném stavu.

V roce 1980 přijala rada Městského národního výboru v Kolíně opatření k ochraně životního prostředí ve městě, které mělo deset bodů. V červnu 1982 se k těmto deseti bodům vrátilo plenární zasedání Městského národního výboru, opět je schválilo jako dále platné a přidalo k nim ještě

jeden bod. Uvedu nyní stručně obsah těchto opatření a jejich dosavadní plnění:

Úkol č.1. Nepřipustit výstavbu kotelen na uhlí bez účinných odlučovačů popílků. - Požadavek účinného odlučovače popílků u nově budovaných a navrhovaných kotelen je trvale prosazován při projednávání výstavby těchto zařízení jak při územním, tak i stavebním řízení. Odbor výstavby Městského národního výboru pro stavbu bez tohoto zařízení nevydá vůbec stavební povolení. Rovněž okresní hygienik důsledně sleduje plánované rekonstrukce kotelen na pevná paliva a prosazuje příslušná opatření k ochraně životního prostředí.

Úkol 2. Zlepšovat čištění ulic a chodníků. V místech zvýšeného znečištění v Kolíně IV a v Kolíně V zajistit čištění komunikací přednostně. - Tento úkol se daří plnit Technickým službám města Kolína jen částečně, protože má krácené příděly pohonných hmot, k plnému využívání strojového parku přidělené limity nestačí. Příděly pohonných hmot neberou zřetel k tomu, že se rozrůstá strojový park, takže využití strojů je vlastně stále nižší, což na druhé straně zase plně odporuje zásadám hospodárného využívání techniky. Technické služby mohou v podstatě provádět jen částečné čištění komunikací zametacím strojem. O čištění chodníků nelze vůbec mluvit, na to nemají Technické služby žádný stroj a k ručnímu čištění mají jen jednu pracovní sílu, která s ohledem na věk a zdravotní stav sotva stačí zamést chodník před radnicí.

Úkol č.3. Prohloubit dozor nad čistotou komunikací s cílem snížit znečišťování ulic převážnými materiály /uhlím, pís-

kem, výkopovou zeminou, zrním atd/. - Městem probíhá intenzivní nákladní doprava. Sypké materiály při neodborném a nadměrném uložení na vozidlech, při přeložení vozidel a nepřiměřené jízdě padají a znečišťují vozovky zejména v zatáčkách. Technické služby samy nemohou postihovat vináky, ale při zjištění takových případů jejich pochůzkoví inspektoři označují poznávací značky aut, která vozovku znečišťila, dopravnímu inspektorátu Veřejné bezpečnosti, které provede trestní řízení proti odpovědným řidičům. Přes tato opatření jsou vozovky ve městě zejména na hlavních tazích často doslova posypány, vozidla to rozjíždějí, vítr to zvedne a lidé to se vzduchem vdechují.

Úkol č.4. Zpřísnit dozor nad dodržováním výkopového řádu s cílem zabránit znečišťování ulic při zemních pracích. - V roce 1982 bylo vydáno 110 povolení k záboru veřejného prostranství, chodníků, ulic, pro účely stavební údržby přilehlých objektů. To ovšem významně zhoršuje životní prostředí ve městě, protože na takových místech se skládají sypké stavební hmoty, které nejsou nijak zajištěny, nebo vybourané materiály a pod. Při dnešním způsobu práce tam pak tyto látky leží dlouho a zábory veřejných prostranství jsou také dlouhodobé. Nyní, kdy se prosazuje modernizace bytů ve staré zástavbě, můžeme očekávat takových dlouhodobých záborů více, pokud nebudou práce prováděny rychle a šetrně k životnímu prostředí města. Dalším znečišťovatelem města jsou časté výkopy a překopy ulic. I když se kázeň stavebních podniků při provádění výkopů zlepšila, výkopy jsou označovány jménem firmy, která práce provádí,

i bezpečnostní zajištění výkopů je lepší, zůstává stále ještě mnoho nedostatků při konečné úpravě chodníků a vozovek po výkopech, jak jsem již dříve uvedl.

Úkol č. 5. Rozšiřovat a zkvalitňovat nízko i vysokou zeleň. Rozšiřování veřejné zeleně je prvořadým úkolem Technických služeb města Kolína, které na tomto úkolu spolupracují s občanskými výbory. Technické služby dodají požadované sazenice, občanské výbory zajistí výsadbu a další údržbu, zalévání, ořezávání atd. V roce 1982 dodaly Technické služby občanským výborům 1 258 okrasných keřů, 137 stromů a 2 470 keřových růží. Dále zaměstnanci Technických služeb vysadili 21 350 květin dvouletek a letniček, 32 vzrostlých stromů a 387 keřů.

Úkol č.6. Ve spolupráci s podnikem Středočeské vodovody a kanalizace a Okresní hygienické stanice prosazovat opatření ke zlepšení zásobování obyvatelstva pitnou vodou z hlediska její kvality i množství. - Odbor výstavby Městského národního výboru trvale sleduje otázku zajištění kvalitní pitné vody pro město. Pracovníci Okresní hygienické stanice minimálně čtyřikrát v roce sledují kvalitu vody ve vodovodní síti města a namátkově prověřují kvalitu vody před úpravou. Rovněž hodnotí výsledky rozborů vod prováděných podnikem Středočeské vodovody a kanalizace.

Úkol č.7. Ve spolupráci s Veřejnou bezpečností prohlubovat opatření ke snižování dopravního hluku. - V letech 1978 a 1979 vypracovala Okresní hygienická stanice mapu hluku z pozemní dopravy na vybraných komunikacích města. Šetření a výpočty prokázaly, že 2 metry od fasád domů na hlavních ko-

munikacích jsou ekvivalentní hladiny hluku 76 až 80 a někde i nad 80 decibelů. Situaci ve městě na hlavním průjezdu měl zlepšit plánovaný obchvat města silnicí číslo I/38, který však nebyl a jak věci vypadají nebude realizován. Město se tak dostává do velmi svízelné situace. Na místo obchvatu se plánuje rozšíření dosavadního průjezdu městem komunikací I/38 na čtyřproudou vozovku, což jistě zlepší průjezd městem, ale hlukovou situaci nevyřeší. Pro snížení hluku z dopravy se budují ve městě kvalitnější silnice s asfaltovým povrchem, zavádějí se jednosměrné ulice, vyhledávají a budují nová parkoviště. Také dopravní inspektorát Veřejné bezpečnosti se podílí na plnění tohoto opatření. Během roku 1982 zadrželo ve městě 1 001 osvědčení o technickém průkazu motorových vozidel, z toho 18 pro nadměrné kouření a znečišťování ovzduší. Na pokutách za přestupky v silničním provozu vybral v roce 1982 částku 281 130,-Kčs.

Úkol č.8. Při územním plánování považovat ochranu před nadměrným hlukem za jeden z významných faktorů ovlivňujících územní řešení. - Územní řízení již na úrovni územních záměrů jsou prováděna v těsné spolupráci s Okresní hygienickou stanicí. V místech, která jsou zatížena hlukem, je dbáno, aby negativní vliv byl technickým řešením minimalizován.

Úkol č.9. Občanské výbory vést k tomu, aby ve spolupráci s odborem výstavby a Technickými službami města Kolína dále rozšiřovaly a nově budovaly dětská hřiště, zejména na sídlišti. - Výstavba dětských hřišť v prostoru sídliště je omezena nutností budovat tato zařízení jen mezi domovními bloky, protože až do bezprostředního okolí obytných domů zasahuje zemědělský půdní fond /česky řečeno: pole/. V sou-

časné době jsou již jen minimálně uplatňovány požadavky na nová dětská hřiště. Pro rok 1983 plánují vybudování dětských hřišť jen občanské výbory čísl. 70, 74, 82 a 83. Z celkového počtu 83 občanských výborů vybuvovalo dosud dětská hřiště 28 občanských výborů, celkem 35 hřišť. Součástí dětských hřišť jsou i pískoviště; 50 občanských výborů zřídilo dosud 72 dětských pískovišť ve městě. Ve vnitřním městě nejsou žádná z těchto dětských hřišť nebo pískovišť.

Úkol č.10. Ke zlepšení stravování školních dětí prosazovat opatření k rozšíření školních jídelen a organizační opatření ke zlepšení při výdeji jídel. - Stav školního stravování jsem podrobně popsal v kapitole Školství této kroniky. Stručně řečeno, stravování předškolních dětí je na dobré úrovni, složitější situace je ve stravování dětí základních škol, kde kapacita vyvařoven ani jídelen nestačí. Městský národní výbor plánuje rekonstrukci dosavadního pavilónu školní družiny a jídelny při 1. Základní škole tak, aby tento pavilón sloužil jen potřebám stravování. Nepříznivá situace je je současně v Kolíně IV, proto Městský národní výbor prosazuje výstavbu školní jídelny a 6 tříd u Zvláštní školy v Kolíně IV., O výstavbě u Zvláštní školy nebylo však dosud rozhodnuto.

Úkol č.11. Zpřísnit dohled nad znečišťovateli ovzduší ve smyslu zákona č. 35/1967 Sb. a prováděcích předpisů. - Agendu ochrany ovzduší provádí odbor školství a kultury Městského národního výboru. Protože nemá odborné pracovníky, svěřil tuto práci na základě dohody o činnosti externímu

pracovníkovi. Jeho povinností je každý rok do 15. března vypracovat předpis poplatků za znečišťování ovzduší a provádět příslušné kontroly a měření. V roce 1982 činil předpis těchto poplatků:

Elektrárně Kolín - Zálabí	300 232,--Kčs
VCHZ Synthesii Kolín	57 986,--Kčs
Vojenské správě budov	1774,--Kčs
Pražským cihelnám v Kolíně	734,--Kčs
Stavebním izolacím Kolín	39 930,--Kčs
	<hr/>
c e l k e m	400 656,--Kčs

V porovnání v roce 1981 nastalo snížení úniku škodlivin v Zálabské elektrárně, a to nikoliv v důsledku nějakých opatření ke snížení tohoto úniku, ale pro omezení výroby páry a odstavu topenišť v letních měsících. Z toho důvodu je jim vyměřený poplatek nižší o 68 166,--Kčs. Zvýšení úniku kysličníku siřičitého nastalo ve výtopně Východočeských chemických závodů a jejich poplatek je vyšší o 50 591,--Kčs. Na základě provedeného měření v národním podniku Stavební izolace, závod Isol Kolín IV., byl zjištěn únik kysličníku uheknatého přesahující přípustný o 35,6 kg za hodinu, a proto jim byl předepsán poplatek; tím se také zvýšil počet znečišťovatelů, jimž je předepisován poplatek, z ložských čtyř na pět, předepsané poplatky jsou v souhrnu proti roku 1981 letos vyšší o 22 642,--Kčs. Finančních prostředků z tohoto zdroje bylo také letos použito ke zlepšení životního prostředí města financováním nové zeleně a na poskytnutí příspěvků školním dětem na pobyt ve školách v přírodě.

Městský národní výbor na svém zasedání dne 20. dubna 1982 schválil novou vyhlášku o chovu drobného hospodářského zvířectva v Kolíně, která se nutně musí dotknout i úrovně životního prostředí ve městě. Dosud platná vyhláška z roku 1977 vymezovala přesné hranice ve městě, kde směli občané chovat drobná hospodářská zvířata, a kde platil zákaz tohoto chovu. Ve snaze o důkladnou ochranu objektů škol, jeslí, zdravotnických zařízení a ve smyslu zásady, že chov slepic, husí, kachen, králíků apod. nepatří do města a je ho možno připustit opravdu jen v okrajových částech města, byla tehdy vymezena velká souvislá plocha města, kde byl chov zakázán. Nové nařízení z roku 1982 má sice v preambuli uvedeno, že s ohledem na ochranu životního prostředí obytné části města a na zvýšenou ochranu zdraví obyvatel atd., ale nové nařízení ve svých důsledcích musí nutně vést ke zhoršení životního prostředí přinejmenším vytvářením podmínek pro vyšší výskyt hlodavců /myší, krys a potkanů/, jichž je ve městě i tak stále dost, a produkováním velkého množství hnoje z rozšířeného chovu, který nebude všude zužitkován ke hnojení zahrádek, ale vyvážen na divoké skládky.

Ve snaze podpořit chov drobného hospodářského zvířectva jako jednoho ze zdrojů výživy, je nové nařízení benevolentní a vymezuje přesně jen oblast vnitřního města ohraničenou ulicemi Mostní, Politických vězňů, Sokolskou /od náměstí Rudé armády po areál pivovaru/ a celou ulici Školskou, kde se chov zvířectva nepřipouští. Dále se zakazuje chov v "sídlištní zástavbě", ale co je to sídlištní zástavba, se nijak neurčuje. Na zvláštní povolení odboru místního hospodářství

Městského národního výboru /tedy nikoliv odboru, který má na starosti zdravotnictví a ochranu životního prostředí/ umožňuje nová vyhláška chovat drobná hospodářská zvířata i na pozemcích přiléhajících k areálům jeslí, mateřských škol, základních škol, zdravotnických zařízení a zařízení veřejného stravování. Nové nařízení dále říká, že způsob chovu musí být v souladu s právními předpisy, ale neříká, s kterými, a stanoví všeobecně další podmínky: nebude chovem narušeno životní prostředí, chov bude umístěn v dostatečné vzdálenosti od sousedních obytných budov /tato vzdálenost také není určena/, chov bude udržován v čistotě a bude zajištěna likvidace hnoje nezávadným způsobem. Zdá se mi, že toto nové nařízení má mnoho neujasněných míst a formulací, které mohou být v budoucnu příčinou sporů a stížností občanů. Ke zlepšení životního prostředí tato vyhláška evidentně nepřispěje.

Elementem ovlivňujícím životní prostředí ve městě je bezesporu i sběr druhotných surovin. Jeho organizace v Kolíně není stále na dobré úrovni. Například stále ještě není vykupováno sklo, čímž na jedné straně uniká velké množství cenné suroviny, která se vaváží na skládky odpadu, a na druhé straně vytváří se obyvatelům stále velké problémy s likvidací nepotřebných lahví. Sklo se zatím vykupovalo v Kolíně jen v omezeném množství ve sběrně v Jateční ulici. Když se dnes napíše, že se sklo vykupovalo jen v omezeném množství, znamená to, že kdykoli jste přišel se starým sklem do sběrně, tak ho právě nevykupovali. Nákup potřebných kontejnerů

pro výkup skla plánují Sběrné suroviny v Kolíně až na rok 1984, a může být každý ubezpečen, že v roce 1984 žádné kontejnery na sběr skla v kolínských sběrnách ještě nebudou, leda by se stal zázrak, ve který nevěřím.

V současné době jsou v Kolíně tři sběrný podniků Sběrné suroviny: sběrna v Bezručově ulici v Kolíně II, umístěná v prostoru výměňkové stanice, která vykupuje jen starý papír a textil, sběrna na Zálabí a sběrna v Jateční ulici.

Dvakrát za rok, vždy na jaře a na podzim, jsou v Kolíně vyhlašovány tak zvané "železné neděle". To Technické služby města Kolína vyznačí na území celého města vhodná místa pro dočasné skládky, kam mohou občané navést staré železo. Technické služby pak sběr odvezou do sběrný. V roce 1982 byly tyto sběry konány na jaře 13. a 14. března a 29. a 30. května a na podzim byly stanoveny také dva termíny tohoto mimořádného krátkodobého sběru starého železa.

V prvním pololetí letošního roku bylo v Kolíně v celém městě sebráno 1 118 014 kg starého papíru, 56 285 kg textilu, 838 522 kg železného šrotu a 117 982 kg barevných kovů. Za celý rok 1982 bylo v Kolíně sebráno 2 404 059 kg starého papíru, 107 762 kg textilu, 1 598 047 kg železného šrotu a 226 080 kg barevných kovů.

V E Ř E J N Ý P O Ř Á D E K V E M Ě S T Ě

V této kapitole chci popsat situaci v letošním roce ve městě Kolíně na úseku páchání trestné činnosti, porušování veřejného pořádku a dopravní kázně. Údaje zde jsou uvedeny nejen za samotné město Kolín, ale i jeho nejbližší okolí, které je zahrnuto do obvodu Obvodního oddělení Veřejné bezpečnosti v Kolíně.

Během roku 1982 bylo v tomto obvodu spácháno celkem 472 trestných činů, což je o 84 trestné činy více, než loni a o dvě stě případů více, než v roce 1980. V letech 1979 a 1980 kriminalita v Kolíně prudce klesla, v roce 1981 naopak prudce stoupla a v roce 1982 je v podstatě na úrovni roku 1978. Ze 472 spáchaných trestných činů bylo 367 objasněno, což je 77,7 %.

Také počet spáchaných přečinů v letošním roce prudce vzrostl, dokonce proti roku 1981 o 95 %, téměř na dvojnásobek. V roce 1982 bylo v obvodu Kolína spácháno 518 přečinů, z nichž bylo jen 245 objasněno, tj. je 47,2 %. Zatímco v letech 1980 a 1981 byl ještě zaznamenáván pokles počtu přečinů, rok 1982 znamená nebyvalý vzrůst této trestné činnosti. Pokud jde o obsah této trestné činnosti, jsou stále a ve větším počtu páchany krádeže jízdních kol, nedostatečného zboží a součástí motorových vozidel. Novými jevy v této trestné činnosti posledních dvou let jsou krádeže benzínu a nafty z nádrží volně zaparkovaných aut a krádeže domácího zvířectva. Tento stav není jen kolínskou raritou, vzestup trestné činnosti je zaznamenáván v celém Středočeském kraji.

Další trestnou činností je páchaní přestupků. Příslušníci Veřejné bezpečnosti pokutovali v blokovém řízení v kolínském obvodě letos 1 228 osob za spáchání přestupků proti veřejnému pořádku a vybrali od nich částku 98 180,-Kčs na uložených pokutách. Také přestupků stále přibývá a proti roku 1981 se jejich počet letos zvýšil o 70 %. Současně se také zvýšila přísnost orgánů Veřejné bezpečnosti při trestání těchto přestupků přímo na místě v tak zvaném blokovém řízení, neboť na pokutách bylo letos vybráno o 80 % více, než loni. Na páchaní přestupků proti veřejnému pořádku má stále větší vliv alkohol. Pod vlivem alkoholu je stále páchano nejvíce násilných činů, vandalství a jiných druhů porušování veřejného pořádku.

Vedle orgánů Veřejné bezpečnosti se zabývá trestáním

osob za spáchané přestupky proti veřejnému pořádku Správní komise pro přestupky při komisi veřejného pořádku Městského národního výboru. Letos měla také více práce, než v minulých letech. Projednala celkem 134 případů, to je o 59 více, než loni. Uložila v 54 případech pokuty v celkové výši 9 850,- Kčs, to je v průměru téměř dvě stě korun za jeden přestupek. Největší počet přestupků spáchali kolínští občané proti socialistickému soužití v sousedských vztazích /87/, prudce se zvýšil počet přestupků rodičů, kteří nezajistili školní docházku svých dětí a počet případů opilství. Z celkového počtu projednávaných případů spáchali mladiství /to je osoby do 18 let/ celkem 17 přestupků. Ne každé projednání spáchaného přestupku před Správní komisí končí uložením trestu pokuty. Správní komise může vedle pokuty do pěti set korun uložit trest veřejné důtky, napomenutí anebo může za dostatečný trest pro občana považovat samotné projednání případu před komisí, aniž by uložila některý z těchto tří trestů.

K veřejnému pořádku patří i požární bezpečnost. V roce 1982 bylo v samotném městě Kolíně deset požárů, při nichž vznikla celková škoda za 31 000,- Kčs. Jde tedy vesměs o malé požáry. Požáry byly letos v těchto objektech: na skládce v Kolíně IV., Starokolínská ulice, v kanceláři Okresního podniku služeb v Kolíně III., Zahradní ulice 45, v sociálním zařízení v Kolíně V., Podskalské ~~nábřeží~~ nábřeží, v kravíně Státního statku v Kolíně VI, v bytě v Kolíně II., Dělnická ulice čp. 740, ve sklepě v Kolíně II, ulice Míru čp. 670, shořel televizor v bytě v Kolíně II, Bachmač-

ská ulice, a tři osobní auta. Pět z tohoto počtu požárů bylo zaviněno nedbalostí či nepozorností, z toho tři zavinili kuřáci, jeden požár způsobily děti, ve čtyřech případech byl příčinou požáru špatný technický stav /televizoru a motorových vozidel/.

Městský národní výbor v Kolíně spolu s jinými organizacemi se snaží čelit trestné činnosti občanů a mládeže preventivními opatřeními, zejména výchovnými akcemi pro mládež. V rámci preventivně výchovného působení na děti a mládež se pořádají ve školách prvního i druhého stupně různé besedy a přednášky. Ve vyšších ročnících v hodinách občanské nauky a ve třídnických hodinách se pravidelně organizují besedy s pracovníky soudu a prokuratury o příčinách trestné činnosti a o ochraně socialistického majetku. Pro rodiče pořádají takové besedy s odborníky soudů, prokuratury a Veřejné bezpečnosti i ze zdravotnictví sdružení rodičů a přátel školy. Na každé škole působí výchovný poradce, který je rodičům nápomocen při řešení případných výchovných problémů s dětmi, zejména dospívající mládeže. Zvláštní pozornost se věnuje výchově dětí v neúplných rodinách, dále výchově dětí a mladistvých, kteří se již dopustili nějaké trestné činnosti, kteří se vracejí z dětských domovů, domovů mládeže nebo z výkonu trestu do rodin. Na tomto úseku je důležitá spolupráce Městského národního výboru i všech ostatních orgánů s občanskými výbory. Sledují se vlivy, které mládež ohrožují, a preventivní opatření se provádějí individuálně ve spolupráci se školami, Veřejnou bezpečností, prokuraturou, soudem, zaměstnavateli aj. Při tom se využívá plně místní znalosti občanských výborů.

výborů. Na poradách s řediteli škol se provádějí rozborů trestné činnosti dětí a mládeže a velká pozornost se věnuje zanedbávání školní docházky dětí a docházky do zaměstnání mladistvých.

Součástí veřejného pořádku je i pořádek v dopravě. Nad doržováním pořádku v dopravě bdí orgány Veřejné bezpečnosti, které v Kolíně letos uložily 1 700 pokut za dopravní přestupky.

Velikým problémem je v Kolíně stále parkování motorových vozidel, zejména ve vnitřním městě. Na náměstí Obránců míru je již snad patnáct let zakázáno parkování, ale stojí tam stále plno aut, protože je tam vyhrazené parkoviště před radnicí a před budovami Okresního národního výboru. Toho využívají motoristé, a parkují na náměstí, i když nemají s činností těchto orgánů nic společného. Městský národní výbor ve snaze usměrnit parkování motorových vozidel ve vnitřním městě, zřídil před veřejnými budovami vyhrazená parkoviště, označená značkou "Reservé" s vyznačením počtu aut, kolik jich na tom kterém vyhrazeném parkovišti najednou může parkovat. Na těchto vyhrazených parkovištích smějí parkovat jen auta, jejichž majitelé, ať soukromníci nebo organizace, mají povolení, vydané Městským národním výborem. Povolení, právě tak jako parkoviště, jsou označována velkými písmeny A, B, C atd, a jenom vozidla, označená písmenem A smějí parkovat na vyhrazeném parkovišti A, atd. Za povolení označené jedním písmenem vybírá Městský národní výbor roční poplatek 200 Kčs. Vedle povolení, označených písmeny z počátku abecedy, vydává i povolení, označené písmenem X, které opravňuje majitele vozidla parkovat

na kterémkoli z vyhražených parkovišť. Poplatek za takové povolení činí 300,-Kčs ročně. Zásobovací vozidla jsou označena písmenem Z a poplatek za vydání takového povolení je stanoven částkou 10,- Kčs. V roce 1982 vybral Městský národní výbor za vydaná povolení celkovou částku 29 780,- Kčs. Vypadá to složitě, ale funguje to. Samozřejmě, že vyhražených parkovišť využívají i řidiči, kteří nemají žádného z uvedených povolení. Když je náhodou na vyhraženém parkovišti volné místo, nebo když je tam sice obsazeno všecko, ale jedno vozidlo se tam ještě vejde, šup, a už tam stojí řidič, který právě potřebuje zaparkovat, neboť řidiči motorových vozidel je národ drzý. Když ho nikdo nechytne, má vyhráno.

Š K O L S T V Í

Pro kolínské školství byl rok 1982 rokem slavným a významným. Byly v něm dokončeny a otevřeny dvě nové školy, které ovlivnily kritický stav základního a mateřského školství ve městě velmi významným způsobem.

V pondělí dne 30.srpna 1982 byl otevřen nový školní pavilón ve Voskresenské ulici na sídlišti, který je základem 7. Základní školy v Kolíně, a areál předškolní výchovy, mateřská škola pro 360 dětí v Kolíně IV., ohraničený ulicemi Vávrovou, Vrchlického a Jeronýmovou. Byla to událost pro školství v Kolíně opravdu závažná, neboť situace jak základních tak i mateřských škol v našem městě byla v našem městě opravdu kritická.

V základním školství v posledních patnácti letech se každým rokem zvětšoval nedostatek vhodných učeben tím po-

měrem, jak každoročně rostl počet dětí ve školách, zatímco kapacita škol zůstávala stejná. Nejhorší situace byla právě v novém sídlišti v Kolíně II, kde v té době ročně přibývalo až 300 i 500 bytů. Přibývalo tak i dětí školou povinných a nová škola se nestavěla ani dosavadní nerozšiřovala, ačkoli se o tom stále jednalo. Jak jsem již uváděl ve své kronice vloni i předloni, nedostatek učeben se řešil nejprve zřizováním provizorních učeben: rušily se odborné učebny, kabiny, družiny mládeže, přepažovaly se chodby a ze všech takto získaných místností se zařizovaly provizorní učebny. Po druhé Československé spartakiádě v roce 1966 zakoupil Městský národní výbor v Kolíně dřevěný spartakiádní pavilón, umístil jej ve Smetanově ulici za Městským divadlem a zřídil v něm dvě provizorní učebny, říkalo se tomu "školička". Tím dosáhl počet provizorních učeben čísla 22; když byla "školička" v roce 1978 zbořena v souvislosti se stavbou budovy okresního výboru KSČ, klesl počet provizorních učeben na 20. Další prostory pro provizorní učebny se už ve městě nenašly, a tak nedostatek učeben se musel řešit zavedením vyučování na dvě směny: dopoledne se v jedné učebně učí jedna třída, odpoledne druhá. Má to ovšem nepříznivý vliv na pedagogickou práci, zdraví dětí, hygienu atd, ale jiné řešení nebylo. V roce 1978 bylo zavedeno vyučování na dvě směny ve všech třídách třetího ročníku a za dva roky bylo nutno je rozšířit ještě na třídy druhého postupného ročníku. Nakonec směnovaly třicet čtyři třídy a v nich se na dvě směny učilo na tisíc dvěstě žáků. To snad byla dosud nejhorší situace v historii kolínského školství. Přitom se téměř po dvě desetiletí vedla jednání o nutnosti výstavby nové kompletní školy.

Škola v sídlišti, dnes označovaná jako 1. Základní škola v Bezručově ulici, byla postavena v roce 1963 a po tomto roce se v ní ještě po několik let stavěly spojovací chodby mezi jednotlivými pavilony. Již tehdy, v roce 1963 byla malá, a tak se hned uvažovalo o přístavbě ještě jednoho, třetího školního pavilónu. Pamatuji se, že to bylo někdy v roce 1965 nebo 1966, kdy v radě Městského národního výboru tehdejší předseda předložil již projekt pavilónu o 18 třídách ve čtyřech podlažích. Trvalo pak šestnáct let, v nichž si muselo kolínské školství vytrpět svou kalvárii, než se někdo kdesi smiloval, a postavil pavilón o deseti třídách, který dnes stojí. A přitom samozřejmě si vytvořil i slávu mecenáše kolínského školství, vlastně spasitele, který v tak krátkém termínu pavilón postavil. Dva a půl roku čas pro tak nevelkou stav^{bu} příliš krátký termín není. Mnohem později to vyjádřil na plenárním zasedání předseda MěstNV správně, když řekl: /cituji ze zápisu/ „Těžko by se hledalo řešení, kdyby se díky iniciativě Průmstavu nepodařilo v posledních třech letech postavit 25 tříd“. Tady je řečeno, na kom záleží, zda a co se bude v Kolíně stavět. Šestnáct let odmítal Průmstav stavět v Kolíně školu, nyní svou iniciativou kolínské školství zachraňuje.

Od začátku výstavby sídliště se plánovaly v tomto prostoru dvě úplné základní školy. Byla postavena jen jedna, druhá měla stát v západní části sídliště mezi posledními obytnými bloky a vodárenskou věží. Od výstavby školy v tomto prostoru se pak upustilo, protože by její stavba zabrala opět značnou plochu kvalitní zemědělské půdy, a tehdy se již se zemědělskou půdou lépe hospodařilo než dříve.

A tak se po léta nic na úseku výstavby nové školy nedělo, jen se asi v roce 1969 začalo jednat o stavbě nové školy v prostoru u Ja^selské ulice na pozemku, kde bývalo bulharské zahradnictví. Pamatuji se přesně, že jsem se k situování školy v tomto prostoru vyjadřoval jako vedoucí odboru školství Okresního národního výboru v roce 1970, navrhoval jsem tehdy, aby škola byla situována dále od frekventované Jaselské ulice. O stavbě této školy se jedná dodnes, opět již nejméně dvanáct let, a nikdo z kompetentních činitelů nemůže říci, kdy vůbec bude stavba školy zahájena. Přitom z rozboru situace, který byl několikrát zpracováván a předkládán, je zřejmo, že přístavby k různým pavilónů mohou jen situaci v základním školství v Kolíně poněkud zlepšit, ale vůbec ne vyřešit. Výstavbou nových školních objektů musí být totiž nejen odstraněno vyučování na dvě směny, ale nahrazeny i dosavadní provizorní učebny, získány potřebné odborné učebny, kabinety, sborovny, musejí být získány místnosti pro školní družiny mládež, pro školní jídelny, tělocvičny. A v neposlední řadě musejí být výstavbou nových škol nahrazeny již dožívající školní budovy staré sto dvacet let, které už pomalu dosluhují. To vše přístavby jednotlivých školních pavilónů vyřešit nemohou. Přesto musí být v této situaci Kolín vděčen aspoň za těch nových deset tříd v právě dokončeném školním pavilónu. Proto bylo také jeho otevření opravdu slavnostní.

Dopoledne o desáté hodině se sešli pozvaní hosté, zástupci orgánů a organizací před novým školním pavilónem ve Voskresenské ulici. Přítomni byli i zástupci kraje, tajemník Krajského výboru KSČ v Praze soudruh Václav Šindelář a

místopředseda Středočeského krajského národního výboru soudr. ing. J. Kakos, delegáti Okresního výboru KSČ v Kolíně vedoucí tajemník OV KSČ s. Josef Říha a tajemník pro ideologii s. Josef Zeman. Slavnost zahájil předseda Městského národního výboru v Kolíně s. Jindřich Hušek a slavnostní projev přednesl s. Josef Říha. Po přestřižení pásky si hosté a přítomní občané prohlédli novou školu.

Stavba tohoto školního pavilónu, který byl původně plánován jako součást 1. Základní školy, byla zahájena v srpnu 1980 s několika měsíčním zpožděním. Stavba pokračovala poměrně rychle a k jejímu včasnému dokončení přispěl sdružený socialistický závazek, uzavřený mezi podnikem Průmstav, Krajským investorským útvarem a Městským národním výborem. Pavilón je třípodlažní, je v něm deset učeben, kabinety, sborovna, šatny a jiná zařízení; je tam i byt pro školníka. Protože 1. Základní škola v Bezručově ulici je největší kolínskou školou a nových deset tříd by ji ještě značně zvětšilo, uvažovalo se nejprve o připojení tohoto pavilónu ke 2. Základní škole v Kmochově ulici. Od tohoto úmyslu bylo upuštěno, když bylo rozhodnuto postavit vedle tohoto desetitřídního pavilónu ještě jeden o patnácti třídách, a byla zřízena nová, v pořadí již sedmá základní škola a tento nový pavilón je jejím základem, zatím jen s nižším oddělením, to je s prvním až čtvrtým postupným ročníkem. Po dokončení druhého pavilónu, jehož stavba již byla zahájena, bude nová 7. Základní škola ve Voskresenské ulici již úplná. Uvedení do provozu třeba ještě neúplné 7. Základní školy zlepší současnou situaci v Kolínském školství natolik, že od 1. září 1982 se snižuje

směnové vyučování na polovinu, to znamená, že v novém školním roce bude směnovat již jen jeden postupný ročník

Odpoledne ve 13 hodin téhož dne byl slavnostně otevřen areál mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV., Jeronýmova ulice. Ke slavnostnímu otevření vyhrávala Městská hudba Františka Kmocha právě tak, jako před pěti lety, kdy dne 1.června 1977 byl proveden slavnostní výkop ke stavbě tohoto rozsáhlého objektu. Slavnost, která se konala za krásného slunného letního dne, byli přítomni totiž hosté, kteří se dopoledne zúčastnili otevření nové školy ve Voskresenské ulici. Slavnost zahájil místopředseda Okresního národního výboru s. Miloslav Šíma a slavnostní projev přednesl předseda Městského národního výboru v Kolíně s. ing. Jindřich Hušek.

Stavba této mateřské školy pro 360 dětí je jedinečná nejen ve Středočeském kraji, ale patrně i v celé ČSSR, především svým rozsahem a svým vybavením. Měla vyřešit mnohaletý katastrofální nedostatek míst v kolínských mateřských školách pro děti zaměstnaných matek. Nejhorší situace byla v druhé polovině sedmdesátých let, kdy vrcholila populační exploze po opatřeních v sociální politice strany a vlády po XIV.sjezdu KSČ /v Kolíně se narodilo nejvíce dětí v roce 1974 a v roce 1977 byla situace v mateřském školství v Kolíně nejhorší/. Každoročně bylo nutno odmítat několik set dětí, pro které nebylo v mateřských školách místa, a jejichž matky proto nemohly jít do zaměstnání. Zájem rodičů o umístění dětí v mateřských školách byl tehdy tak veliký, že jej nemohlo uspokojit ani několik mateřských škol, které byly

tehdy v Kolíně poměrně rychle za sebou stavěny, adaptovány a otevírány: v roce 1962 mateřská škola v Chelčického ulici na Zálabí, v roce 1965 mateřská škola národního podniku Tesla Kolín ve Štítarech /adaptovaná ze zrušené malotřídní základní školy/, v roce 1966 mateřská škola národního podniku Tatra Kolín v Bezručově ulici v Kolíně II, v roce 1973 mateřská škola ve Voskresenské ulici v Kolíně II, v roce 1977 mateřská škola v ulici Rimavské soboty v Kolíně II. Ale to vše ještě nestačilo. Proto se kolínské závody sdružily s Městským národním výborem v Kolíně a pustily se společně do dvou adaptací a do dvou staveb nových mateřských škol. Národní podnik Strojbal spolu s národním podnikem Potravin v krátké době adaptoval bývalou vilu Veletovských v Kmochově ulici čp.258 na pěknou mateřskou školu pro děti svých zaměstnanců a otevřel ji v roce 1978. Okresní ústav národního zdraví adaptoval na svou mateřskou školu obytnou vilu čp. 478 v ulici V břízách v Kolíně II a uvedl ji do provozu v roce 1979.

Ale to všechno ještě nestačilo, některé děti vozili rodiče nebo závody do mateřských škol mimo Kolín, do Chotouchova, Konárovic, Sendražic a Jestřabí Lhoty. Proto se uvažovalo o stavbě nových mateřských škol. Pustily se do toho opět kolínské závody spolu s Městským národním výborem. Jedna mateřská škola se naplánovala přímo v areálu závodu Kablo-Kolín, ke stavbě se sdružily tři závody, vedle Kablo ještě národní podnik Průmstav a závod Železniční opravny a strojírny ČSD Kolín; škola byla uvedena do provozu v listopadu 1979.

Ke stavbě velikého areálu mateřské školy pro 360 dětí se sdružilo původně 23 kolínských závodů, podniků, ústavů a organizací a spolu s Městským národním výborem v Kolíně se pustilo do stavby v akci Z. Náklad na stavbu převyšoval

částku dvaceti miliónů korun, a proto její schválení muselo být projednáno ve vládě České socialistické republiky. Vláda stavbu v březnu 1977 však neschválila a celá koncepce stavby musela být přepracována, stavba rozdělena na několik menších staveb, které měly být prováděny etapově a které pak jednotlivě již podléhaly jen schválení v radě ONV, popřípadě KNV. Jednotlivé etapy stavby měly být stavěny, dokončovány a uváděny do provozu postupně. To byl ovšem ohromný nesmysl, protože stavbu nebylo možno ve skutečnosti provádět jinak, než jako celek, vždyť například pavilón tříd nemohl existovat bez hospodářského pavilónu nebo bez energetické ústředny, topírny atd. Aby bylo vyhověno předpisu, byla stavba rozdělena formálně na sedm etap: první tři etapy vytvářely stavby tří samostatných pavilónů, každého o čtyřech třídách pro celkem 120 dětí, a aby nesmyslné předpisy byly ještě s větší pilností dodrženy, byly na naléhání orgánů Středočeského krajského národního výboru označeny jednotlivé pavilóny jako samostatné mateřské školy: mateřská škola Vávrova ulice, mateřská škola Vrchlického ulice, a mateřská škola Jeronýmova ulice. Čtvrtou etapu tvořila stavba hospodářského pavilónu, pátou etapou byla stavba energostanice, šestá a sedmá etapa pak byla určena na výstavbu vnitřních a vnějších komunikací, inženýrských sítí a úpravu celého vnitřního prostoru v objektu. Rozdělení stavby na etapy bylo skutečně jen formální a od začátku se stavba stavěla jako jeden celek. Třebaže trvala celých pět let, je velkým úspěchem spolupráce kolínských průmyslových a jiných závodů s městským národním výborem i obětavosti kolínských občanů, zejména rodičů malých

dětí, kteří na stavbě pilně pracovali jako brigádníci. Stavba sama nebyla bez problémů. Zmíním se aspoň o dvou největších. Když se začaly kopat základy pro stavbu energostanice, ukázalo se, že je tam tolik spodní vody, že základy by vyžadovaly mnohem větších nákladů, než se počítalo, protože by se musela vybudovat hluboká betonová vana a v ní stavět. Energostanice měla stát původně na druhé straně Vávrovy ulice v sousedství tak zvaného "internátu", který užívá 3. Základní škola; počítalo se, že tento "internát" bude vytápěn později právě z této energostanice, protože dosud je vytápěn vlastním kotlem. Pro těžkosti se zakládáním stavby byla energostanice vystavěna na jiném místě, což si vyžádalo nemalé změny v projektové dokumentaci celé stavby. Druhý vážný problém se týkal opět této energostanice. Původní projekt počítal s připojením celého školního areálu na parovodní topení s vybudováním výměňkové stanice. Ukázalo se však, že nové párovodní potrubí bude v tomto prostoru vybudováno až po roce 1985 a že by tedy pro školu nebylo teplo. Proto bylo rozhodnuto vybudovat místo výměňkové stanice vlastní teplárnu na zemní plyn; to však vyžadovalo opět novou projektovou dokumentaci, zajistit výstavbu kotelny na zemní plyn a jiné změny v projektech. Vše se nakonec s pomocí závodů podařilo překonat a celý objekt mateřské školy dnes v celé své kráse stojí.

Příprava stavby trvala několik let. Nejdříve bylo třeba shromáždit finanční prostředky. Každý ze závodů, zúčastněných na stavbě si určil, kolik míst v budoucí mateřské škole si vyhrazuje pro děti svých zaměstnanců, a potom složil ve třech letech na účet Městského národního výboru v Kolíně finanční

částku rovnající se násobku 65 000 Kčs /tato částka se rovnala stavebnímu nákladu propočtenému na jedno dítě/. Jednotlivé závody se zúčastnily výstavby mateřské školy takto:

Podnik, závod, ústav	Počet míst	Finanční příspěvek Kčs
Automatizace železniční dopravy - AŽD	4	260 000
ČKD, odštěpný závod Tatra Kolín	50	3 250 000
Československé čokoládovny, závod SOJA Kolín	6	390 000
Holešovické elektrárny, závod elektrárna Kolín	4	260 000
FRIGERA, národní podnik Kolín	80	5 200 000
Chemoprojekt Kolín	2	130 000
JEDNOTA, spotřební družstvo	10	650 000
KARA, závod Starý Kolín	15	975 000
KORAMO, koncernový podnik Kolín	40	2 600 000
LAKTOS, závod Kolín	5	325 000
Lihovar Kolín	5	325 000
Obchodní tiskárny Kolín	40	2 600 000
Okresní správa spojů v Kolíně	20	1 300 000
Okresní ústav národního zdraví	5	325 000
Pekárny Kolín	4	260 000
Restaurace a jídelny Kolín	5	325 000
ČSD - stanice Kolín	10	650 000
Státní spořitelna Kolín	2	100 000
Státní statek Kolín	3	195 000
Stavební izolace Kolín	5	325 000
Strojbel Kolín	10	650 000
VCHZ - Synthesia Kolín	30	1 950 000
Závody elektrotechn.zařízení	5	325 000
C e l k e m	360	23 370 000

Během stavby došlo ke změně ve struktuře podílů jednotlivých účastníků, když podnik Tatra Kolín snížil svůj původní požadavek sta míst na polovinu a současně snížil i svůj finanční prostředek. Bylo třeba přesvědčit některé závody, aby zvýšily svou účast a získat nové účastníky výstavby. I to se podařilo a nakonec měly zájem o účast ještě další závody, které už nebylo možno do společné výstavby zařadit. Pouze se přibral těsně před koncem stavby kolínský provoz Drubežářských závodů s jedním místem a závodů Restaurace a jídelny v Kolíně byla účast z původních pěti míst rozšířena na sedm.

Složení základního účastnického podílu však povinnost závodů při stavbě školy nekončila. Garantem výstavby se stal národní podnik FRIGERA, který vyčlenil ze svých zaměstnanců soudruha Jaroslava Kosíka jako stavbyvedoucího. FRIGETA jako garant stavby určila pak pro každý zúčastněný závod opět podle klíče závislého na počtu míst v budoucí mateřské škole úkoly v brigádnické pomoci na stavbě a pomoci technikou.

Základní montáž budov bylo nutno provést dodavatelským způsobem. Tady je třeba pochválit národní podnik Konstruktivu, který svým závodem Montostav Praha-Stodůlky provedl v krátkém čase montáž všech staveb. Ostatní práce už se prováděly svépomocí a byly tak zachovány všechny podmínky, určující akci Z. Závody, které se zúčastnily výstavby, se nyní účastní spolu i na provozu mateřské školy. Pedagogický personál dodal podle příslušných předpisů, platících pro všechny závodní mateřské školy, odbor školství Okresního národního výboru, ostatní provozní personál /uklízečky, kuchařky, školníka, zahradníka, topiče atd./ zajišťují ze svých

zaměstnanců zúčastněné podniky. Také platí ročně alikvotní příspěvky na provoz školy.

Zajištění výstavby i při vší ochotě podniků nebyla lehká záležitost. Podniky vždy nemohly splnit včas své závazky, i když projevovaly dobrou vůli. Zejména se jim nedařilo vždy podle plánů zajišťovat potřebné pracovní síly. Největší úsilí vynaložil na stavbu národní podnik FRIGERA, který nesl od začátku až do konce odpovědnost za celou stavbu. V druhé polovině výstavby se každý měsíc scházely podniky na kontrolních dnech, které řídil tajemník pro ideologii OV KSČ soudruh Josef Zeman. Na těchto kontrolních dnech se zajišťovala součinnost všech účastníků výstavby i včasné dokončení stavby. Zde se projednávaly i různé návrhy na způsob budoucího provozu a jednání o nich nebylo lehké, protože šlo o naprosto nový způsob provozu mateřské školy za takového velikého počtu zúčastněných závodů a za tak velikých rozdílů mezi účastí jednotlivých závodů. Nakonec se s porozuměním všech podařilo problém vyřešit tak, jako jsem již uvedl, a provoz tak veliké školy je zajištěn.

Ke slavnostnímu otevření byl celý areál mateřské školy zcela dokončen včetně vnitřního zařízení, úpravy venkovských prostor i vnitřních komunikací. Pouze příjezdové komunikace, zejména ulice Vávrova a Jeronýmova nebyly ještě upraveny. Na prostranstvích mezi třemi pavilóny jsou dětská hřiště, brouzdaliště a celý prostor je zastavěn dětskými herními prvky, které v celku představují pohádku o Dlouhém, Širokém a Bystrozrakém. U hlavního vchodu na prostranství před hospodářským pavilónem je umístěno sousoší představující učitelku

hrající se s dětmi od akademické sochařky Evy Springerové z Prahy.

Kolínské závody věnovaly tímto areálem mateřských škol veliký dar našemu městu a jeho malým dětem. Dne 1.zářím 1982 se areál mateřské školy zaplnil poprvé drobotinou. V Kolíně tak po mnoha letech zas bylo vyhověno všem rodičům, kteří chtěli svěřit své děti mateřským školám, a všechny maminky těchto dětí mohly nastoupit do zaměstnání.

Dne 7.zářím 1982 se konalo plenární zasedání Městského národního výboru v Kolíně, na němž byly vyhodnoceny kolínské závody i jednotlivci za pomoc při výstavbě areálu mateřské školy pro 360 dětí. Čestná uznání převzali zástupci závodů: FRIGERA, TATRA, KORAMO, OTK, SYNTHESIA, KARA Starý Kolín, Okresní správa spojů, Jednota, Strojbal, Restaurace a jídelny, SOJA, LAKTOS, Lihovar, Okresní ústav národního zdraví, Stavební izolace, Automatizace železniční dopravy, Elektrárny Kolín, Středočeské pekárny, Státní statek Kolín, Chemoprojekt, Státní spořitelna a Drubežářské závody. Z jednotlivců byli vyznamenáni: stavbyvedoucí s.Jaroslav Kosík, Zdeňka Volfová, Přemysl Horáček, P.Paseka, L.Pochmanová a M.Holečková. Vyznamenání převzali i soudruh J.Vostřel a Fr.Zalabák z FRIGERY a ing.L.Malina z TATRY.

Nová škola byla letos otevřena také ve Starém Kolíně, kde dosavadní neúplná základní škola byla rozšířena na úplnou osmitřídní školu. Nyní už nebudou děti, které navštěvují vyšší stupeň základní školy, to je pátý až devátý postupný ročník, jezdit ze Starého Kolína do škol v Kolíně, budou chodit do školy doma. Tím bude pomoheno i kolínským školám.

Školní rok 1981/82 proběhl bez zvláštních událostí. U nejnižšího stupně výchovných zařízení - jeslí - které však nejsou zařazeny do úseku školství, ale zdravotnictví - nedošlo v tomto školním roce k žádným změnám. V šesterých jeslích je nadále 229 míst, na než lze přijmout až o 20 % dětí více, to je 275 dětí, ale letos na konci roku jich bylo ve všech kolínských jeslích jen 249. Těchto 229 míst bylo letos v průběhu školního roku 1981/82 využito v průměru jen na 72,9 %, to je v posledních třech letech nejnižší míra využití: ve školním roce 1979/80 byly jesle využity ze 77,8 %, 1980/81 ze 73,9 %. Přitom je stále větší rozdíl mezi mírou využití jeslí ve správě Městského národního výboru, které byly letos využity ze 76,7 %, a závodními jeslemi, které letos vykázaly jen 69,1 % využití základní kapacity. Na začátku školního roku 1982/83 podali rodiče 435 žádostí o umístění dětí v jeslích a všechny byly kladně vyřízeny, ještě 14 míst zůstalo neobsazených. Zájem rodičů o umístění dětí v jeslích tedy klesá; příčinou je vyšší životní úroveň mladých rodin, kde se mohou na čas vzdát příjmu ze zaměstnání matky, zvláště kde jsou v rodině aspoň dvě děti a kde tedy matka pobírá po dva roky pět set korun měsíčně rodinného přídatku. Přestože zůstávají teď každoročně v jeslích neobsazená místa a jedno jeselné zařízení bylo prozatímně přeměněno na oddělení mateřské školy, požaduje Okresní národní výbor v Kolíně, aby se po vzoru Kutné Hory zřizovaly mikrojesle aspoň pro 30 dětí, ale závody neprojevíly o tato zařízení zájem. Mikrojesle, jak vyplývá již ze samotného názvu, jsou zřizovány pro malý počet dětí, průměrně pro pět dětí, v adaptovaných bytech. V kutné Hoře jsou v provozu již řadu

let, osvědčily se a pomohly jim svého času řešit nedostatek míst v normálních jeslích, ale my v Kolíně se bez nich obešli.

Zdá se, že jeselná zařízení v Kolíně mají dnes dostatečnou kapacitu, která plně uspokojuje nároky rodičů, ale s růstem města se musí počítat do budoucnosti i s další výstavbou jeslí. Národní podnik Tesla, který měl před několika lety zájem o postavení jeslí v akci Z v prostoru vedle tehdejšího staveniště areálu mateřských škol pro 360 dětí v Kolíně IV a jemuž Okresní národní výbor nedal tehdy souhlas /tentýž Okresní národní výbor, který dnes vyžaduje a svými usneseními prosazuje novou výstavbu jeslí/, chce v nejbližší době zřídit vlastní jesle s jedním oddělením pro 20 dětí v areálu své mateřské školy ve Štítarech. Stavem kapacity jeslí se zabývala letos rada ONV i MěstNV. Rada ONV požadovala, aby Městský národní výbor v Kolíně vybudoval ve spolupráci se závody do roku 1985 jeselné zařízení pro 60 dětí a zdůvodňovala tento požadavek potřebou umístit v jeslích nejméně 23 % dětí jeselného věku /to je do tří let/. Rozbor však ukázal, že toto procento je v Kolíně již nyní vysoko překročeno. V Kolíně se rodí v posledních letech průměrně 410 dětí ročně. Když uvážíme kapacitu všech jeslí ve městě /to je 229 míst/, pak stačí pro 28 % dětí jeselného věku ve městě, když však vezmeme skutečný stav 249 dětí, které byly ku konci tohoto roku ve všech kolínských jeslích umístěny, pak dostaneme výsledek, že 30 % všech dětí jeselného věku je umístěno v jeslích. Proto rada MěstNV rozhodla, aby se připravila projektová dokumentace pro stavbu jeselného zařízení pro 60 dětí tak, aby stavba mohla být zahájena kdykoli po roce ~~1985~~ 1985.

V mateřském školství trvaly ještě ve školním roce 1981/82 staré nedostatky, které vyplývaly z malé kapacity mateřských škol ve městě Kolíně, přestože v posledních letech bylo uvedeno do provozu několik nových mateřských škol, jak jsem uvedl již dříve. Čekalo se však na velkou mateřskou školu pro 360 dětí v Kolíně IV, která byla otevřena až začátkem nového školního roku 1982/83. Ve školním roce 1981/82 bylo v provozu 12 mateřských škol, 5 závodních a 7 spravovaných Městským národním výborem /tak zvaných územních/. Bylo v nich 1 160 míst a na tento počet bylo přijato 1 272 dětí. Ale ani to nestačilo, a tak muselo být opět jako v předešlém školním roce jedno oddělení jeslí ve společném předškolním zařízení mateřské školy a jeslí v ulici Rimavské Soboty provizorně změněno na třídu mateřské školy pro tříleté děti a navíc ještě sborovna v mateřské škole ve Voskresenské ulici byla přeměněna ve třídu. To ovšem sebou přineslo řadu problémů, jako nedostatek místa v šatnách, v hygienických zařízeních, potíže s ukládáním dětí ke spánku a nedostatek prostorů pro tělesnou výchovu. Přes tento veliký zájem o umístění dětí v mateřských školách, který si vyžádal popsané zvláštní opatření, nebyla opět ani základní kapacita všech mateřských škol v Kolíně /to je 1 160 míst/ během školního roku zcela využita, ale jen na 84,8 %, a opět zařízení spravovaná Městským národním výborem vykazala vyšší využití / 89,2 % / a závodní nižší / 77,4 % /.

Nový školní rok 1982/83 přinesl na úseku mateřského školství mnoho nového v souvislosti s uvedením do provozu velké mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV. Protože zde

vznikla nová velká kapacita, bylo přikročeno k nové úpravě kapacit v dosavadních mateřských školách, které byly v posledních letech maximálně překročovány. Okresní hygienik nařídil snížit dosavadní překročování kapacit mateřských škol o 167 míst. Ke změně došlo i v ~~novém~~ poměru počtu míst v závodních mateřských školách a ve školách spravovaných Městským národním výborem, když Městský národní výbor postoupil mateřskou školu ve Veltrubské ulici národnímu podniku TESLA Kolín. Po těchto změnách se upravila struktura mateřských škol v Kolíně na začátku školního roku 1982/83 takto:

Mateřská škola	Počet odděl.	Kapacita	Povolené překročení kapacity
ulice Rimavské Soboty	4	120	6
ulice Kmochova	2	50	-
ulice Bachmačská	3	100	-
ulice Kutnohorská	2	50	-
ulice Chelčického	4	110	6
ulice Voskresenská	4	130	5
nová škola pro 360 dětí	12	360	-
n.p.TESLA - Štítary	4	120	-
- Veltrubská ul.	2	50	-
n.p.TATRA - Bezručova ul.	4	130	-
n.p.STROJOBAL - Kmochova ul.	2	60	6
Okr.ústav nár.zdraví	2	55	-
n.p. KABLO KOLÍN	2	60	10
Celkem : 13 mateř.škol	47	1 395	33

S povoleným překročením bylo možno přijmout do všech mateřských škol v Kolíně 1 428 dětí. Tento počet míst byl napl-

něn téměř zcela, zbylo pouze 26 volných míst na mateřské škole pro 360 dětí, které však byly ještě na počátku školního roku obsazeny.

Výstavbou a uvedením do provozu nového zařízení mateřské školy pro 360 dětí na začátku školního roku 1982/83 nepřibýlo v celkové síti mateřských škol ve městě nových 360 míst, ale po všech těch úpravách v jednotlivých mateřských školách jen 156. Ve školním roce 1981/82 bylo v Kolíně ve dvanácti mateřských školách 1 272 míst, nyní je ve třinácti školách 1 428 míst. Opatření, která byla provedena hlavně v těchto starších malých mateřských školách však byla nutná, protože školy byly v posledních letech soustavně dětmi přepřevány a provoz byl v nich ztěžován a nakonec byla ohrožena i hygienická pravidla.

Rozmístění dětí do mateřských škol pro školní rok 1982/83 bylo v důsledku změn ve struktuře škol mnohem komplikovanější a obtížnější než v předcházejících letech. Městský národní výbor musel uvolnit mateřskou školu ve Veltrubské ulici, kterou převzal podnik Tesla a obsadil dětmi svých zaměstnanců. Po dohodě se závody, které se účastní na provozu mateřské školy pro 360 dětí v Kolíně IV, přesunul Městský národní výbor děti rodičů, zaměstnaných v těchto podnicích, které byly dosud v různých mateřských školách, spravovaných národním výborem; to se ovšem neobešlo bez nespokojenosti a stížností rodičů, kteří měli dosud děti v mateřských školách v blízkosti svého bydliště, a teď museli s dětmi jezdit do kutnohorského předměstí třeba ze Zálabí.

Pro nový školní rok 1982/83 zařadil Městský národní vý-

bor do svých mateřských škol nových 374 dětí a tím kladně vyřídil všechny podané žádosti rodičů o umístění dětí do mateřských škol v Kolíně, kromě deseti dětí, jejichž matky jsou doma na mateřské dovolené. Závody si do svých mateřských škol zařadily děti podle vlastních rozhodnutí, a to včetně nové školy pro 360 dětí v Kolíně IV.

Na základních školách ve městě se ve školním roce 1981/82 ještě mnoho nezměnilo. Zavádění nového způsobu výchovy a vzdělávání, které bylo zahájeno před šesti lety a postupuje každým školním rokem o jeden ročník výše, postoupilo v tomto školním roce již do šestého postupného ročníku.

Kapacitní možnosti kolínských škol zůstaly stejné, jako v předešlých letech. Ve všech šesti základních školách bylo v tomto školním roce /na jeho konci/ celkem 4 012 žáků, z toho počtu na 1. Základní škole v Bezručově ulici 1 212, na 2. Základní škole v Kmochově ulici 611, na 3. Základní škole ve Školské ulici 645, na 4. Základní škole v Kutnohorské ulici 752, na 5. Základní škole v Mnichovické ulici 386 a na 6. Základní škole v Ovčárské ulici 406. Z tohoto celkového počtu je 342 dětí přespolních.

Ze všech žáků na kolínských školách prospělo 3 933, z toho 510 s vyznamenáním, 58 neprospělo a 19 nebylo klasifikováno; 50 žáků dostalo sníženou známku z chování. Touto sníženou známkou z chování bylo trestáno mimo jiné i záško-
láctví. Městský národní výbor projednával v tomto roce 18 případů hrubšího zanedbání školní docházky a v sedmi přípa-

dech, kde nepomohl ani dohled nad výchovou dětí v rodinách, umístil děti v Dětském domově.

V tomto školním roce dokončilo školní docházku 574 žáků, z toho 153 v devátých a 421 v osmých a nižších ročnících. Na střední školy byli přijati 293 žáci, 50 z devátých a 243 z osmých ročníků. Do středních odborných učilišť s maturitou bylo přijato 28 žáků, do učebního poměru bez maturity 240. Šest žáků odešlo ze školy ihned do pracovního poměru a pět případů nebylo do konce školního roku uzavřeno.

Po celý školní rok 1981/82 trval nedostatek učeben, jako v předchozích letech. Proto zůstalo na stejné úrovni i směnové vyučování ve všech druhých a třetích ročnících. Uvedení do provozu nově zřízené 7. Základní školy ve Voskresenské ulici s deseti učebnami poněkud zlepšilo situaci v základním školství v Kolíně na začátku školního roku 1982/83. Vyučování na směny bylo zúženo jen na druhé ročníky. Počet učeben ve všech sedmi základních školách ve městě stoupl na 123, v nich se bude nyní vyučovat 132 tříd. Na začátku školního roku má nyní 1. Základní škola 32 tříd a 30 učeben, 2. Základní škola 16 tříd a 15 učeben, 3. Základní škola 19 tříd a 18 učeben, 4. Základní škola 23 tříd a 21 učeben, 5. Základní škola 11 tříd a stejný počet učeben /na této škole už nebude směnové vyučování/, 6. Základní škola 19 tříd a 18 učeben, 7. Základní škola 12 tříd a 10 učeben. Nové uspořádání tříd ve všech sedmi základních školách si letoš vyžádalo mimořádně veliký přesun tříd mezi jednotlivými školami, tak například z 1. Základní školy se přesunulo devět tříd, ze 2. Základní školy 4 třídy. Přesto, že v sídlišti vznikla nová škola, bylo nutno i letos přesu-

nout dvě třídy z města na Zálabí.

Začátek školního roku 1982/83 byl v kolínském ~~zase~~ základním školství již příznivější, než v dřívějších letech, protože přírůstek deseti nových ~~žřřž~~ učeben přece jen trochu zmenšil to neustálé napětí mezi počtem tříd a počtem učeben na kolínských základních školách. Je samozřejmé, že ještě daleko nevyřešil tento problém. Ale už přece jen "svítá". Byla již začata výstavba dalšího školního pavilónu s patnácti učebnami při nové 7. Základní škole, a bylo slíbeno, že stavba bude provedena v jednom roce ~~tak~~, aby 1. září 1983 se v novém školním pavilónu mohly už děti učit. Plánuje se výstavba dalšího patnáctitřídního pavilónu v prostoru ulice Prokopa Velikého, výstavba pavilónu pro mimoškolní výchovu /družinu mládeže/ v Bezručově ulici a výstavba tělocvičen. Zdá se, že přece jen je teď najednou nějaké pochopení pro potřeby kolínského školství tam, kde byly dosud všechny žádosti a prosby o pomoc odmítány, totiž na Krajském investorském útvaru a v národním podniku Průmstav, ktereré prakticky rozhodují o tom, co se bude nebo nebude v Kolíně stavět. Městský národní výbor zůstává stále více méně v roli prosebníka.

Napjatá situace trvala ve školním roce 1981/82 i v družinách mládeže. Do družin byly přijímány jen děti z prvních ročníků a z druhých a třetích jen v těch týdnech, kdy měly odpolední vyučování při vyučování na směny. Ve všech šesti družinách bylo 884 dětí ve 27 odděleních. Jen devatenáct jich mělo vlastní třídy, zbývajících osm oddělení muselo pracovat po vyučování v uprázdněných učebnách.

Zvláštní škola měla ve školním roce 1981/82 v devíti ročnících 140 žáků, z toho 59 cikánské národnosti. Školní docházku letos ukončilo 12 žáků zvláštní školy, 8 v devátém ročníku, 3 v 8. ročníku a jeden v sedmém. Osm žáků bylo přijato do učebních poměrů. Škola nemá stále vlastní budovu, je umístěna v budově 4. Základní školy ve Škodově ulici, má stále nedostatečnou kapacitu, nemůže přijmout všechny děti, které zvláštní komise vybrala; i pro školní rok 1982/83 nemůže přijmout všechny vybrané děti, v základních školách jich musí zůstat 23. Přes velké potíže se škola stará a plní všechny své povinnosti, má školní družinu mládeže, pionýrskou skupinu. Patronátní smlouva, která byla před několika lety uzavřena s Okresním stavebním podnikem a velmi slibně se začala plnit, nakonec nespĺnila očekávání a škola v tomto roce uzavřela novou patronátní smlouvu s národním podnikem ČKD Dukla, odštěpný závod Tatra Kolín, který přislíbil škole pomoc při údržbě a projevil zájem o přijímání žáků školy do pracovního poměru.

Školní stravování trpí stejnými nedostatky, jako v předešlých letech, především nízkou kapacitou školních jídelen na základních školách. Určité řešení, které alespoň trochu zmenší toto napjetí, se připravuje až po dostavění nové budovy pro školní družinu v Bezručově ulici a adaptaci dosavadní budovy, která slouží dnes družině a jídelně, na novou velkou jídelnu pro 1. a 7. Základní školu. Tím se ovšem zlepší situace jen na těchto dvou školách, na ostatních se zatím se žádnými změnami nepočítá. Všechny čtyři školní kuchyně byly

využívány vysoko nad svou kapacitu. Jídelna při 1. Základní škole měla na kapacitu 600 jídel denně 1 347 strávnicků a ještě vařila denně 550 obědů pro výdejnu jídel při 4. Základní škole; byla využívána na 224,5 %. Podobně školní jídelna při druhé Základní škole s kapacitou 300 jídel měla 449 strávnicků a byla využívána na 149,7 %, školní jídelna při 3. Základní škole s kapacitou 450 jídel měla 687 strávnicků a využití na 152,7 %, školní jídelna při 6. Základní škole s kapacitou 550 jídel a 707 strávnicků byla využívána na 128,5 %.

Lidová škola umění má své vlastní, především opět kapacitní problémy, které nebyly ani ve školním roce 1981/82 vyřešeny, takže nemůže přijmout daleko všechny děti, které by chtěly školu navštěvovat a které mají potřebné nadání. Před dvěma lety zakoupil Městský národní výbor pro hudební školu dům čp. 74 v Sokolské ulici, sousedící s budovou školy, který poskytuje dosti prostoru pro potřeby školy, ale jeho adaptace ještě nebyla ani započata, protože není zpracována projektová dokumentace, třebaže byla u Okresního stavebního podniku objednána již v červenci 1980 a podnik slíbil ji ihned provést, protože jde o celkem ne příliš rozsáhlou adaptaci. Provedení slíbené projektové dokumentace stále Okresní stavební podnik odkládal, a tak problémy ve škole narůstají.

Vzdor těmto těžkým podmínkám vykazuje škola celkem dobré výsledky. V tomto školním roce byl ředitelem školy s. Miroslav Zeman, zástupkyní ředitele s. Eva Štrupová. Škola měla 36 učitelů a 3 provozní pracovníky. Školu navštěvovali 744 žáci, z toho 551 v hudebním oboru, 89 v tanečním, 75 ve výtvarném

a 29 v literárně dramatickém. Ze svých žáků škola vytvořila několik souborů: mládežnický dechový orchestr o 58 členech, který vedl ředitel školy M.Zeman, osmičlenný soubor Tradičional vedl učitel Jiří Vantuch, dvanáctičlenný smyčcový orchestr vedly učitelky Eva Schovánková a Eva Skuhrová, dva akordeonové soubory, jeden o jedenácti a druhý o čtyřech členech vedl učitel Oldřich Jenčák, devítičlenný houslový soubor žáků 3. a 4. ročníku vedla učitelka Zdeňka Valešová, třicetičlenný pěvecký sbor vedla učitelka Yvona Štrýglová, desetičlenný soubor zobcových fléten a kvarteto zobcových fléten vedla učitelka Radmila Procházková.

Škola se během roku zúčastnila řady soutěží, v nichž se žáci školy dobře umístili. V ústředním celostátním kole soutěže lidových škol umění získala žákyně I.Macháčková ve hře na lesní roh první místo a žák T.Nešpor ve hře na trubku také první místo; na druhých místech se umístili žáci M.Krupička ve hře na akordeon, R.Janovský ve hře na baryton a P.Brant ve hře na tubu. V soutěži zájmové umělecké činnosti se žáci školy umístili dobře v okresním i krajském kole a v ústředním kole skončil literárně dramatický obor na druhém místě.

Žáci školy se také široce zapojili do kulturního života našeho města i okolí, uspořádali řadu veřejných vystoupení a koncertů. Například mládežnický dechový orchestr absolvoval šest koncertů a hrál v májovém průvodu v Zásmukách, mnohokrát vystoupily i ostatní soubory školy a výtvarný obor se zúčastnil osmi výstav.

Už několik let zápasí všechny kolínské školy s jedním zásadním problémem: údržbou a opravami školních budov a

zařízení. Psal jsem o tom v městské kronice loni i předloni. Situace se letos nezlepšila, naopak, rok od roku se zhoršuje. Budovy stárnou. Stále hůře a s většími obtížemi se dnes shání organizace, která by přijala objednávku na opravu budov nebo sítí v nich: vodovodních, kanalizačních nebo elektroinstalačních vedení nebo vedení ústředního vytápění. Dnes se nedaří už zajišťovat ani havarijní opravy, o provádění preventivní údržby se ani nezdá. Okresní stavební podnik, který je určen svým statutem k provádění stavebních oprav a údržby všemi stavebními řemesly, požadavky Městského národního výboru soustavně odmítá. Uvedu několik příkladů: v roce 1978 bylo objednáno a také s vedoucími pracovníky podniku projednáno dokončení přístavby sociálního zařízení na 4. Základní škole, dodnes není; v roce 1980 byla objednána a s vedoucími pracovníky projednána výroba a osazení nových oken v objektu 3. Základní školy v ulici Prokopa Velikého, dodnes nebylo s výrobou oken ani započato; v roce 1981 byla objednána oprava bytu školníka v 5. Základní škole, rovněž také nebyla provedena. A tak by bylo možno uvádět příklady odmítání oprav školních budov nebo jejich neprovádění ze strany Okresního stavebního podniku v Kolíně dále. Loňského roku se obrátila rada Městského národního výboru v Kolíně na radu Okresního národního výboru, jíž Okresní stavební podnik podléhá, o pomoc, dodnes zlepšení nenastalo a Okresní stavební podnik nadále objednávky Městského národního výboru a škol na opravy budov odmítá. V únoru letošního roku provedl Inspektorát bezpečnosti práce pro Středočeský kraj prověrku bezpečnosti práce na kolínských základních školách.

a zjistil 53 závad, jejichž odstranění nařídil ve stanovených termínech. **Městský národní výbor** objednal odstranění zjištěných závad u Okresního stavebního podniku; zda je podnik provede, ukáží příští měsíce. Jinak bude muset být vyučování v některých školních objektech zastaveno, a to ještě více zhorší současnou napjatou situaci v kolínském školství.

Přitom nadřízené orgány stále odmítají výstavbu nové komplexní školy, o které se jedná již dvacet let, stále termín zahájení stavby odkládají, zatímco v jiných městech se stavějí nové rozsáhlé a komfortní školní paláce. Proč to nejde v Kolíně, na to nedovedu odpovědět ani to pochopit, třebaže jsem ve školství po řadu let pracoval.

Ke školství se úzce přimyká péče o dítě a rodinu, proto jsou také oba tyto úseky práce sloučeny na Městském národním výboru v Kolíně v jednom odboru školství a kultury. V praktickém provádění péče o dítě a rodinu došlo v letošním roce k velikým změnám. Od 1. února 1982 nabyla platnosti novela zákona o sociálním zabezpečení číslo 15/82 Sb. a dnem 1. července 1982 přešel výkon celé řady úkolů v této oblasti, které dosud patřily do působnosti okresního národního výboru, na městské národní výbory, například:

- rozhodování o poskytování peněžitých příspěvků a věcné pomoci v péči o rodinu a děti,
- vykonávání stanoveného dozoru nad výchovou dětí v rodině,
- rozhodování o různých omezeních, která mají zabránit působení škodlivých vlivů na výchovu mladistvých,
- plnění úkolů při koordinaci činnosti orgánů, působících v péči o rodinu a děti,

- poskytování peněžitých příspěvků občanům, kteří se v důsledku mimořádných okolností ocitli ve zvlášť obtížných poměrech a nemohou je dočasně překonat vlastním přičiněním, ani za pomoci své rodiny,
- poskytování výchovné péče, poradenské služby a podle potřeby též věcné pomoci a peněžitých příspěvků občanům, kteří žijí v mimořádně obtížných poměrech, a proto potřebují pomoc společnosti k překonání důsledků a návyků, pramenících z odlišného způsobu života, který vedli v minulosti.

V důsledku novely zákona o národních výborech číslo 49/82 Sb. byla u Městského národního výboru ustavena správní komise péče o rodinu a děti, která zahájila činnost dne 15. září 1982.

Úsek péče o rodinu a děti dále prováděl sociálně právní ochranu nezletilých dětí ve všech případech, kde byla výchova dětí v rodinách narušena nebo ohrožena. Nejvíce ohrožují výchovu dětí v rodinách rozvody. V roce 1982 bylo v Kolíně rozvedeno 54 manželství; v roce 1981 to bylo 74. Oddělení péče o rodinu a děti Městského národního výboru vede evidenci všech rodin, kde je ohrožena výchova dětí nebo je aspoň taková možnost, a ke dni 31. prosince 1982 mělo v této evidenci již 1 865 dětí z 1 115 rodin, z toho bylo 609 případů tak zvaně živých, to jest takových, jimiž se toto oddělení muselo denně obírat. V letošním roce muselo být 18 dětí umístěno na vychování v jiných rodinách, protože jejich vlastní rodiče nezajišťovali jejich řádnou výchovu, 33 dětí bylo předáno do ústavní výchovy a nad dalšími 43 dětmi

byl nařízen dohled. Oddělení péče o rodinu a děti Městského národního výboru sleduje výchovu sedmi těžkovychovatelných dětí do 15 let a šesti těžkovychovatelných mladistvých /ve věku od 15 do 18 let/. V sedmi případech byl letos veden u okresního soudu spor o určení otcovství, loni to bylo v šestnácti případech. Svobodných matek přibylo letos 32 a jejich počet rok od roku stoupá.

Jak jsem již uvedl, převzal Městský národní výbor od Okresního národního výboru řadu pracovních úkolů, mezi ^{mimn} dva důležité úseky péče o rodinu a dítě, a to poskytování příspěvku na výživu dětí a dávek sociální péče.

Příspěvek na výživu ohrožených dětí se vyplácí buď jednorázově nebo opakovaně v případech, kdy prokazatelně dojde k poklesu příjmu v rodině bez vlastního zavinění, například v důsledku dlouhodobé nemoci živitele rodiny, náhlého úmrtí, uvěznění živitele rodiny a nebo když jeden z rodičů neplní vyživovací povinnosti. Příspěvek je vyplácen na návrh Městského národního výboru z prostředků Okresního národního výboru. V některých odůvodněných případech je vyplacený vyživovací příspěvek vymáhán na osobách, které neplní svou vyživovací povinnost. V roce 1982 byla na těchto vyživovacích příspěvcích vyplaceno v Kolíně zhruba sto dvacet tisíc korun.

Dávka sociální péče je rovněž poskytována jednorázově nebo opakovaně podle zjištěné situace. Jde o okamžitou pomoc rodinám buď formou peněžitého příspěvku nebo ve formě věcné pomoci. Věcná pomoc je určena zejména ke zvýšení úrovně bydlení, vedení domácnosti, vybavení dětí do škol, družin

nebo na letní pionýrské tábory, v naléhavých případech k uspokojení základních životních potřeb. Peněžité příspěvky lze poskytnout v naléhavých případech a řádně odůvodněných jen tehdy, jestliže není vhodné poskytnout věcnou pomoc. V roce 1982 byla věcná pomoc poskytnuta v padesáti dvou případech v celkové hodnotě 11 400 Kčs, peněžité příspěvky byly poskytnuty 45 rodinám v celkové výši 74 000 Kčs.

Velké starosti působí městu stále cikánské rodiny. Je jich ve městě hlášeno k trvalému pobytu 66 a ještě dalších 11 smíšených manželství. Jejich počet se však stále a velmi rychle mění, ať už v důsledku stálého stěhování, přechodných pobytů, hledání lepších výdělkových a bytových podmínek. Například na konci roku 1981 bylo v Kolíně hlášeno k trvalému pobytu 74 cikánských rodin a v nich 367 osob; letos je to tedy o něco méně. Celková životní úroveň cikánských rodin je stále velmi nízká, a i když se jim poskytnou lepší podmínky, velmi brzy zase klesnou na svou vlastní úroveň, jen několik málo rodin si udrží anebo i zlepší svou životní úroveň. Cikánské ženy jsou zaměstnány jen vyjíměčně, protože mají na starost stále houfy dětí, o které se ovšem starají svým navyklým způsobem. U mužů se projevuje v zaměstnání vysoká fluktuace, to znamená, že stále mění zaměstnání a spíše nepracují než pracují, i když i tady jsou výjimky. Hlavní příjem cikánských rodin jsou přídavky na děti a rodinné přídavky, které dosahují při větším počtu dětí v rodině, což je v cikánských rodinách obvyklé, dosti vysokých částek.

Ze všech cikánských rodin, žijících v Kolíně, působí největší potíže 41 rodin a 8 smíšených rodin se 151 dětmi.

Ve 14 cikánských rodinách se provádí dohled nad výchovou dětí, 21 cikánských dětí je umístěno v dětských domovech a 3 v kojeneckých ústavech. V letošním roce se opět nepodařilo zařadit žádné cikánské dítě do jeslí; výchovou cikánských dětí již od malička v jeslích chce společnost pomáhat cikánským rodinám, ale ty se tomu brání. Do mateřských škol chodilo pravidelně osm cikánských dětí a do základních škol včetně zvláštní školy chodilo letos 37 cikánských dětí z Kolína. /Tento údaj, který jsem převzal ze zprávy odboru školství a kultury Městského národního výboru, se mi nezdá pravdivý, počet cikánských dětí je zde udáván nepravděpodobně nízký, už také proto, že na jiném místě zprávy odboru školství se uvádí, že jen v samotné zvláštní škole je 59 cikánských dětí./ Školní docházka u mladších cikánských dětí je vcelku dobrá, záškoláctví se projevuje více u dvanácti až patnáctiletých; tyto děti se už dopouštějí ve větší míře i trestné činnosti. Dosažením patnácti let přestávají cikánské děti chodit do školy i během školního roku. Pro nedokončenou školní docházku je pak lze umísťovat jen na nekvalifikovaná pracovní místa v průmyslu nebo v zemědělství, a tak stále více těchto dětí nemůže najít vhodná zaměstnání a zejména děvčata pak zůstávají v rodinách a mají sklon žít se příživnickým způsobem /prostitucí/. A tak péče naší společnosti, kterou poskytuje stát cikánským spoluobčanům, vychází mnohdy naprázdno a vynaložené prostředky nepřinášejí žádný výsledek.

Péče o cikánské děti, kterou zajišťuje náš socialistický stát, je velmi široká, mnohem širší, než jsem zde uvedl. Mimo jiné například se pro starší cikánské děti organizují

každoročně zvláštní letní tábory, v nichž je pobyt dětí zcela bezplatný, pro zlepšení bydlení se poskytují cikánským rodinám dosti značné finanční prostředky na zakoupení rodinných domků, nábytku, jsou jim poskytovány jednorázové i opakované příspěvky na zlepšení výživy nebo ošacení dětí, hradí se náklady na stravování dětí ve školních jídelnách a tak dále. Přes všechnu tuto péči a pomoc, kterou poskytuje náš stát příslušníkům cikánské národnosti již dlouhou řadu let, se daří civilizovat tyto občany jen velmi pomalu a přitom stále působí ve městě mnoho potíží a problémů.

Nakonec ještě několik informací o trestné činnosti mládeže v našem městě. V roce 1982 bylo pro trestnou činnost stiháno 15 nedospělých pachatelů, což ve srovnání s předšlými několika lety je nejmenší počet: v roce 1979 jsme měli v Kolíně 53 případů trestné činnosti mládeže, v roce 1980 již jen 36, v roce 1981 klesl pak jejich počet na 25 a letos už jen na 15. Bude-li pokračovat tento vývoj i v následujících letech, bude to jen potěšitelné.

Přes všechny potíže a nedostatky se zdá, že podmínky v kolínském školství se přeci již pomalu budou zlepšovat. Vysoko vzedmutá populační vlna se už převalila přes první ročníky základních škol a nyní budou přicházet do prvních tříd již ročníky méně početné. Ukázalo se to už při zápisu do prvních ročníků základních škol pro školní rok 1982/83, kdy bylo zapsáno 574 dětí, to je o 61 dětí méně než vloni - o celé dvě třídy méně.

Přechodem na novou strukturu základního školství, z devítiletých základních škol na osmileté, ubývá každým rokem dětí v devátých ročnících, protože stále více dětí do středních škol odchází již z osmých ročníků. Ve školním roce 1981/82 bylo na kolínských základních školách ještě celkem pět tříd devátého postupného ročníku, ve školním roce 1982/83 jsou již jen dvě třídy a ve školním roce 1983/84 už devátý postupný ročník vymizí vůbec a všechny základní školy budou už jen osmitřídní. Tím klesne i celkový počet žáků v nich.

V příštím roce přibude opět 15 nových tříd ve školním pavilónu, který byl letos rozestavěn při 7. Základní škole. Zlepší se i situace ve školních družinách, neboť v listopadu letošního roku byla zahájena již výstavba pavilónu pro školní družinu v Bezručově ulici; stavba pokračuje velmi rychle, stavějí ji učni Středního odborného učiliště Okresního stavebního podniku v Kolíně, který jakoby chtěl ukázat, že o kolínské školství přece jen má nějaký zájem a chce mu pomoci. Zedničtí učni se opravdu činějí, do vánoc už byla hrubá stavba přízemí jednopatrové budovy hotova.

A tak přece snad po několika letech těžkých a neslavných přece jen napětí v základním školství v Kolíně pomine a nastanou doby příznivější. Přitom však Městský národní výbor, třebaže plánuje a připravuje různé přístavby dosavadních škol, nepouští ze zřetele stavbu nové komplexní školy, kterou si Kolín plně zaslouží.

K U L T U R A A S P O L E Ā E N S K Ý Ž I V O T

Kulturní a společenský život v našem městě byl v roce 1982 bohatý a pestrý. Každým rokem přibývá v Kolíně počet kulturních a společenských podniků, i posluchačů a diváků pomalu přibývá, organizace podniků se zlepšuje a jejich kvalita roste. To je jistě potěšitelné. Když se však podíváme zblízka na strukturu tohoto kulturního a společenského života, pak v první řadě zjistíme, že je z největší části produktem činnosti profesionálních kulturních zařízení, profesionálních kulturních pracovníků, placených za to, aby plánovali, připravovali a prováděli, organizovali jednotlivé kulturní podniky a opět ve značné míře profesionálních umělců, herců, zpěváků, hudebníků, tanečníků. Popelkou je dnes amatérská, ochotnická činnost při vytvá-

ření kulturního a společenského života, jako tomu bylo dříve. Lidé si navykli sedět, dívat se, poslouchat, prostě pasívně konsumovat kulturu, jak se dnes říká. A pomalu se už ani neobtěžují za kulturou chodit do divadel, kin, kulturních domů, protože jim v bohaté míře produkují a dodávají kulturu až do bytu televizní přijímače a jiná zařízení. Dnes má téměř každá domácnost televizor, v mnoha rodinách dokonce i několik, velký i malý přenosný, a ti, kteří na nákup televizorů obětují deset tisíc korun, a není jich málo, mají dnes už běžně i barevný televizor. A tak se dnes lidé často scházejí v bytech, tvoří malé společnosti, pořádají se tak zvané "mejdany", při nichž se také dost pije tvrdý alkohol. Pouze na tanečních zábavách, tak zvaných "diskotékách" a plesech je často přeplněno a zájem o tyto podniky mnohdy převyšuje kapacitu sálů.

Ale abychom byli upřímní, musíme po pravdě říci, že přesto, že je dnes tolik dodavatelů kultury až do bytu, jako například televize, rozhlas, domácí promítání filmů, magnetofony a mnohde složitá a dokonalá reprodukční zařízení, je přece jen ještě hodně těch, kteří jsou ochotni za kulturou a společenským vyžitím jít do divadel, kin, na společenské zábavy. S rozvojem automobilismu dnes také více lidí dojíždí za kulturou z venkova do města. Člověk je přece jen tvorem společenským, a tak je dost lidí, zejména mladých, kteří se rádi hezky obléknou a jdou do společnosti. Vidíme to zejména na premiérách v divadle, na plesech, v tanečních hodinách. Na druhé straně však právě mládež při některých výlučně pro mladé lidi pořádaných

podnicích, zejména při již zmíněných diskotékách, se chová dost uvolněně a přichází na tyto společenské podniky zcela nevhodně ustrojena, ve vybledlých, záplatovaných "džínsech", úzkých kalhotách, které jsou tím oblíbenější, čím jsou více vybledlé, záplatované a zašpiněné, ve svetrech, zarostlí, neučesaní, s dlouhými vlasy /zejména chlapci/. Když se pořadatelé snaží zvlášť "exotické" jedince do sálu nepustit, ztropí u vchodu výtržnosti, které musejí často rovnat příslušníci Veřejné bezpečnosti. Byl jsem se také několikrát podívat na takovou diskotéku a bylo mi dost smutno při pohledu na mladé chlapce a děvčata, jak několik hodin přešlapují v sále znučně z nohy na nohu, každý zvlášť, a při tom mávají všelijak rukama, a tomu se říká moderní tanec. Byl jsem přece také mladý a ještě jsem na ty doby docela nezapoměl, ale toto bych za tanec nikdy nepovažoval. Při tom se v sále, kde se tančí, kouří a pije pivo. Diskotéku řídí tak zvaný "diskdžokej", který pouští z magnetofonu hudbu, pokud možno co nejhlasitěji, a do toho cosi křičí do mikrofonu, říkám "cosi", protože tomu, co říká, stejně v tom rámusu není slova rozumět. Na diskotékách se reprodukuje většinou západní hudba, pokud se to vůbec hudbou dá nazvat, a tak vliv západní úpadkové kultury na naši mládež je veliký. Mládeži, poskakující po sále a všelijak se prohýbající, stejně nejde o nějakou hudbu, jen když to dělá pořádný rámus. Aby se zvýšila nálada diskotéky, tak se v sále zhasne a u pultu diskdžokeje se v rytmu rozsvícejí a zase zhasínají různobarevné žárovky, které mají navodit světelnými efekty různé dojmy, například tekoucího světla a pod. Jde

především o to, aby to v sále rychle za sebou blikalo a přispívalo to k extazi tanečníků, když už je z jejich nudy nemůže vyvést reprodukováná hudba. Viděl jsem dokonce v sále namontovanou světelnou houkačku, kterou používají sanitky, požádní a bezpečnostní vozy. Všecko má přispět k tomu, aby v sále, kde se tak zvaně tančí, bylo co nejvíce hluku, světelných záblesků, a to všecko má působit na mladé lidi při jejich společenském vyžití. Myslím, že je to zcela nesprávné a že se na mladých lidech páchá velký hřích. Jaký to bude mít vliv na jejich psychické i fyzické zdraví při dlouhodobém působení, to nikdo zatím neví. Někteří lékaři však již dnes projevují jisté obavy.

A tak vidíme dnes obrázek velice pestrý. Na jedné straně nákladné "róby" žen a černé společenské obleky mužů při premiérách a plesech, na druhé straně obnošené džínasy a svetry při diskotékách. Na jedné straně snaha po vybraném společenském vystupování a na druhé straně chování bej jakýchkoli zábran. Pokud tyto vyhraněné protivy se projevují jen každá ve své oblasti, pak je to ještě jakž takž přijatelné nebo to aspoň tak nevadí. Lidé, kteří mají rádi při dobré společenské zábavě také dobré společenské prostředí, se slušně obléknou a jdou na tomu odpovídající kulturní nebo společenský podnik, ti, kteří mají rádi hluk a nevadí jim zakouřené a různými nesmyslnými efekty omračující prostředí, jdou na diskotéky. Horší však je to tehdy, když někteří mladí lidé pohrdají slušným společenským oblečením vůbec a mají snahu přijít i na slušný společenský nebo kulturní podnik ve svých zamaštěných džínsech a odstáva-

jícím potraheném světru a někdy i v podnapilém již stavu. Pak se odehrávají před vchody do společenských místností nechutné scény, když je pořadatelé nechtějí pustit. Mnohdy končí zásahem Veřejné bezpečnosti, protože mnozí mladí lidé se v takových situacích chovají dosti agresivně. Ve všem tom, co jsem se zde snažil vylíčit, se projevuje vliv západní kultury, kterému nedovedeme účinně čelit. A tak má náš současný, jistě bohatý a pestrý kulturní a společenský život své světlé stránky i své stíny.

Řekl jsem na začátku, že kulturní a společenský život v našem městě je ve své většině organizován na profesionální bázi profesionálními kulturními organizacemi. Je to plná pravda, ale přeci jen zde zůstává ještě hodně místa pro zájmovou uměleckou činnost ochotníků, lidí, kteří nechtějí jen kulturu pasívně přijímat, ale také ji sami vytvářet, umělecky se aktivně vyžívat. V našem městě Kolíně je to už tradičně především hudba, symfonická i dechová, v malé míře se ještě udržuje ochotnické divadlo a sborový zpěv, rozvíjí se společenský tanec, úplně však zaniklo loutkové divadlo. Mládež se ve škole a v pionýrské a mládežnické organizaci vyžívá v zájmové umělecké činnosti ve velmi široké míře. Na každé základní škole a všech středních školách a učilištích je jeden nebo více pionýrských souborů, které se svými pořady a pásmy vystupují při všech možných příležitostech ve škole i mimo ni, na veřejných schůzích, konferencích a pod. Mají nacvičena různá pásma, složená z recitací, zpěvů a hudebních vložek různé umělecké úrovně. V poslední době je v Kolíně několik velice dobrých pionýr-

ských a mládežnických souborů, tradičně již má soubory vysoké úrovně Střední zdravotnická škola, 3.základní škola i jiné školy. Některé jsou však dost slabé a často se divím, jak může vedoucí souboru, kterou je většinou některá učitelka, vybrat třeba k recitaci dítě, které nemá ani hlas ani recitovat neumí, se zpěvem to není u některých souborů také dost silné, jde spíše o to, aby se vůbec veřejně vystupovalo, aby se vyvíjela činnost. Přitom se dětem hodně odpouští na opravdu uměleckém přednesu. Přes tyto nedostatky má činnost souborů veliký význam v tom, že děti získají zcela jiný vztah k poesii, ke sborovému zpěvu, k hudbě pro celý svůj příští život. A to je správné. O tom, v jaké šíři se pracuje se soubory dětí a mládeže na Lidové škole umění v Kolíně, jsem již psal v kapitole "Školství"

Největším profesionálním organizátorem kulturního a společenského života v našem městě je stále Městské kulturní středisko /MKS/. Důkazem toho je skutečnost, že v jeho objektech, v Kulturním domě pracujících na náměstí, v Zámecké restauraci v Pražské ulici a v Agitačním středisku v ulici Rimavské Soboty, bylo v roce 1982 uspořádáno celkem 2 645 různých kulturních, kulturně-společenských a kulturně-politických podniků, akcí, konferencí, schůzí, aktivů, školení, přednášek, besed, kursů, zkoušek souborů, dětských besídek, divadelních představení a výstav, celkem o 91 podniků více než vloni. Z uvedeného celkového počtu akcí se konalo 1 940 v prostorách a místnostech Kulturního domu pracujících, 689 akcí v místnostech Agitačního

střediska a 16 v divadelním sále Malého divadla. Převážnou část těchto podniků připravilo a uspořádalo samo Městské kulturní středisko a většinu z nich věnovalo mládeži.

Pro mládež kolínských odborných učilišť připravilo Městské kulturní středisko cyklus přednášek pod názvem "Tribuna aktualit" a v tomto cyklu uspořádalo deset přednášek na nejrůznější témata: pracovní právo /leden/, tvorba a ochrana životního prostředí /březen/, uplatňování vědeckého pokroku v národním hospodářství /prosinec/, výchova k rodičovství /únor/, některé otázky sexuality /září/, móda, krása, pohyb, zdraví /duben/, Kolín v době Františka Kmocha /červen/, historie dělnického hnutí na Kolínsku /Květen/, vznik leninské strany v Rusku /říjen/, okres Kolín v 6. a 7. pětiletce /listopad/. Všechny tyto přednášky vyslechlo celkem 644 mladých lidí, což je slušný průměr 65 posluchačů na jednu přednášku.

Ve své výstavní místnosti v Kulturním domě pracujících a v agitačním středisku uspořádalo Městské kulturní středisko i několik výstav. V dubnu to byla výstava "Dělnická mládež se připravuje na své povolání", v červnu "Tradice a současnost Kmochovy hudby" /uspořádaná ke 110. výročí hudby/, v listopadu "Ze života SSSR" /k 65. výročí Velké říjnové socialistické revoluce/ a v prosinci fotovýstava amatérů, sdružených ve fotografickém kroužku Městského kulturního střediska. Tyto výstavy shlédlo 1 528 návštěvníků. Kromě těchto výstav uspořádalo ještě Městské kulturní středisko ve výkladní skříni v budově Okresního národního výboru v Kolíně výstavku pohárů, které si přivezla Městská

huďba Františka Kmocha ze svého uměleckého zájezdu do Německé spolkové republiky v letošním roce.

Programové oddělení Městského kulturního střediska připravilo 65 kulturních a společenských podniků, na které přišlo 24 030 návštěvníků. Řada těchto podniků byla určena dětem a převážná část mládeži. Pro děti bylo uspořádáno 17 akcí, byly to pohádky, besídky a výchovné koncerty a navštívilo je přes pět tisíc dětí. Mezi pořady pro mládež bylo 18 diskoték, 27 podniků bylo věnováno vystoupení profesionálních umělců, populárních zpěváků a souborů; byli mezi nimi zpěváci, hudebníci a herci známí z televizních obrazovek, Ivan Mládek, Josef Zíma, Michal Tučný, Věra Špinarová, Pavel Novák, Vladimír Menšík, Karel Zich, Felix Slováček a jiní. Na tyto pořady přišlo přes deset tisíc diváků.

Městské kulturní středisko se věnovalo i pořádání koncertů vážné hudby. Na tomto úseku působí jeho "Kruh přátel hudby" /KPH/, který letos připravil devět abonentních koncertů a získal na ně 428 abonentních předplatitelů. V roce 1982 uspořádal tyto koncerty:

- 12.ledna 1982 koncert Smetanova kvarteta /4.abonentní koncert sezóny 1981/1982/. Smetanovo kvarteto, nejlepší hudební těleso tohoto druhu v ČSSR, ve složení zasloužilý umělec Jiří Novák, zasloužilý umělec Lubomír Kostecký, zasloužilý umělec Milan Škapa a zasloužilý umělec Antonín Kout /Kolínák/ přizvalo jako hosta violoncellistu Marka Šerie. Na programu koncertu byly tři skladby: Smyčcový kvartet C dur opus 33 číslo 3 "Ptačí" Josefa Heydna, Kvartet číslo 1 Petra Ebena /který byl v Kolíně proveden jako

předpremiéra/ a Smyčcový kvintet C dur opus 163 Franze Schuberta.

- 9.února 1982 /5.koncert sezóny 1981/1982/ Violoncellový recitál zasloužilého umělce Saši Večtomova, docenta Akademie muzických umění v Praze, za klavírního doprovodu Vladimíra Topinky, profesora pražské konservatoře. Na programu recitálu byli: skladatelé: Henry Eccles, Johannes Brahms, Claude Debussy a Bohuslav Martinů.
- 16.května 1982 věnoval Kruh přátel hudby šestý abonentní koncert sezóny 1981/1982 mladým umělcům. Vystoupili: Vlastimil Mareš /klarinet/, Luboš Hucek /fagot/ a Milan Langer /klavír/. Na pořadu koncertu byly skladby: Sonatina pro klarinet a klavír Bohuslava Martinů, Sonáta pro klarinet a klavír Jana Křtitele Vaňhala, Sonáta pro klarinet a klavír M.Ištvana, Koncert pro fagot a klavír E moll Antonia Vivaldiho, Sonáta G dur pro fagot a klavír Camila Saint-Saense a Musica giocosa pro fagot a klavír P.Jeřábka.
- 25.května 1982 hostil Kruh přátel hudby vzácného hosta, národního umělce Josefa Suka /vnuka českého hudebního skladatele Josefa Suka a pravnuka Antonína Dvořáka/. Na programu bylo vystoupení Sukova komorního orchestru.
- 8.června 1982 se konal osmý, poslední koncert abonentního cyklu koncertů Kruhu přátel hudby sezóny 1981/1982. V houslové recitálu vystoupil přední československý houslista zasloužilý umělec Václav Hudeček.

Na podzim zahájil Kruh přátel hudby již svůj 16. ročník abonentních koncertů. Na sezónu 1982/1983 připravil cyklus osmi koncertů řádných a jeden mimořádný. První kon-

cert 16. ročníku abonentních koncertů Kruhu přátel hudby se konal

- 19. října 1982, byl to klavírní recitál Dagmar Šimonkové ze skladeb Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka, Zdeňka Fibicha, Petra Iljiče Čajkovského a Modesta Petroviče Musorgského.
- 2. listopadu 1982 se konal mimořádný koncert abonentního cyklu. Na pořadu bylo vystoupení Středočeského symfonického orchestru z Poděbrad.
- 23. listopadu 1982 na předposledním večeru v letošním roce byl na pořadu koncert I. Strause na housle a M. Špitzerové na harfu.
- 14. prosince 1982 zakončila pořady Kruhu přátel hudby v letošním roce svým koncertem Kolínská filharmonie.

Mimo cyklus koncertů Kruhu přátel hudby uspořádalo Městské kulturní středisko dne 7. prosince 1982 v divadle slavnostní koncert Městské hudby Františka Kmocha pod názvem "Koncert přátelství" ze skladeb Františka Kmocha, Aloise Vlasáka, Izáka Dunajevského, Arama Chačaturjana, Oskara Nedbala, Jindřicha Pravečka, Jaroslava Vejvodý, Karla Vacka, Antonína Ulrycha a Františka Štejnara.

Letos byl učiněn opět pokus o obnovení promenádních koncertů dechové hudby v Kolíně, které měly tak bohatou tradici v době Kmochové i Vlasákově. Od 22. srpna do 3. října 1982 každou neděli od 18 hodin do 20 hodin koncertovaly v parku Julia Fučíka v areálu Letního kina postupně všechny kolínské dechové orchestry: Městská hudba Františka Kmocha, Ústřední hudba Čs. spojů se sídlem v Kolíně, Polabanka a

Mládežnický orchestr Lidové školy umění v Kolíně. Zvláště úspěšný byl koncert Městské hudby Františka Kmocha o kolínském posvícení.

Bohatá a pestrá byla letos i činnost kroužků a souborů zájmové umělecké činnosti Městského kulturního střediska. Během roku se počet kroužků a souborů snížil z dvaceti na devatenáct, když od 1. října 1982 přešel Dětský pěvecký sbor z Městského kulturního střediska k Okresnímu domu pionýrů a mládeže v Kolíně. Jako důvod k této organizační změně bylo uvedeno, že nelze děti uvolňovat ze školy na zkoušky a vystoupení pro Městské kulturní středisko, ale v rámci pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže uvolňování být mohou. Je to typický příklad kožené formálnosti, která nám zejména v kultuře dělá tolik škody, ale nejen v kultuře, ale v celé společnosti. Tytéž děti není možno uvolňovat ze školy k témuž účelu a ve stejném rozsahu, jestliže vystupují pod hlavičkou Městského kulturního střediska, ale tytéž děti k témuž účelu a ve stejném rozsahu lze ze školy uvolnit, když vystupují pod hlavičkou pionýrské organizace. Není to k smíchu, kdy by to nebylo k pláči? Dětský pěvecký soubor z vybraných kolínských dětí jsme zakládali jako reprezentativní dětský soubor města Kolína, sám jsem se v této věci angažoval, projednával s odborem školství Okresního národního výboru a se řediteli kolínských škol a všichni jsme považovali za správné, aby se utvořil a pracoval jako soubor zájmové umělecké činnosti při Městském kulturním středisku. Teď asi přišel někdo moudřejší a více kompetentní, který z výše své funkce rozhodl a pro-

vedl změnu, kterou přišlo město Kolín o dobře prosperující soubor, který ho měl reprezentovat v oblasti dětského sborového zpěvu. Nakonec se krátce po této změně soubor rozpadl, a tím dosavadní práce a námaha přišla vniveč.

Soubory a kroužky zájmové umělecké činnosti Městského kulturního střediska provedly během letošního roku 805 kulturních podniků a akcí včetně svých schůzek a zkoušek. Malé divadlo uspořádalo 106, Klub společenského tance 367, Fotoklub Svazu českých fotografů 25, filumenisté 45, filmový kroužek 50, Pěvecký sbor učitelů 51, Dětský pěvecký sbor 26, Klub Esperanto 52, Hádankářsko-křížovkářský kroužek Jarabáček 38, filatelisté 45, Kolínská filharmonie 2, Kvarteto Městského kulturního střediska 154 /většina vystoupení byla při pohřbech v obřadní síni na hřbitově/, Kruh přátel hudby 10, hudební soubor Atlantic 64, hudební soubor Metronom 71, hudební soubor Universal 86, hudební soubor Studio 57, velký orchestr Městské hudby Františka Kmocha 21, malý dechový orchestr MHFK /vedený ing.J.Ottou/ 14 a malý dechový orchestr MHFK /vedený Josefem Maternou/ 40 akcí. Soubory připravily řadu veřejných vystoupení a divadelních přehlídek, literárních pásem, koncertů, předtančení na plesech a jiných tanečních vystoupení, soutěží, veřejných promítání a filmových přehlídek a různých besed.

Několik souborů zájmové umělecké činnosti Městského kulturního střediska se zúčastnilo letos natáčení televizního filmu "Z Kolína do světa", který připravila Československá televize ke 110. výročí Městské hudby Františka Kmocha. Natáčení filmu probíhalo koncem ledna ~~na~~ a na začátku

února v sále Zámecké restaurace. Natáčení řídil režizér Jan Bonaventura a hráli v něm členové Městské hudby Františka Kmocha a 30 členů a pracovníků Městského kulturního střediska v kostýmech poslední čtvrtiny minulého století. Film byl vysílán v premiéře Československou televizí ve čtvrtek dne 17.června 1982 v 18,25 hodin, na druhém programu.

Městské kulturní středisko pokračovalo i letos v pořádání různých kursů pro mládež i dospělé. Pořádalo opět jazykové kursy, kursy šití, pletení na stroji, psaní strojem a kursy tance a společenského chování. Celkem to byly letos 103 různé kursy za účasti 6 487 kursistů.

Na úseku propagace pokračovalo Městské kulturní středisko v těch směrech své činnosti, které sledovalo v minulých letech, zejména pečovalo o tři "Galerie nejlepších pracovníků" umístěné ve městě, provádělo politickou výzdobu náměstí Obránců míru propagačními hesly k různým výročím během roku, zajišťovalo výzdobu sálů ~~Městského~~ Kulturního domu pracujících, Zámecké restaurace a Agitačního střediska k různým konferencím, schůzím a aktivům a provádělo fotodokumentaci vlastní činnosti i veřejného života ve městě. Vedle toho zajišťovalo pravidelné vysílání relací v městském rozhlase.

Časopis "Kultura v Kolíně" změnil během roku svůj název na "Kolínský zpravodaj" a od devátého, zářijového čísla vycházel již pod novým názvem. Byl také rozšířen o čtyři stránky, ale je tištěn na horším papíře. Cena zůstala stejná, 2,- Kčs. V letošním roce vyšlo dvanáct čísel.

Městské kulturní středisko zajišťovalo letos oslavy 110. výročí založení Kmochovy hudby. Uspořádalo k této příležitosti slavnostní zasedání celé hudby, koncerty a výstavu. Členové Městské hudby Františka Kmocha dostali k tomuto výročí nové uniformy v hodnotě přes ^{dvě} ~~dvacet~~ tisíc korun. V roce svého 110. výročí absolvovala Městská hudba Františka Kmocha několik zájezdů do zahraničí. Především to byla účast na mezinárodním evropském festivalu dechových orchestrů ve městě Bösselu v Německé spolkové republice, kde získala absolutní prvenství. Mezi 47 hudebními soubory devíti evropských zemí byla naše kolínská hudba vyhodnocena jako nejlepší. Její dirigenti František Štejnár a Ivan Fišer byli odměněni stříbrnou medailí. Malý orchestr Městské hudby Františka Kmocha pod vedením soudruha Josefa Materny navštívil ve dnech 2. až 5. června 1982 dolnorakouskou obec Obergrabern, kam byl pozván k účinkování při tak zvaných sklepních vinařských slavnostech.

Městské kulturní středisko dokončilo letos rekonstrukci jeviště a ostatních prostor Malého divadla v suterénu kostela Československé církve husitské na Husově náměstí. V sobotu 27. března 1982 se v tomto malém ale útulném divadelku konala premiéra hry "O zlaté rybce" autora Jaromíra Sypala, kterou amatérský divadelní soubor Malého divadla znovu otevřel kolínské veřejnosti, především dětem, tuto divadelní scénu.

Městský národní výbor v Kolíně koupil letos od koncernového podniku Středočeské pivovary Velké Popovice za tři sta tisíc korun objekt tak zvané Zámecké restaurace,

čp. 161 /dříve čp. 1 C / v Kolíně I, Pražská ulice, a pře-
dal ho do správy Městského ~~národního~~ kulturního střediska
dnem 1.ledna 1983. Tento objekt byl používán pro kulturní
účele formou nájmu od začátku roku 1956. Tehdy bylo v Ko-
líně ustaveno profesionální kulturní zařízení s názvem
"Dům osvěty". Byl jsem tehdy jeho ředitelem. Měli jsme
zprvu k dispozici v celém objektu jen jedinou místnost,
a to rohový lokál v přízemí, kterému se říkalo "Olymp"
zřejmě proto, že v dobách slávy Zámecké restaurace se tam
scházela uzavřená společnost kolínské měšťácké smetánky.
Ostatní místnosti sloužily restauračnímu provozu v režii
podniku Restaurace a jídelny v Kolíně. Vedoucím provozovny
byl tehdy soudruh Václav Fišer, s nímž jsem měl vždy jen
ty nejlepší vztahy po celou dobu, co jsem byl ředitelem
Domu osvěty, a mám na něj dodnes nejhezčí vzpomínky. Záhy
po mém nastoupení do funkce ředitele uvolnil soudruh Fišer
pro Dům osvěty část svého bytu v objektu, ~~at~~ a to dvě míst-
nosti v prvním patře, kam jsme přestěhovali kanceláře z
"Olympu" a tuto místnost jsme mohli uvolnit pro pořádání
kursů a jiných kulturních podniků. Později restaurace uvol-
nila pro Dům osvěty další místnosti, velký sál s jevištěm
a šatnami a levé přísálí zvané "Barák"; ponechala si pra-
vé přísálí a výčep, ale při tanečních zábavách a plesech
provozovala pohostinství ve všech místnostech dále. Dům
osvěty obstaral sklápěcí křesla do sálu a nábytek do pří-
sálí a skromně zařídil jeviště. Pořádali jsme tam tehdy
různé kulturní podniky, taneční kursy, ale nejraději vzpo-
mínám na koncerty Kolínské filharmonie a na komorní kon-

certy pozvaných umělců. Upravili jsme skrovně jeviště a zahájili cyklus komorních koncertů v roce 1956 houslovým recitálem tehdy slavného virtuóza Ivana Kawaciuka. Pamatuji se, jak mne mistr Kawaciuk překvapil svým dřívějším příjezdem před koncertem a zastíhl mne na štaflích, když jsem dokončoval úpravu jeviště, a svlékl kabát a pomáhal mi. Podobně i slavný klavírní virtuóz Josef Páleníček mi sám před koncertem pomáhal zatlačit na jeviště klavírní křídlo a správně ho umístit. Vykládal mi při tom, že takový celovečerní klavírní koncert si vyžádá od interpreta tolik energie, kolik jež jí třeba k vynešení klavírního křídla do třetího poschodí. Pak vzpomínám na koncert Vlachova kvarteta, v němž hrál violoncello kolínský rodák Viktor Moučka, dnes profesor Akademie muzických umění v Praze. Při jejich koncertě náhle shasla všechna světla na jevišti i v sále, protože elektircké vedení bylo přetíženo. Všude byla úplná tma, ale kvarteto hrálo dále, jako by se nic nedělo, dokud se zase nepodařilo světla rozsvítit, hráli zcela z paměti. Nebo si vzpomínám na přednášku profesora Mirko Očadlíka o Bedřichu Smetanovi. Přijel tehdy do Kolína se svou manželkou Annou Hostomskou, která ho doprovázela, ačkoli zde neúčinkovala. Seděli jsme spolu před zahájením přednášky v mé kanceláři v prvním poschodí a hovořili jsme o všem možném. Někteří z členů filharmonie si dávali od Mirko Očadlíka podepisovat jeho knihy, zejména "Svět ochrestru". Profesor Mirko Očadlík mi tehdy řekl, že ho všichni jakožto životopisce Bedřicha Smetany považují za "cestujícího se smetanou" a žertem dodal, že on umí

přednášet také o jiných skladatelích a nabídl mi další své přednášky. Než jsme ho však stačili znovu pozvat do Kolína, zemřel. A tak bych mohl vzpomínat na další a další události v Domě osvěty. Byly to začátky profesionálního kulturního zařízení v Kolíně, Dům osvěty měl tehdy dva zaměstnance, později se teprve jejich počet rozšířil. Ředitel Domu osvěty musel tehdy sám před každým koncertem upravovat sál i jeviště, tahať do sálu sklápěcí křesla, rozmísťovat je, rozsvěcet světa atd. Dělal jsem to rád a měl jsem radost, když pak přišlo na koncert sto padesát, dvě stě posluchačů. Založil jsem tehdy kroniku Domu osvěty, do níž ^{me}js^e zapisovali všechny koncerty a podepisovali se účinkující; kdepak ta kronika je ?. Odešel jsem z Domu osvěty v roce 1960, kdy bylo toto zařízení přezváno na "Okresní osvětový dům v Kolíně." V roce 1964 se toto zařízení rozdělilo na dvě části: Okresní osvětový dům, řízený Okresním národním výborem v Kolíně, si ponechal metodickou činnost v okrese, zaměřenou zejména na pomoc osvětovým besedám ve venkovských obcích okresu, a vlastní kulturně organizátorskou práci ve městě převzal nově utvořený "Sdružený závodní klub v Kolíně" několika kolínských podniků a závodů, jejichž jménem jej řídil podnik Tesla Kolín. Sdružený závodní klub převzal do svého užívání celý objekt Zámecké restaurace, Okresní osvětový dům si upravil kanceláře v objektu Víznerova zájezdního hostince v přízemí. Po dobudování Kulturního domu pracujících v roce 1974 byl Sdružený závodní klub zrušen a na jeho místo nastoupilo nově zřízené Městské kulturní středisko v Kolíně.

V Městském kulturním středisku v Kolíně pracovalo letos 67 pracovníků, ale protože mezi nimi bylo několik pracujících důchodců, kteří nebyli zaměstnání na plný pracovní úvazek /to je na 42 hodin týdně/, činil přepočtený stav pracovníků 54 pracovních sil. Během roku se vystřídalo dosti pracovníků, neboť jich 17 práci v Městském kulturním středisku v roce 1982 ukončilo a 12 nových do práce nastoupilo. Městské kulturní středisko dosáhlo v roce 1982 celkem 3 185 459,80 Kčs příjmů a jeho výdaje činily 3 169 041,98 Kčs. Základní prostředky, které Městské kulturní středisko spravovalo, byly ohodnoceny ke dni 31. prosince 1982 částkou 24 111 244,90 Kčs, drobné a krátkodobé předměty částkou 2 611 307,20 Kčs, materiál částkou 874 022,18 Kčs a samotný notový materiál hodnotou 172 611,65 Kčs.

Ve společenských místnostech Městského kulturního střediska se také letos odbyvala většina plesů a tanečních zábav. Byla jich opět dlouhá řada. Městské kulturní středisko bylo samo pořadatelem některých z nich, především věnečků kursů tance a společenské výchovy, Plesu v bílém, Muzikanstského plesu, jeho pracovníci se však podíleli na organizaci všech plesů a zábav, pořádaných v jeho místnostech. Pořadatelé ostatních plesů byly nejrůznější organizace, Sdružení rodičů a přátel školy, závodní výbory Revolučního odborového hnutí, Svazu žen, Socialistického svazu mládeže a tělovýchovné jednoty. Jako v předcházejících letech, tak i letos bylo více zájemců o pořádání plesů v místnostech Městského kulturního střediska, ~~xxx~~ než bylo pátků

a sobot v prvních měsících roku, a přitom chtěl každý pořadatel termín v lednu nebo v únoru, takže musela být zřízena tak zvaná "Plesová komise", která stanovila termíny plesů pro všechny pořadatele. Jako každoročně, tak i letos náleželo zahájení plesové sezóny mladým, prvními plesy byly opět věnečky kursů tance a společenské výchovy. Vlastní plesovou sezónu pak zahájil již tradičně "Ples pracujících", pořádaný Městským výborem Komunistické strany Československa v Kolíně. Kalendářní pořadí plesů bylo letos toto:

Plesy v Kulturním domě pracujících:

sobota	2.ledna	1982	-	Věneček tanečních hodin
neděle	3.ledna	1982	-	Věneček tanečních hodin
pátek	8.ledna	1982	-	Věneček tanečních hodin
sobota	9.ledna	1982	-	Věneček tanečních hodin
neděle	10.ledna	1982	-	Věneček tanečních hodin
pátek	15.ledna	1982	-	Ples pracujících
sobota	16.ledna	1982	-	Ples pracujících
neděle	17.ledna	1982	-	Věneček tanečních hodin
pátek	22.ledna	1982	-	Ples v bílém
sobota	23.ledna	1982	-	Myslivecký ples
čtvrtek	28.ledna	1982	-	Ples Gymnázia Kolín
pátek	29.ledna	1982	-	Ples v bílém
sobota	30.ledna	1982	-	Ples Svazu družstevníků
čtvrtek	4.února	1982	-	Ples Střední průmyslové školy
pátek	5.února	1982	-	Ples Tesly Kolín
sobota	6.února	1982	-	Ples VCHZ Synthesia Kolín
čtvrtek	11.února	1982	-	Ples Gymnázia Kolín
pátek	12.února	1982	-	Ples Tělovýchovné jednoty Kolín

- sobota 13.února 1982 - Ples Korama Kolín
- čtvrtek 18.února 1982 - Ples Střední ekonomické školy
- sobota 20.února 1982 - Ples ČSD Kolín
- čtvrtek 25.února 1982 - Ples Střední zdravotnické školy
- pátek 26.února 1982 - Ples nosatých
- sobota 27.února 1982 - Rybářský ples
- čtvrtek 4.března 1982 - Ples Středního odborného učiliště Tesla Kolín
- pátek 5.března 1982 - Ples Frigery Kolín
- sobota 6.března 1982 - Ples Obchodních tiskáren Kolín
- čtvrtek 11.března 1982 - Ples Středního odborného učiliště Spoje Kolín
- pátek 12.března 1982 - Ples TJ Jiskra Kolín
- sobota 13.března 1982 - Ples Stavebního bytového družstva
- čtvrtek 18.března 1982 - Ples zdravotníků
- pátek 26.března 1982 - Jarní ples mládeže
- sobota 27.března 1982 - Ples veterinářů
- pátek 2.dubna 1982 - Fialkový ples
- sobota 3.dubna 1982 - Ples Automotoklubu
- pátek 9.dubna 1982 - Ples Středního odborného učiliště Tatra Kolín
- sobota 10.dubna 1982 - Muzikantský ples
- neděle 18.dubna 1982 - Ples Střední ekonomické školy

Plesy v Zámecké restauraci:

- pátek 5.února 1982 - Ples Městského výboru Socialistického svazu mládeže v Kolíně
- sobota 13.února 1982 - Ples okresní prokuratury a soudu
- sobota 26.února 1982 - Jarní ples Socialistického svazu mládeže
- pátek 5.března 1982 - Ples Lidové školy umění.

Letošní plesová sezóna byla opět bohatší než ta loňská.

38 plesů v Kulturním domě pracujících, 4 v Zámecké restauraci a ještě několik dalších v Družstevním domě a jinde ve městě, to je bilance letošní společenské sezóny v Kolíně. Aby se zvládl takový počet podniků, musel se letos přidat další den v týdnu, čtvrtek, takže plesy byly letos ve čtvrtek, v pátek, v sobotu i v neděli.

Jako jindy i letos byla kulturně společenská úroveň jednotlivých plesů různá, někde vyšší, někde nižší, právě tak jako účast, některé byly přeplněny až "kulturák", jak se říká všeobecně Kulturnímu domu pracujících, praskal ve švech, na jiných bylo lidí málo. K nejlepším už tradičně patřil Ples pracujících, Muzikantský ples, Myslivecký ples a všechny plesy mládežnické. Ze žádných plesů nebyly hlášené žádné rušivé příhody. Městský národní výbor provádí soustavně kontrolu plesů svými komisemi, komisí školskou a kulturní, komisí pro mládež a tělovýchovu a komisí veřejného pořádku.

Největším kulturním podnikem letošního roku byl opět festival dechových orchestrů ^o KMOCHUV KOLÍN . Letos již dvacátý, jubilejní. I když se jak na přípravě tak i organizaci podílelo více pořadatelů, hlavním pořadatel bylo opět Městské kulturní středisko a jeho pracovníci mají největší podíl na jeho úspěchu.

Rok 1982 byl u nás v Kolíně nazván "Rokem dechové hudby"/podobně jako tomu bylo před deseti lety v roce 1972/, protože do letošního roku spadá hned několik významných výročí: 110 let Městské hudby Františka Kmocha, 50 let Li-

dové školy umění Františka Kmocha, 70. výročí Kmochovy smrti a do tohoto roku přichází i jubilejní 20. Kmochův Kolín.

Gestorem letošního 20. Kmochova Kolína byl Městský národní výbor v Kolíně, hlavním pořadatelem Městské kulturní středisko v Kolíně, spoluřadatelé okresní a městský výbor Komunistické strany Československa v Kolíně, Okresní výbor Národní fronty v Kolíně, Okresní národní výbor v Kolíně, Okresní odborová rada v Kolíně, Okresní výbor Svazu československo-sovětského přátelství v Kolíně, Okresní kulturní středisko v Kolíně a Jednota, spotřební družstvo v Kolíně. Odbornou spoluprací poskytlo Středočeské krajské kulturní středisko v Praze a záštitu převzala Rada Středočeského krajského národního výboru v Praze. Festival připravil a řídil festivalový výbor, jehož předsedou byl opět soudruh Josef Zeman, tajemník pro ideologii OV-KSČ, místopředsedkyní soudružka Hana Tučková, místopředsedkyně Městského národního výboru, a tajemníkem soudruh Miroslav Michálek, ředitel Městského kulturního střediska. Pořad festivalu připravila programová komise festivalového štábu za předsednictví majora Jaroslava Zemana, šéfdirigenta Posádkové hudby Československé lidové armády v Praze. Režii měl opět režizér Československé televize soudruh Lubomír Lipský /mladší/. Pořady uváděli hlasatelé Československého rozhlasu a Československé televize Milena Vostřáková, Jiří Valenta a Václav Čapek.

Dvacátého Kmochova Kolína se zúčastnilo 22 dechových orchestrů, z toho 11 velkých, 5 malých, 3 mládežnické a

3 zahraniční, dále pět pohybových skupin a spojené pěvecké sbory základních a středních škol kolínského okresu. Zpívali Marie Sikulová, Olga Tollarová, Čestmír Záruba, Karel Malý, Ivo Svatoš a řada zpěváků různých souborů.

Z velkých dechových orchestrů se zúčastnily:

Městská hudba Františka Kmocha z Kolína,

Ústřední hudba Československých spojů se sídlem v Kolíně,

Hudba Pohraniční stráže z Benešova u Prahy,

Velký dechový orchestr Amati Kraslice,

Velký dechový orchestr Klubu kultury Labín, Brandýs nad Labem,

Velká dechová hudba DK ROH AZNP Mladá Boleslav,

"Spolanka", velký dechový orchestr Domu kultury ROH koncernového podniku Spolana Neratovice,

velký dechový orchestr Závodního klubu železničářů Chomutov,

Koletova hornická hudba Závodního klubu ROH Dolu Zdeněk Nejedlý Rtně v Podkrkonoší,

Velký dechový orchestr Domu kultury ROH Válcoven plechu Frýdek-Místek,

Velký dechový orchestr Spojeného závodního klubu ROH Náchod.

Z malých dechových orchestrů se zúčastnily:

Dechový orchestr Spojeného závodního klubu Bystřice u Benešova,

Dechový orchestr "Bořanka" Osvětové besedy Líbeznice,

Dechový orchestr "Šarovec" Spojeného klubu pracujících ROH Hluk,

Slovácká dechová hudba "Rozmarýnka" Ostrožská Lhota,

Dechová hudba "Bojané" Dolní Bojanovice.

Z dechových orchestrů mládežnických se zúčastnily:

Mládežnický dechový orchestr při Lidové škole umění Kolín,

Dechový orchestr mladých Domu kultury ROH koncernového podniku Spolana a Lidové školy umění Neratovice,

Mládežnický dechový orchestr Lidové školy umění Vlašim.

Ze zahraničních dechových orchestrů se zúčastnily:
 Velký dechový orchestr Domu kultury Petőfibánya z Maďarské lidové republiky,
 Velký dechový orchestr Musikverein 1816, Krumbach/Schwaben z Německé spolkové republiky,
 Spojený dechový orchestr Aue Sovětsko-německé akciové společnosti Wismut z Německé demokratické republiky.

V programu 20. Kmochova Kolína bylo několik změn proti programům předcházejících festivalů, které přinesly některé novinky. Tak nokturnový koncert byl přenesen ze soboty na pátek po slavnostním koncertu v divadle, v sobotu večer byly dva souběžné koncerty, jeden na náměstí Obránců míru a druhý v parku Julia Fučíka, a po koncertu na náměstí byl ještě noční koncert moravských dechových orchestrů jako taneční veselice. Tyto změny byly provedeny zejména proto, aby všechny orchestry, účastné na festivalu, měly příležitost si zahrát na samostatném koncertu.

Slavnostní zahajovací koncert v městském divadle v pátek 18.června 1982 patřil jubilantovi - Městské hudbě Františka Kmocha v Kolíně. Po zaznění festivalové znělky, kterou přednesli vybraní hudebníci Ústřední hudby Čs.spojů se sídlem v Kolíně, zahájil koncert slavnostním projevem předseda Městského národního výboru v Kolíně soudruh ing. Jindřich Hušek. Koncert byl zahájen Kmochovým pochodem "Kolíne, Kolíne" a jeho druhá část byla věnována výhradně jen Kmochovým a Vlasákovým skladbám. Kmochovu hudbu řídili dirigenti František Štejnár, Ivan Fišer, ing. Jaroslav Otta, zasloužilý umělec Jindřich Praveček, Mojmir Zedník a Jan Chromec. Konferoval Václav Čapek.

Po koncertě v divadle byl uspořádán asi ve 22,00 hod. na náměstí Obránců míru Nokturnový koncert, který přednesla Ústřední hudba Čs.spojů se sídlem v Kolíně pod řízením kapelníka Vladimíra Zemana a uměleckého vedoucího hudby majora Jaroslava Zemana. Uváděla Milena Vostřáková.

Druhý festivalový den byl časně ráno zahájen již tradičně našimi turisty, kteří se po šesté hodině shromáždili u sokolovny, kde jim před odchodem na padesátikilometrovou trasu pochodu zahráli Kmocháci. Letošní Kmochovy padesátky se zúčastnilo přes tisíc turistů a poprvé i na dvě stě cyklistů.

Od osmi hodin ráno v sobotu 19.června 1982 probíhaly na náměstí Obránců míru zkoušky velkých orchestrů na monstrokonzert, kdy budou hrát všechny společně.

O půl deváté byl v parku Julia Fučíka zahájen koncert mládežnických dechových orchestrů. Tento koncert jest již tradičně pořádán jako Okresní mírová slavnost pod patronací a za spolupráce s Okresním výborem Svazu československo-sovětského přátelství v Kolíně, který při této slavnosti pořádá tombolu.

Od deseti hodin probíhalo současně několik improvizovaných koncertů na různých místech ve městě: u pomníku Vladimíra Iljiče Lenina, v obchodním centru sídliště, v ulici Prokopa Velikého, na Jiráskově náměstí na Zálabí a v Domo-
vě důchodců.

Po třinácté hodině se shromáždili zástupci všech orchestrů a pozvaní hosté ve slavnostní síni kolínské radnice, kde je uvítal předseda Městského národního výboru v Ko-

líně soudruh ing. J. ndřich Hušek. Přítomni byli vedoucí představitelé stranických a státních orgánů okresu i města Kolína. Na této slavnosti odevzdal předseda soudruh Hušek při příležitosti jubilejního 20. Kmochova Kolína několika soudruhům a soudružkám, kteří se zasloužili o organizaci předcházejících festivalů, čestná uznání. Byl jsem také jedním z těch, kteří zde převzali čestné uznání. Po skončení této slavnosti odjeli její účastníci na městský hřbitov, kde byl uspořádán pietní akt u hrobu Františka Kmocha. Svému zakladateli zahrála u hrobu Městská hudba Františka Kmocha.

Ve tři hodiny se začal řadit v ulici Budovatelů slavnostní průvod všech zúčastněných orchestrů. Průvod prošel ulicí Voskresenskou, Žižkovou, Kouřimskou na náměstí obránců míru, kde defiloval před tribunou, na níž stáli čestní hosté festivalu. Po skončení průvodu se shromáždily na náměstí davy lidu z Kolína a okolí i stovky hostů z celé republiky i ze zahraničí. Bylo jich tam nejméně třicet tisíc. Za jejich účasti byl zahájen 20.Kmochův Kolín. Po státních hymnách, slavnostním projevu a Internacionále zahrálo všech dva dvacet orchestrů slavný Kmochův pochod "Kolíne, Kolíne", jímž bylo slavnostní zahájení festivalu ukončeno.

Od půl šesté se konal na náměstí koncert velkého dechového orchestru Amati Kraslice a v šest hodin večer byl zahájen další koncert ve Fučíkově parku, kde vystoupily postupně dechové orchestry Spojeného závodního klubu Bystřice u Benešova a dechový orchestr "Bořanka" Osvětové besedy Líbeznice.

Od půl osmé večer probíhaly souběžně dva koncerty, na nichž vystoupily velké dechové orchestry. V parku Julia Fučíka účinkovaly: Koletova hornická hudba Závodního klubu ROH ěolu Zdeňka Nejedlého z Rtně v Podkrkonoší, Velký dechový orchestr Klubu kultury Labín z Brandýsa nad Labem a Velký dechový orchestr Domu kultury ROH Válcoven plechu ve Frýdku - Místku. Na náměstí Obránců míru hrály: Velký dechový orchestr Závodního klubu železničářů v Chomutově, Velký dechový orchestr "Spolanka" Domu kultury ROH koncernového podniku Spolana v Neratovicích a Hudba Pohraniční stráže z Benešova u Prahy.

Ale ještě ani těmito velkými koncerty nebyl sobotní program festivalu vyčerpán. Na závěr druhého festivalového dne ještě v deset hodin večer zahráli na náměstí Obránců míru k tanci a poslechu svůj koncert moravské orchestry: dechový orchestr "Šarovec" z Hluku na Moravě, Slovácká dechová hudba "Rozmarýnka" z Ostrožské Lhoty a dechová hudba "Bojané" z Dolních Bojanovic.

Třetí festivalový den, neděle 20.června 1982, byl zahájen opět zkouškami na monstrokonzert, kterého se zúčastnily již všechny orchestry, které budou odpoledne hrát v hlavním pořadu festivalu. Zkouška probíhala od osmi hodin až do poledne a zúčastnily se jí i spojené pěvecké sbory žáků základních a středních škol kolínského okresu.

Od půl deváté se konal v parku Julia Fučíka koncert zahraničních orchestrů, na němž postupně vystoupily všechny zahraniční orchestry, zúčastněné na 20.Kmochovu Kolínu.

Odpoledne probíhal na náměstí Obránců míru hlavní po-

řad festivalu, monstrkoncert všech účastníků 20. Kmochova Kolína, v němž vystoupily buď společně nebo postupně všechny orchestry, pěvecký sbor, sólisté i pohybové skupiny. Byl zahájen ve 14 hodin festivalovou znělkou v podání vybraných členů Ústřední hudby šs. spojů se sídlem v Kolíně a měl pět samostatných částí. Po zahájení a slavnostním projevu vystoupily nejprve spojené orchestry mladých a spojené pěvecké sbory žáků základních a středních škol kolínského okresu ve společném koncertu, který měl jen tři čísla. Ve druhé části monstrkoncertu zahrály v samostatných sólových vystoupeních malé dechové orchestry. Třetí část monstrkoncertu byla věnována samostatnému vystoupení Velkého dechového orchestru Amati Kraslice, nositeli vyznamenání "Za vynikající práci" a "Ceny Antonína Zápotockého". Hlavním pořadem monstrkoncertu byla jeho čtvrtá část, v níž zahrály společně všechny velké dechové orchestry z tuzemska, zúčastněné na festivalu. Protože tato část monstrkoncertu se vždy pečlivě připravuje tak, aby vyjádřila kulturně-politické poslání festivalu, uvedu zde pořad všech skladeb, které byly letos předneseny:

- 1/ Boh. Macák: Made in Czechoslovakia. Dirigoval Rudolf Rydval z hudby Pohraniční stráže.
- 2/ Jiří Hudec: Naše česká. Dirigoval major Jaroslav Zeman, šéfdirigent hudby Pražské posádky.
- 3/ František Maňas: Slovácký tanec č.4. Dirigoval Vladimír Zeman, vedoucí Ústřední hudby Čs. spojů se sídlem v Kolíně
- 4/ Jindřich Praveček: Maminčina pohádka. Dirigoval autor.
- 5/ Jožka Matěj: Pomněnka z Lysé hory. Dirigoval Jiří Bayer z dechové hudby "Labín" z Brandýsa nad Labem.
- 6/ František Škvor: Zem spíjeva. Dirigoval Eduard Kudelásek z Mladé Boleslavi.

- 7/ František Kmoch: Píseň o vlasti. Dirigoval Jan Chromec.
- 8/ Evžen Zámečník: Veselí trubači. Dirigoval Zdeněk Tlučhoř z K_oletovy hornické hudby ze Rtně v Podkrkonoší.
- 9/ Áda Rulíšek: Paso doble. Dirigoval autor.
- 10/ Ladislav Vítů: Lázeňská polka. Dirigoval autor.
- 11/ Karel Jeníček: Chrastecský valčík. Dirigoval Jiří Slavík z dechového orchestru "Spolanka" Neratovice.
- 12/ Jára Marek: Kamila. Dirigoval autor.
- 13/ Jaromír Vejvoda: Kde jsi mé mládí. Dirigoval autor.
- 14/ Karel Vacek: Zůstaň tu s námi. Dirigoval František Tlustý z Chomutova.

Při skladbách Pomněnka z Lysé hory a Veselí trubači vystoupil Klub společenského tance při Městském kulturním středisku v Kolíně.

Závěrečnou pátou část monstrokonzertu tvořil již tradičně blok pochodů Františka Kmocha, mezi něž byl letos vložen i jeden pochod Aloise Vlasáka. Závěr festivalu byl komponován takto:

- 1/ František Kmoch: Česká muzika. Dirigoval Zdeněk Michna z Frýdku - Místku.
- 2/ Alois Vlasák: Rudý kvítek. Dirigoval Jiří Vagenknecht z Náchoda.
- 3/ František Kmoch: Andulko šafářova. Dirigoval kapelník z Německé demokratické republiky.
- 4/ František Kmoch: Můj koníček. Dirigoval kapelník z Maďarské lidové republiky.
- 5/ František Kmoch: Muziky, muziky. Dirigoval Horst Sttölger z Německé spolkové republiky.
- 6/ František Kmoch: Kolíne, Kolíne. Dirigoval František Štejmar, kapelník Městské hudby Františka Kmocha v Kolíně.

Při skladbách závěrečného bloku zpívaly spojené pěvecké sbory žáků škol kolínského okresu a předváděly své tance pohy-

bové skupiny a hrály všechny zúčastněné orchestry včetně zahraničních. Skladby uváděli Milena Vostřáková a Jiří Valenta.

Všechny skladby monstrokonzertu byly odměňovány potleskem přítomného několikatisícového množství posluchačů, ale to, co se ozvalo po skončení poslední skladby koncertu, to byly opravdové nadšené ovace. Skladba se musela opakovat a celé kolínské náměstí zpívalo "Kolíne, Kolíne" spolu sděťmi ze spojených pěveckých sborů.

Po skončení monstrokonzertu se konalo ve velkém sále Kulturního domu pracujících rozloučení s účastníky 20.Kmochova Kolína za účasti zástupců všech orchestrů a čestných hostů.

K jubilejnímu 20.Kmochovu Kolínu byl vydán mimo jiné propagační materiály pěkně vypravený "Program" v němž byly také vypsány dějiny vzniku a průběhu dosavadních Kmochových Kolínů. Historii zpracovala redaktorka Městského kulturního střediska soudružka Jana Dařílková. Uvádím zde doslova:

Jak historie praví... Až do prvního festivalu dechových hudeb v Kolíně roku 1962 neměla dechovka žádný podobný národní festival. Na rozdíl od jiných žánrů - pop-music a hudby jazzové, které u nás představuje plejáda různých přehlídek, soutěží a festivalů jak krajských, tak celostátních. Mezi posluchači se již vžila "Bratislavská lyra", "Děčínská kotva", mezinárodní soutěž "Intertalent" a jiné.

V dubnu 1961 po právě skončeném krajském kole "Soutěže tvořivosti mládeže", které v tomto hudebním oboru proběhlo právě v městě známého skladatele dechovky Františka Kmocha

v Kolíně, se mezi členy soutěžní poroty stále velmi živě diskutovalo "co s dechovkou ?" Kdosi navrhl, aby ve městě proslaveném dechovkou Františka Kmocha se pořádaly pravidelně soutěže dechových orchestrů.

Je zásluhou dnes již zemřelého obětavého hudebního skladatele, dirigenta a organizátora Karla Karloviče Chvalovského, že se tohoto námětu ujal a stál v čele tak u kolébky zcela ojedinělého festivalu, který se ode všech ostatních, a to nejen u nás, ale i v zahraničí, velmi podstatně liší. Tajné přání tisíců příznivců pravé české dechovky se tedy splnilo a vznikl náš festival - Kmochův Kolín.

Je pochopitelné, že 1.ročník festivalu Kmochův Kolín v roce 1962 byl poznamenán přirozenou improvizací, nejasností koncepce i dramaturgie hlavních pořadů. Nejde vůbec srovnat s rozsáhlostí a celkovou organizovaností nynějších festivalů. První ročník začal skromě, bez okázalých fanfár, uskutečnil se vlastně jako závěrečné kolo krajské soutěže dechových orchestrů, která měla předkola ve čtyřech oblastech Středočeského kraje.

Již ve druhém ročníku v roce 1963 se zúčastnilo jednodenního festivalu osm orchestrů z českých a slovenských krajů, přijel i pěvecký sbor "Smetana" z Prahy a uskutečnil se i závěrečný monstrokonzert.

Na 3. Kmochově Kolíně v roce 1965 jsme již přivítali jednoho zahraničního účastníka dechovku z Rakouska, 12 nejlepších československých orchestrů, z toho tři dětské, tedy také poprvé vystupovala kolínská Lidová škola umění za řízení soudruha Poletína. Zajímavé bylo, že koncepce festi-

valu si vyžádala uspořádat festival jako dvoudenní. Na mon-
strkoncertu hrálo společně 500 hudebníků a pro obrovský zá-
jem účastníků festivalu byla uspořádána na zimním stadiónu
v Kolíně lidová veselice.

4.festival v roce 1966 byl také dvoudenní, zahajoval
koncertem na Kmochově ostrově a přijeli poprvé čtyři zahra-
niční účastníci: z Rakouska, Bulharska, Němeské demokratic-
ké republiky a Skotska. Na závěrečném monstrkoncertu blok
Kmochových skladeb zahrály spojené orchestry jak zahraniční
tak také naše a mládežnické.

5.ročník v roce 1967 byl jubilem mezi prvními Kmo-
chovými Kolíny a byl obohacen konáním ústředního kola decho-
vek na pátečním koncertě v kolínském divadle. Celkem 12 mlá-
dežnických orchestrů se vystřídalo v rozmezí od 13,00 do
21,30 hod.,dechovkovým maratónem mladých by se dala nakonec
nazvat tato přehlídka nejmladších hudebníků. Začaly samo-
statné koncerty zahraničních orchestrů nejen v různých čás-
tech festivalového města, ale po celém Kolínsku. Režii fe-
stivalu vedl Ladislav Kašpar. Hlavní pořad monstrkoncertu
konferoval Jiří Valenta, hlasatel Československého rozhla-
su v Praze, a začal i slavný průvod zúčastněných hudebníků
a zástupců veřejného a politického života Kolínska z města
ke hrobu Františka Kmocha na místní hřbitov. Pravidelná
je účast nejlepších skladatelů dechovky Karla Vacka, Karla
Karloviče Chvalovského, Karola Pádivého, Jana Fadrhonce a
dalších. Jubilejního 5.Kmochova Kolína se zúčastnily tři
zahraniční orchestry: z Norska, Bulharska a Německé spolko-
vé republiky.

6. Kmochův Kolín se konal v roce 1968 a byl poprvé festivalem třídenním. Třídenním byl pak až do 14.ročníku. 15.jubilejní Kmochův Kolín je poprvé organizován jako čtyřdenní festival. Při 6.ročníku byl průvod všech zúčastněných orchestrů poprvé organizován tak, jak jej známe dnes, ze sídliště na náměstí. Účast orchestrů: 10 našich, 3 zahraniční a jeden dětský orchestr. Zahraničními účastníky byly soubory z Německé demokratické republiky, Rakouska a Jugoslávie.

Na 7. Kmochově Kolíně se zúčastnilo v roce 1969 dvanáct vybraných československých a dva zahraniční orchestry z Rakouska a Jugoslávie. V* tradicích programů se pokračovalo jak na kolínském náměstí, tak na Kmochově ostrově. Dalším místem koncertů našich i zahraničních byl areál právě probíhající zemědělské výstavy. Noční koncert byl tentokrát z Domu obuvi na náměstí, řídil ho patron hudby kolínských požárníků major Chromec. Na 7. Kmochově Kolíně se začalo se samostatnými galakoncerty mladých zahraničních i předních československých těles.

Na 8. festivalu roku 1970 přijelo 14 našich a jeden zahraniční orchestr ze Švédska. Od 1.ročníku se festivalu účastní Městská hudba Františka Kmocha, hudba Veřejného požárního útvaru Kolín a od 3.ročníku i Lidová škola umění Kolín. Festival je opět dvoudenní a končí vrcholným monstkonzertem spojených hudeb.

9. Kmochův Kolín v roce 1971 organizuje Okresní kulturní středisko v Kolíně s účastí jedenácti našich a pěti zahraničních orchestrů z Maďarské lidové republiky, Neme-

ké demokratické republiky, Polské lidové republiky, Holandska a Švýcarska.

10. Kmochův Kolín v roce 1972, v pořadí druhý jubilant, je opět třídním festivalem. Účastní se 13 našich / z toho tři mládežnické/ a 5 zahraničních orchestrů ze Sovětského svazu, Bulharské lidové republiky, Polské lidové republiky, Rakouska a Belgie. V tomto ročníku je datován začátek pořádání turistického pochodu s názvem "Kmochova padesátka", za kterým dojíždějí zájemci z celé ČSSR. Koncertní místa v Kolíně se rozšiřují o prostor na sídlišti u pomníku V.I.Lenina, zálabské náměstí a prostranství před nádražní budovou.

11. ročník Kmochova Kolína v roce 1973 byl třídní a rozložením v datech se přiblížil současným termínům. Účastnilo se ho 12 našich a 4 zahraniční orchestry: z Německé demokratické republiky, Německé spolkové republiky, Maďarské lidové republiky a Holandska.

12. ročníku festivalu v roce 1974 se zúčastnilo 15 našich a 3 zahraniční orchestry: ze SSSR, Polska a Švédska. Slavnostního koncertu ke 30.výročí Slovenského národního povstání se účastní jako sólisté významné slovenské dechové orchestry. Symbolicky koncertují slovenské orchestry na náměstí před hlavním zahájením, při nočním koncertě i před samotným monstrokonzertem na závěr celého festivalu.

13.Kmochův Kolín v roce 1975 byl uspořádán v roce 30. výročí osvobození ČSSR slavnou Sovětskou armádou. Do Kolína přijelo 12 vybraných našich nejlepších orchestrů a čtyři zahraniční: z Bulharska, Polska, Maďarska a Jugoslávie.

V programu během tří festivalových dnů nedocházelo ke změnám, program byl organizován z načerpaných zkušeností uplynulých ročníků festivalu.

14. ročník Kmochova Kolína v roce 1976 organizovalo prvně Městské kulturní středisko v Kolíně. K bohatému programu tří denního festivalu přispěla účast tří zahraničních a sedmnácti našich orchestrů. Uvítali jsme i profesionální soubor "Květy" s tanečními ukázkami. Vystoupily spojené pěvecké sbory dětí ze základních škol Kolínska. Přátelství bylo uzavřeno i mezi zahraničními hudebníky z Německé demokratické republiky, Rumunska a Francie. Režie festivalu se ujal režisér Divadla hudby Praha Jaromír Staněk. Kroužek Kulturního domu pracujících Klub FOKO se zúčastnil na přípravách výstavy "Dechovka ve fotografii" a pro aranžéry Kolínska připravil Kulturní dům pracujících soutěž "Ve znamení dechovky".

15. ročník Kmochova Kolína v roce 1977 byl národním festivalem spojeným s okresní mírovou slavností. V bohaté přehlídce pestrých programů dechové hudby se představilo 15 našich orchestrů, z toho 3 mládežnické a 3 orchestry malého obsazení. Zahraniční orchestry byly čtyři, a to ze SSSR, Německé demokratické republiky, Polska a Bulharska. Obrovský úspěch slavila skladba národního umělce Václava Dobiáše "Polka míru", hraná při monstrkoncertu tisíci hudebníky a zpívaná pětistými děvčátky a chlapci základních škol kolínského okresu.

16. ročník Kmochova Kolína v roce 1978. Poprvé je středem dění náměstí Obránců míru a park Julia Fučíka nedaleko

středu města. Tento ročník byl spojen s pořádáním Okresní mírové slavnosti a Družstevního dne. Do Kolína přijelo k třídenním slavnostem míru a přátelství 9 orchestrů dospělých velkého obsazení, 5 orchestrů dospělých malého obsazení, 2 mládežnické orchestry a 2 zahraniční z Německé demokratické republiky a Polské lidové republiky. Mírová slavnost se konala v sobotu dopoledne v parku Julia Fučíka. Večer se rozjely orchestry do vybraných střediskových obcí, kde se konaly za jejich účasti mírové veselice.

17. ročník Kmochova Kolína v roce 1979 proběhl jako národní festival dechových orchestrů spojený s Okresní mírovou slavností. Tohoto ročníku se zúčastnilo 5 mládežnických orchestrů, 4 malé dechové orchestry, 7 velkých dechových orchestrů a 3 orchestry zahraniční z Německé demokratické republiky, Maďarska a Bulharska. Obohacením bylo vystoupení tří pohybových skupin a 500 dětí pěveckých sborů Kolínska. Zpestřily zpěvem blok Kmochových pochodů na závěr monstrokonzertu. Ústřední heslo festivalu znělo: "Hudbou za mír a šťastný úsměv dětí". Ani špatné počasí posledního dne festivalu nepokazilo atmosféru. S výkony hudebníků i pořadatelů musel být každý spokojen a vysoce ocenil operativnost zajištění. Všichni se těšili na příští...!

18. ročník Kmochova Kolína v roce 1980 se konal v roce Československé spartakiády a 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. Do Kolína přijelo 20 orchestrů. Uvítali jsme i oblíbené zahraniční orchestry ze SSSR, Německé demokratické republiky a Polské lidové republiky. Konala se i výstava "Dechovka ve fotografii" v regionálním

muzeu v Kolíně. Na vybraných místech se konaly koncerty účastníků a vystoupení byla organizována i v patronátních závodech. Na 9 míst v okrese se rozjeli hudebníci, aby zpříjemnili chvíle odpočinku pracujících při mírových veselících. Během monstrokonzertu vystoupil středočeský soubor "Květy", dvě pohybové skupiny a spojené sbory dětí kolínského okresu.

19. ročník Kmochova Kolína v roce 1981 byl dramaturgií zaměřen k volbám do zastupitelských sborů všech stupňů. Účast zahraničních orchestrů z Německé demokratické republiky, Bulharské lidové republiky, Francie a Rakouska, pět velkých dechových orchestrů, tři klasických dechových orchestrů, tři malých orchestrů a čtyř orchestrů mladých se čtyřmi pohybovými skupinami byly zárukou bohatého a pestrého programu. Zúčastnil se i národní umělec Karel Vacek. Jednotlivé koncerty festivalových dnů vyjadřovaly názvem své zaměření: Vítejte vás v Kolíně, Mládí dneška, Do tance a do písničky, Vesele hudbo zahraj, Náruč díků, Pozdravy přátel a závěrečný festivalový monstrokonzert natáčely Československý rozhlas a Československá televize Praha. Dojmy účastníků obohatilo vystoupení nejmenších kolínských dětí. Bylo překvapením závěrečné skladby monstrokonzertu. Jednadvacet děvčátek mateřské školy Tatry Kolín se svojí pohybovou kreačí vzdávalo hold festivalu - 19. Kmochovu Kolínu a hudebnímu skladateli Františku Kmochovi.

Potud dějiny vzniku a průběhu Kmochových Kolínů, jak je zpracovala soudružka Jana Dařílková.

Druhým kulturním zařízením, které řídí Městský národní výbor v Kolíně je Městská správa kin /MSK/. V roce 1982 měla v provozu jen jedno stálé kino JAS na Zálabí a sezónní Letní kino v parku Julia Fučíka ve městě. Kino OKO v Kmochově ulici v Kolíně II čp. 18 je od 1.června 1980 pro havarijní stav uzavřeno. V letošním roce byla zde zahájena rekonstrukce, nejdříve se začalo se stavbou sociálního zařízení v akci Z.

Kino JAS má 472 sedadel a hraje se v něm týdně 26 představení. Letní kino má 762 sedadel a hraje se v něm zpravidla od května do září.

V letošním roce nesplnila Městská správa kin plán tržeb o 48 614,60 Kčs; na plán 1 400 000 Kčs dosáhla jen 1 351385,40 Kčs tržeb, a to je za posledních 14 let vůbec nejnižší roční tržba. Tento deficit téměř padesáti tisíc korun zavinilo letos kino JAS, kde ztráta dosáhla částky 115.558,-Kčs proti schválenému plánu. Letní kino byla naproti tomu velmi aktivní, neboť v něm byl plán tržeb překročen o 66 942,- Kčs .

Za celý rok 1982 uskutečnila Městská správa kin 1 415 filmových představení, která zhlédlo 221 380 diváků. Třebaže u obou těchto ukazatelů byl stanovený plán překročen, ve srovnání s předešlými lety se jeví letošní rok jako nejnichudší. Pokud jde o počet představení, pak za posledních 17 let bylo letos a vloni dosaženo nejnižšího počtu představení /1411 a 1415/, zatímco například v letech 1978 a 1979 počet představení překročil dva tisíce. Pokud jde

o počet představení, byl letošní rok jeden z nejchudších a pokud jde o počet diváků, kteří přišli v roce 1982 na filmová představení v Kolíně do obou kin, je letošní rok za posledních 17 let vůbec nejchudší; počet 221 380 filmových diváků je v Kolíně za tuto dobu nejnižší. Nejvyšší počet 384 478 diváků byl dosažen v roce 1968, 372 696 v roce 1969, 342 450 ještě v roce 1975, od tohoto roku počet filmových diváků v Kolíně již každým rokem klesá. Když přejdeme od těchto globálních čísel k rozboru činnosti Městské správy kin, dostane se nám zajímavých údajů. Tak například u filmů sovětské produkce dosáhla letos Městská správa kin průměrného počtu 147 diváků na jedno představení, a to je za posledních deset let nejvíce; na 150 sovětských filmů přišlo letos 21 991 návštěvníků. Přesto nebyl splněn požadavek Krajského filmového podniku, aby na sovětské filmy bylo získáno deset procent z celkové roční návštěvnosti, bylo dosaženo jen 9,9 %.

Městské správě kin je ukládán úkol zajistit především návštěvu na tak zvané preferované filmy. Letos bylo stanoveno získat 58 % z plánovaného počtu návštěvníků na tyto preferované filmy. Během roku bylo promítnuto 312 preferovaných filmů /to je 74,6 % všech promítaných filmových titulů/v 960 filmových představeních /to je 66,9 % všech filmových představení v roce/ a na tato představení přišlo 138 420 diváků /to je 62,9 % z celkového počtu diváků v letošním roce/. Plán tedy na tomto úseku byl nejen splněn, ale vysoko překročen.

Dalším takovým ukazatelem je poměr mezi pokrokovými

filmy a filmy ostatní produkce, stanovený 60 : 40. Dosaženo bylo poměru 68,6 : 31,4 u počtu představení a 65,8 : 34,2 u návštěvnosti. Z celkového počtu bylo promítnuto 134 titulů filmů československé produkce /31 %/ v 389 představeních /27,5 %/ a shlédlo je 54 448 diváků /24,6 %/. U filmů produkce SSSR to bylo 61 filmů /14,1 %/ ve 150 představeních /10,6 %/ pro 21 991 diváků /9,9 %/, na jedno představení \bar{x} připadá průměrně 140 diváků. Filmová produkce ostatních socialistických států se podílela na celkovém počtu 52 filmy /12,1 %/, 133 filmovými představeními /9,4 %/ a 16 552 diváky /7,5 %/ s průměrným počtem 124 diváků na jedno představení. Preferovaných filmů z produkce kapitalistických států bylo letos promítnuto 73 titulů /17 %/ na 299 filmových představeních /21,1 %/ pro 52 644 diváků /23,8 %/ s průměrným počtem 176 diváků na jednom představení. Ostatních, tedy nepreferovaných filmů bylo letos 111 titulů /25,8 %/, hraných ve 444 filmových představeních /31,4 %/ a navštívilo je 75 745 filmových diváků /34,2 %/, to je průměrně 170 na každém představení.

Nejúspěšnějším filmem roku 1982, pokud se to měří průměrným počtem diváků na jednom představení, byl film produkce USA "Vetřelec". Byl promítán na 12 představeních a přišlo se na něj podívat 5 271 diváků a dosáhl průměrného počtu 439 diváků na jedno představení /kino má 472 sedadel/. Podle tohoto kritéria posuzováno se umístil první československý film až na sedmém místě s průměrným počtem 352 diváků na jednom představení; byl to reprízovaný starší český

film "Limonádový Joe". Nejvíce diváků - 8 247 - shlédlo italský film "Sudá a lichá" a největšího počtu představení - 22 - dosáhl letos francouzský film "Policajt nebo rošťák".

Také letos se pro nezájem diváků nekonala řada připravených filmových představení, na 39 představení nepřišlo aspoň dvacet diváků, aby se mohlo promítat. Při tom je náklad na jedno představení 987,- Kčs.

Aby Městská správa kin získala co nejvíce filmových návštěvníků, pořádá různá cyklická promítání filmů, například "Kino náročného diváka", "Filmový klub", "Klub přátel sovětského filmu", "Měsíc československo-sovětského přátelství" a jiná. Největší a nejdůležitější akcí v tomto směru je "Filmový festival pracujících". Má dvě části, zimní a letní, ta letní je vždy slavnostnější a více je také propagována. V zimní části festivalu bylo uspořádáno letos deset představení s průměrnou návštěvou 340 filmových diváků na jednom představení. Festival byl promítán jen v kinu JAS, jak je pro zimní období samozřejmé. V letní části letošního v pořadí již 13. Filmového festivalu pracujících, pořádaného 7. až 14. června 1982 současně v Letním kině ve Fučíkově parku a v kině JAS, byly promítnuty tyto premiérové filmy:

- 7.června - český film "Zelená vlna" /patroni SOJA a ČSAD/
- 8.června - italský film "Aféra Concorde" /Potraviny a Státní úřad pro jadernou energii/
- 9.června - maďarský "Pohanská madona" /Frigera a Kara St.Kolín/
- 10.června - francouzský "Válka policajtů" /Obch.tisk. a Tesla/
- 11.června - sovětský "Teherán" /Koramo a Tatra/

12.června - film Německé demokratické republiky "Zpívej, kovboji" /Kablo a Okr.podnik služeb/

13.června - anglický "Rozbité zrcadlo" /Synthesia, Jednota/

14.června - český "Láska na druhý pohled" /Strojbal a Spořitelna/

V závorkách jsou uvedeny kolínské závody a podniky, které převzaly nad jednotlivými filmovými představeními patronáty. Představení se hrále denně v 17 a ve 20 hodin v kině JAS a v Letním kině, kde začátek představení byl určován počasím, a protože je zaveden u nás nyní letní čas, začínala představení v Letním kině až ve 21,30 nebo i ve 22,00 hodin. Každé představení uvedl herec Krajského divadla v Kolíně Jaroslav Toř a před každým představením v Letním kině se konal hodinový koncert kolínských hudebních souborů. Při představení sovětského filmu byla přítomna delegace sovětských filmových umělců.

Filmy 13. ročníku Filmového festivalu pracujících v Kolíně shlédlo 8 570 diváků na 25 představeních s průměrnou návštěvou 359 diváků na jednom představení. Měřeno počtem návštěvníků byl nejúspěšnější film festivalu francouzská filmová veselohra "Válka policajtů" na niž přišlo celkem 2 577 diváků.

V rámci letní části 13. Filmového festivalu pracujících byly uspořádány také již tradiční Dětské filmové dny. Bylo v nich promítnuto pět filmů v 16 představeních pro 4 179 dětských filmových diváků.

Během Měsíce československo-sovětského přátelství, který probíhá vždy od 7.listopadu do 12.prosince, uspořádala Městská správa kin opět již tradičně Dětský filmový

festival se 14 filmovými představeními za účasti 3 888 dětí.

V Městské správě kin pracuje 15 žen, které tvoří Brigádu socialistické práce a soutěží o titul "Podnik socialistické práce", což jest zatím nejvyšší stupeň socialistické soutěže. Třebaže průměrný věk těchto patnácti pracovnic je 61 let, je z nich 11 nositelkami zlatých odznaků, jedna stříbrného a dvě bronzového odznaku a jedna nová členka soutěží o titul "Brigáda socialistické práce".

Městská správa kin spravuje národní majetek v hodnotě 2 520 000 Kčs.

Krajské divadlo v Kolíně uspořádalo během roku 1982 na své scéně v Kolíně celkem 126 vlastních představení, z toho 78 pro dospělé a 48 pro mládež. Vidělo je 21 080 dospělých návštěvníků a 21 792 mládeže. Kromě představení v Kolíně provedlo divadlo ještě 90 představení ve své zájezdové oblasti. Nastudovalo devět premiér a ještě před koncem roku uvedlo desátou ve dvou předpremiérových představeních.

V první premiéře roku dne 12.února 1982 uvedlo divadlo komedii dnes už klasického irského autora G.B.Shawa: "Čokoládový hrdina". Příběh bohaté venkovské krasavice a švýcarského důstojníka se odehrává na konci minulého století kdesi na Balkáně. Jemný humor, břitká ironie a svěží dialog jsou přednostmi této příjemné podívané. Hru nastudoval režizér J.P.Schmidt s herci P.Herrmannem, M.Livorou, Svatoplukem Šípem a herečkami J.Součkovou, E.Kelemenovou a

O.Želenskou.

Druhá premiéra roku se konala dne 26.února 1982. Byla to opět klasická komedie, tentokrát francouzská, P.A.C. de Beaumarchais: "Figarova svadba" aneb Bláznivý den". Nastudoval ji režizér V.Martinec.

Třetí premiéra byla 9.dubna 1982. Tentokrát sáhlo divadlo k vážnému námětu, který plně zapadal do současného světového dění, charakterisovaného vysokým vypětím mírového úsilí lidových mas na celém světě. Hra amerických autorů Frances Goodrichová a Albert Hackett: "Deník Anny Frankové" patří k nejsilnějším dílům s protifašistickou tematikou. Vznikla na základě deníku židovské dívky, který byl nalezen v zadním traktu jednoho amsterodamského obchodního domu brzy po skončení druhé světové války. Tento prostor sloužil po dva roky jako skryš pro skupinu lidí, kteří se tu skrývali před transportem do koncentračního tábora. Příběh patnáctileté dívky Anny je dodnes vzrušující. Převedený do polohy divadelní hry neztrácí nic na autentičnosti a prostotě upřímné výpovědi. Hru nastudovala režizérka Marie Lorencová a hlavní roli vytvořila mladá členka souboru Olga Želenská. Dále hráli: Zdeněk Štěpánek, Lenka Fišerová, Eva Kelemenová, Jan Hyhlík, Jiřina Chlumská, Jiří Máša, Jaroslav Toč, Dana Bartůňková a Miroslav Mokošín. Hru přeložil z angličtiny Otta Ornes, scénu pro kolínské divadlo navrhl jako host Tomáš Moravec a kostýmy rovněž hostující Jitka Moravcová. Kolínské divadlo uvedlo tuto závažnou protiválečnou inscenaci ke 40.výročí vyhlazení Lidic.

Čtvrtou premiérou letošního roku byla opět veselohra.

Dne 23.dubna 1982 uvedlo divadlo komedii o sedmi obrazech "Cesta Karla IV. do Francie a zpět" od současného českého dramatika Jiřího Šotoly. Hra je inspirována událostmi posledních let života římského císaře a českého krále Karla. Vlastním cílem jeho cesty do Francie, které se účastní i jeho syn Václav, je diplomatický spor o dědictví uherské. Jestliže toto téma je hlavním zdrojem vnější dvorské zápletky, pak vnitřní obsah hry je dán především setkáním starého Karla s první láskou, také již zestárlou Isabelou Burgundskou. A právě toto propojení motivů soukromých a společensko-politických tvoří hlavní napětí hry i její komediálnost. Hra je oproštěna od romantického přístupu, vychází z historických faktů, ale fabulačně i tvorbou charakterů je zpracována volně. Pod vnějším povrchem dvorské etikety odhaluje autor lidskou podobu Karla IV. i s jeho slabostmi. Hra nepostrádá humoru, ale zároveň ukazuje i jistou nostalgii, pramenící z rozporu mezi povinnostmi vladaře a tužbami člověka. Pozoruhodná je i formální stránka hry, její styl a jazyková úroveň. Komedii nastudoval režizér Michael Tarant na scéně Milana Čecha. Do titulní role obsadil Miroslava Vlčka a do role Isabely Jitku Součkovou. Dále v předních rolích hráli Jiří Sequens, Jiří Brož, Helena Malehová, Eva Kelemenová, Dana Bartůňková, Rudolf Horák, Svatopluk Šíp a Jaroslav Radimecký.

Pátá premiéra roku patřila dětem. Divadlo pro ně uvedlo v premiéře dne 30.května 1982 pohádku Zdeňka Kozáka "Český honza". Hra je určena pro děti základních škol a mateřských

škol a je napsána na motivy z českých pohádek. Nastudoval ji režizér Michael Tarant ve výpravě Milana Čecha. Hudbu složil Arne Linka a nastudovala ji Eva Kašparová. Titulní postavu vytvořil mladýk člen souboru Jiří Sequens.

Šestou premiérovou hru nastudovalo divadlo opět pro přírodní scénu na nádvoří Vlašského dvora v Kutné Hoře. Po loňské spolupráci s populární skupinou historického šermu "Mušketýři a bandité" tělovýchovné jednoty Baník Praha i letos tato skupina vystupovala ve hře kolínského divadla. V červnu a na začátku července sehrálo kolínské divadlo v Kutné hoře řadu představení hry bulharského dramatika Valeri Petrova: "Mušketýři po třiceti letech" napsanou na motivy slavného Dumasova románu. Hru přeložila Stefanka Váňová a upravili Václav Lohniský a Ivan Zmatlík. Hudbu složil Petr Mandel, texty písní Ivo Fischer. Nastudovala režizérka Marie Lorencová na scéně Milana Macha. Hudebně spolupracovala Eva Kašparová. V roli čtyř mušketýrů vystoupili Jiří Ptáčník, Jan Hyhlík, Luděk Nešleha a Petr Herrmann. Dále hráli Rudolf Horák, Jaroslav Toť, Miroslav Vlček, Zdeněk Štěpánek, Milan Livora, Jiří Máša, Dana Bartůňková, Helena Malehová, Eva Kelemenová, Eva Audolenská a Jadwiga Hrušková. Šermovali Petr Lebeda a Karel Anderle. Premiéra byla dne 12.června 1982 na nádvoří Vlašského dvora v Kutné Hoře.

Sedmá premiéra se konala dne 24.září 1982. První premiéra nové sezóny po divadelních prázdninách byla detektivka anglického autora Arthura Watkina: "Co v detektivce nebylo". Komédii o třech dějstvích nastudovala režizérka

Marie Lorencová, scénu navrhl Vladimír Nývlt. Hráli Lenka Fišerová, Jiří Sequens, Milan Livora, Zdeněk Štěpánek, Jaroslav Toť, Rudolf Horák, Miroslav Vlček a Svatopluk Šíp.

Osmou premiéru připravilo divadlo k oslavě 65. výročí velké říjnové socialistické revoluce. Vybralo si k tomu klasickou hru ruského autora Antona Pavloviče Čechova: "Tři sestry". V premiéře ji uvedlo dne 4. listopadu 1982. Hru nastudoval režisér Michael Tarant na scéně Milana Čecha a v kostýmech hostující Marie Wenigové. Hráli Jan Hyhlík, Dana Bartůňková, Jiřina Chlumská, Helena Malehová, Eva Kelemenová, Luděk Nešleha, Jiří Brož, Jiří Ptáčník, Jaroslav Radimecký, Petr Herrmann, Miloslav Krejsa, Karel Želenský, Naděžda Kreclová a Jiří Hruška.

Desátá a poslední letošní premiéra se konala dne 3. prosince 1982. Na jevišti kolínského divadla byla uvedena francouzská veselohra Claude Magniera: "Malované milování aneb Milované malování".

Kolínské divadlo nastudovalo letos i desátou premiérovou hru, a to podkrkonošskou báchorku Marie Kubátové: "Jak přišla basa do nebe", jejíž premiéra bude až v příštím roce. Letos divadlo uvedlo tuto hru pro děti kolínských škol již před vánoci 17. prosince 1982 a pro důchodce v neděli odpoledne dne 19. prosince 1982.

Vedle 126 vlastních divadleních představení připravilo kolínské divadlo svým předplatitelům a návštěvníkům i hostování dvou cizích divadelních souborů, a to operního souboru divadla F.X. Šaldy z Liberce a divadla Jaroslava Pruchy z Kladna.

Liberecké divadlo předvedlo v Kolíně ve dnech 20. a 31. března a 10. dubna 1982 operetu Franze Lehára : "Paganini" a ve dnech 3. a 12. listopadu 1982 operetu Jeana Offenbacha: "Pařížský život".

Kladenské divadlo sehrálo v Kolíně dne 22. října 1982 hru Vladislava Vančury: "Rozmarné léto".

Kolínské divadlo se letos zúčastnilo dvou divadelních přehlídek. Na přehlídce středočeských divadel v Příbrami uvedlo úspěšně hru "Deník Anny Frankové" a na přehlídce pořádané k 65. výročí Velké říjnové socialistické revoluce na Kladně získalo za provedení hry "Tři sestry" nejvyššího ocenění. Inscenace byla hodnocena jako nejlepší a tři členové souboru dostali ocenění za herecké výkony.

V kolínském divadle pracuje již několik let Brigáda socialistické práce a čilá závodní skupina Socialistického svazu mládeže, které pořádají různé kulturní podniky, literární pásma, besedy a podobné akce v divadelním klubu v budově divadla. Letos uspořádaly mimo jiné akce úspěšné pásmo El Carovy poezie pod názvem "Taková jsme byli parta", které uvedly celkem jedenáctkrát.

Ve foyeru uspořádalo divadlo i letos řadu malých výstav výtvarného umění.

Vedle profesionálního Krajského divadla v Kolíně rozvinulo svou činnost letos opět i amatérské, ochotnické divadlo v našem městě nazvané Malé divadlo. Jeho prostory, hlediště, jeviště, šatny a jiné v budově kostela Československé církve husitské na Husově náměstí /dříve Vinařického

náměstí/ byly pro důkladnou rekonstrukci po delší dobu uzavřeny. Letos byla rekonstrukce dokončena a divadlo bylo znovu otevřeno dne 27. března 1982 premiérou pohádkové hry Jaromíra Sypala: "O zlaté rybce" v nastudování členů ochotnického souboru Malého divadla, které pracuje jako soubor zájmové umělecké činnosti Městského kulturního střediska. Hru nastudovala režisérka souboru Dana Serbusová. Touto hrou zahájilo Malé divadlo po delší přestávce, způsobené přestavbou divadelních prostor, opět svou činnost na domovské scéně. Po dobu rekonstrukčních prací hrálo Malé divadlo na jevišti v Zámecké restauraci.

V závěru letošního roku oslavilo Malé divadlo dvacet let své úspěšné práce. Soubor vznikl v roce 1962 jako zájmový umělecký kolektiv tehdejšího Závodního klubu ROH národního podniku Tatra Kolín pod názvem "Divadlo DDT". Tato zkratka "DDT" znamená pro mne nesrozumitelný název: Divadlo deset, dvacet, třicet. Opravdu nevím, co to mělo znamenat.

V téže době vznikají v Kolíně další skupiny a soubory různých žánrů divadelní tvorby, které však později zanikají, nebo se dále rozvíjejí jinými nedivadelními směry. Současně dožívají i dva velké kolínské amatérské divadelní spolky "Tyl" a "Jirásek", jejichž vznik sahá do minulého století. Činnost těchto spolků zahrnovala základní klasické divadelní obory, činohru, operu i operetu. Tyto dva soubory byly zakladateli amatérské divadelní tvorby v Kolíně. Členové zaniklých souborů, skupin a spolků, pokud chtěli ve své zájmové umělecké činnosti setrvat, se postupně stávali členy Divadla DDT.

V roce 1964 se stal zřizovatelem DDT Sdružený závodní klub ROH v Kolíně a soubor dostal do užívání vlastní scénu v pronajatých suterénních prostorách Husova sboru na náměstí Mistra Jana Husí v Kolíně III.

Vzniklá divadelní scéna dostala název Malé divadlo. Závěrem roku 1966 soubor opouští od dosavadního názvu DDT a začíná výhradně používat název "Malé divadlo". Tento název nese soubor dodnes.

Po roce 1964 se Malé divadlo stalo jediným amatérským divadelním souborem a přímým pokračovatelem ve více než stoleté divadelní tradici našeho města.

V roce 1975 se stal zřizovatelem souboru Kulturní dům pracujících a poté Městské kulturní středisko v Kolíně, které je zřizovatelem souboru dodnes.

Soubor Malé divadlo prošel od svého vzniku v roce 1962 třemi hlavními obdobími své tvůrčí činnosti. První období je ve znamení formování členské základny souboru a žánrového zaměření, byly to převážně jevištní formy. Počet členů šest až deset se postupně rozšiřoval, přicházeli členové zaniklých souborů, kteří však sebou přinášeli vlastní zájmy o různé divadelní formy. Proto repertoárové zaměření souboru ve vrcholné fázi prvního období bylo velmi pestré.

Druhé období souboru od roku 1965 bylo obdobím uměleckého zrání a hledání vlastního žánrového a výrazového charakteru souboru. Členská základna se stabilizovala. Repertoárové zaměření bylo stále široké, kabaretná autorská pásma, výrazový tanec i pantomíma a balet, večery hudby a poezie, pohádky, hry pro mládež a dospělé. Soubor se zúčastňo-

val řady přehlídek, na kterých získal několik ocenění a diplomů za výkony souboru i jednotlivců.

V letech 1968 - 1969 byla činnost souboru přerušena a scéna uzavřena. Udržovaný kontakt mezi členy souboru z různých důvodů slábl a nakonec byl přerušen. Závěrem roku 1969 se pokusili někteří členové pravidelnou činnost souboru oživit, doplnit členskou základnu, a tak soubor vstoupil do své třetí vývojové fáze. Hlavní oblastí, na kterou se soubor zaměřil, byly hry pro děti a mládež. Od roku 1975 lze již hovořit o vyhraněném a cílevědomém zaměření souboru na pohádkovou divadelní tvorbu.

Neustále se zvyšující umělecká úroveň jednotlivců i celého kolektivu přinesla řadu úspěchů. Dnes patří Malé divadlo Kolín mezi přední amatérské divadelní soubory Středočeského kraje v oblasti tvorby pro děti. Svého největšího úspěchu dosáhl soubor v roce 1978 při Národní přehlídce amatérských divadelních souborů v Ostravě a téhož roku mu byla udělena Cena města Kolína s právem užívat k názvu souboru čestný titul "Nositel ceny města Kolína". Počet členů kolektivu se pohybuje mezi 20 až 25 členy, přičemž jádro souboru tvoří skupinka zapálených amatérů působících v souboru od roku 1970 i dříve. Ostatní členové souboru pracují zpravidla dvě až tři sezóny a poté z různých důvodů odcházejí. Tato okolnost způsobuje, že soubor musí neustále doplňovat svou členskou základnu z řad mládeže.

V roce 1979 započala rekonstrukce prostor Malého divadla. I přes ztížené podmínky pro nácvik soubor nastudoval další představení pro děti, s kterým nejen vystupoval v Ko-

líně, ale zajížděl i mimo naše město. V letošním roce byla scéna Malého divadla znovu otevřena, a to premiérou pohádky "O zlaté rybce", kterou autor Jaromír Sypal věnoval kolínskému souboru Malého divadla.

Na oslavu 20. výročí svého vzniku uspořádalo Malé divadlo na své scéně ve 14,30 hod. slavnostní představení pohádky J.Sypala "O zlaté rybce" a od 17 hodin ve velkém sále zimního stadiónu na Zálabí přátelské setkání bývalých i současných členů se svými přáteli. Při přátelském posezení hrála k zábavě i tanci divadelní kapela "Zasouváček".

Příští rok 1983 bude vyhlášen "Rokem českého divadla" na počest stého výročí Národního divadla v Praze, které bude dne 18.listopadu 1983 po rozsáhlé rekonstrukci opět slavnostně otevřeno. Před sto lety, 28.listopadu 1883, byl z Kolína vypraven do Prahy první Divadelní vlak na představení Prodané nevěsty v Národním divadle. Ke stému výročí této události je již nyní připravován na den 28.listopadu 1983 jubilejní Divadelní vlak, je k tomu radou Městského národního výboru jmenován zvláštní výbor pod vedení předsedy Městského výboru Komunistické strany Československa v Kolíně soudruhem Václavem Dařílkem.

Okresní kulturní středisko, metodické zařízení Okresního národního výboru v Kolíně, vyvíjelo v roce 1982 rozsáhlou kulturně - organizačtorskou činnost ve městě Kolíně. Zaměřilo se zejména na akci "Mládež a kultura" a na podniky pořádané v rámci zájmové umělecké činnosti.

Pro děti mateřských škol a nižších ročníků základních škol připravilo řadu pohádkových divadelních představení ve spolupráci s Krajským divadlem v Kolíně a několik kulturně výchovných pořadů. Kromě představení v divadle to byly:

23.února 1982 v Zámecké restauraci pohádku "Večerníčkův kouzelný les",

22.března 1982 v Zámecké restauraci výchovný koncert "Příběh jedné třídy",

28.září a 21.října 1982 v Zámecké restauraci pásmo "Knihy, knížky, knížečky"

10.října 1982 v Zámecké restauraci pořad loutkoherců Československé televize "Ahoj, kamarádi" a

2.listopadu 1982 v Zámecké restauraci výchovný koncert "Classic jazz collegium".

Ve dnech 22. a 29 srpna, 5., 12, 19. a 26. září a 3.října 1982 organizovalo Okresní kulturní středisko v Letním kině v parku Julia Fučíka promenádní koncerty kolínských dechových orchestrů, na nichž účinkovalo celkem 387 muzikantů a koncerty navštívilo celkem 1 910 posluchačů.

V rámci zájmové umělecké činnosti uspořádalo Okresní kulturní středisko v Kolíně několik soutěží:

3.února 1982 v ~~Měx~~ Kulturním domě pracujících okresní soutěž "Písně přátelství" /spolu s OV-SČSP/,

13. února 1982 v Okresním domě pionýrů okresní kolo soutěže
v recitaci jednotlivců,
6. března 1982 v Zámecké restauraci okresní kolo přehlídky
dětských tanečních kolektivů,
3. dubna 1982 v Zámecké restauraci krajské kolo přehlídky
dětských tanečních kolektivů,
16. dubna 1982 v Kulturním domě pracujících okresní kolo sou-
těže ve společenském tanci a předtančení,
8. května 1982 v Kulturním domě pracujících krajské kolo sou-
těže ve společenském tanci a předtančení,
- ve dnech 13., 14. a 15. května 1982 v Malém divadle okresní
divadelní přehlídku amatérských souborů.

V dubnu uspořádalo ~~Městské~~ Okresní kulturní středisko ještě okresní soutěž výtvarníků amatérů kolínského okresu a v květnu pak v Agitačním středisku na sídlišti jejich výstavu. V dubnu pak ve spolupráci s Městským kulturním střediskem uspořádalo Okresní kulturní středisko okresní přehlídku amatérských filmů. Dále pak organizovalo Okresní kulturní středisko řadu kursů, školení a seminářů pro amatérské pracovníky v oblasti zájmové umělecké činnosti, jako například dne 6. února 1982 v Kulturním domě pracujících tančební školení zaměřené na obrozenecké tance, ve dnech 3. února, 4. března, 9. května a 23. května v Kulturním domě pracujících školení špičkových tanečních souborů pro celý Středočeský kraj, tento seminář pak opakovalo ještě ve dnech 31. srpna, 14. a 28. září a 19. a 26. října 1982, dále pořádalo kurs promítačů, školení pro členy sborů pro občanské záležitosti, semináře pro vedoucí amatérských divadelních souborů a jiné.

Dne 25.května 1982 bylo Okresní kulturní středisko pořadatelem Okresní konference k mimoškolové výchově a vzdělávání, která se konala v Kulturním domě pracujících a na níž hlavní referát přednesl místopředseda Okresního národního výboru soudruh Miloslav Šíma.

V okresním muzeu byly po celý rok otevřeny všechny stálé expozice v obou budovách, jak na náměstí Obránců míru, čp. 8, tak v budově v Brandlově ulici čp. 35. V expozici novodobých dějin prováděli pracovníci muzea přednášky ve vlastním přednáškovém sále, zřízeném ve ~~zřetím~~ druhém poschodí budovy na náměstí, kde se také scházeli dvakrát v roce kronikáři z celého kolínského okresu. Letos byly přednášky pracovníků muzea zaměřeny ke 40.výročí lidické tragédie.

V červenci se uskutečnilo v kolínském muzeu zasedání historiků novodobých dějin z muzeí dělnického hnutí. V říjnu zde byl uspořádán seminář Ústřední dokumentační komise Svazu protifašistických bojovníků.

Pracovníci muzea spolu se studenty kolínských středních škol pečovali celý rok o starý židovský hřbitov a na podzim tam odpracovali řadu brigádnických hodin při některých úpravách hřbitova a údržbě, zejména vysekání přerostlých stromů, které poškozují staré náhrobky a hroby.

Ve výstavní síni kolínského muzea v budově na náměstí Obránců míru čp. 8, v přízemí starobylého domu s podloubím, instalovalo muzeum v letošním roce tyto krátkodobé výstavy:

- V lednu probíhala výstava grafických prací kolínského výtvarníka Jiřího Longina, vedoucího propagačního oddělení Městského kulturního střediska v Kolíně, a dřevěných šperků výtvarníka Khorela,
- 30.ledna 1982 v 10 hod.dopoledne byla slavnostní vernizáží otevřena výstava "kov" výtvarníka Jaroslava Rezlera. Ukázala kolínskému publiku výtvarné práce kovotepce a restaurátora, jimiž vyzdobil řadu moderních budov. Úvodní slovo přednesla ředitelka muzea Dr.Alena Pospíšilová.
- 27.února 1982 v 10 hodin dopoledne se konala vernizáž výstavy obrazů Nasti Zázvorkové, nazvaná "Květiny ženám". Výstavu otevřel historik umění Dr.J.Hlaváček a v kulturním pořadu vystoupil zasloužilý umělec Josef Bek, člen Městského divadel prežských.
- 17.března 1982 v 15 hodin odpoledne byla otevřena v kolínském muzeu neobvyklá výstava historických motocyklů pod názvem "Kolín a první motocykly" Výstavu uspořádalo muzeum ve spolupráci s Veteranklubem Svazu pro spolupráci s armádou v Praze a v Kolíně. Tato výstava zaznamenala největší návštěvu ze všech výstav, pořádaných letos v kolínském muzeu.
- 7.dubna 1982 ve 14 hodin se konala slavnostní vernizáž dvou výstav knih, k nimž se spojilo kolínské muzeum se Středočeským nakladatelstvím a knihkupectvím v Praze. První výstava se nazývala

"Literatura našich přátel, pestrý obraz společného zápasu", druhá byla prodejní výstava literatury pro pracovníky v zemědělství a lesnictví, chovatele drobného zvířectva, zahrádkáře, chataře a chalupáře.

28.dubna 1982 v 15,30 hod. se konala vernizáž výstavy obrazů Václava Frolíka a fotografií Jiřího Hankeho z Kladna.

20.května 1982 v 15 hodin byla vernizáž výstavy grafiky a dřevořezů Jana Hejtmánka, věnovaná uctění památky vyhlazení Lidic.

9.června 1982 v 15 hodin byla zahájena kolektivní výstava prací neprofesionálních výtvarníků z Českých Budějovic.

26.srpna 1982 v 15 hodin se konala vernizáž výstavy grafiky kolínského amatérského výtvarníka Miroslava Stejskala a dřevěných plastik Vladimíra Jelínka.

16.září 1982 v 15,30 hodin byla úvodním slovem historika umění Státní galerie v Praze PhDr. Miloslava Vlka otevřena výstava čtyř výtvarníků. Keramiku vystavoval Václav Černý, knižní ilustrace Luděk Maňásek, tapiserie Dagmar Renertová a malované objekty Jiří Trnka.

Od 13. do 31.října 1982 se konala v muzeu výstava Jiřího Souhrady pod názvem "Tužkou a štětcem".

4.listopadu 1982 ve 14,30 byla slavnostně zahájena výstava "Kolínsko bojující a vítězné", kterou na počest 65.výročí Velké říjnové socialistické

revoluce uspořádalo kolínské muzeum spolu se Střediskem státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje v Praze.

25. listopadu 1982 v 15,30 hodin se konala vernizáž výstavy prací dvou kolínských neprofesionálních výtvarníků, keramiky Pavla Rajdla a knižních ilustrací Josefa Švarce.

Od 17. prosince 1982 do 2. ledna 1983 se konala poslední letošní výstava v kolínském muzeu, a to výstava fotografií fotoamatérů z Českých budějovic.

Všech čtrnáct výstav ~~max~~ shlédlo 11 947 návštěvníků, což jest asi o čtyři tisíce více než vloni.

V letošním roce vydalo kolínské muzeum dvě publikace. První publikací byl katalog "Muzeum vesnice Kouřim", vydaný k desátému výročí trvání Muzea vesnice v Kouřimi nákladem pěti tisíc kusů, jehož text napsala Alena Pospíšilová a Dalibor Hobl.

Druhou publikací letošního roku pokračovalo muzeum ve vydávání sborníků "Práce muzea v Kolíně", jehož druhý díl vyšel letos v nákladu 1 500 kusů a vytiskly jej Obchodní tiskárny v Kolíně. Sborník je velmi obsáhlý, obsahuje tyto články:

Zdeněk Jelínek - Zbyněk Sedláček: "MUDr. František Dvořák, lékař, archeolog a odbojář",

Zbyněk Sedláček: "Osudy Dvořákovy archeologické sbírky",

Jiří Hrala: "Kolo u Týnce nad Labem. Črty z dějin osídlení",

Miloš Dvořák - Ladislav Dvořák: "Historická topografie města Českého Brodu",

- Oldřich Kašpar: "Z knihoven kolínských humanistů",
- Stanislav Petr: "Jiří Melantrich z Aventina a jeho tisky
v knihovnách kolínských měšťanů",
- Oldřich Kašpar: "Cerhenický rodák Jan Bohumír Dlabač a
jeho zájem o Latinskou Ameriku",
- Zdeněk Bisinger: "Lipanská mohyla",
- Zdeněk Jelínek: "Ještě k historii partyzánského oddílu
zvláštního určení Zarevo",
- Zdenka Jirešová: "Příspěvek k některým ekologickým aspektům
širšího okolí horního a středního ~~roku~~ po-
vodí Šembery",
- Zuzana Miškovská: "Nový přírůstek v Okresním archivu v Kolíně",
- Oldřich Kašpar: "Město Kolín v dějinách",
- Dalibor Hobl - Zdeněk Jelínek: "František Jan Vavák a bitva
u Kolína",
- Václav Růt: "Vzpomínka na Dr. Richarda Veselého",
- Zdeněk Bisinger: "Kolínsko 1918 - 1938",
- Josef Kobián: "Tři kolínští odbojáři",
- Zbyněk Sedláček: "Z osvětové činnosti oddělení archeologie
RMK v roce 1981",
- Dalibor Hobl: "Kronikáři na okrese Kolín v období let
1981 - 1982",
- Josef Čepelák: "Rok 1981 v Muzeu vesnice Kouřim",
- Zdeněk Jelínek: "Spolupráce s mládeží v období let 1981-1982".

Považují tuto ediční činnost kolínského muzea za velmi záslužnou, vytvářející podklady a materiály pro budoucího historika, který snad jednou napíše nové dějiny našeho města Kolína.